

Nagykanizsa értünk szépül, avagy a nagykanizsai városrehabilitáció lakossági felmérése

Készítette: Darvas Dóra III.évfolyam
Témavezető: Dr. Péter Erzsébet egyetemi docens
Pannon Egyetem Nagykanizsai Kampusz Gazdaságtudományi Kar

Kivonat

Az Európai Unió által nyújtott támogatásoknak köszönhetően lehetősége van Magyarországnak és azon belül Nagykanizsának is a megújulásra. A kutatás Nagykanizsa városrehabilitációjának már mérhető és lehetséges jövőbeni hatásaira terjed ki. Az elégedettség vizsgálat többek közt arra irányul, hogy a helyi lakosok mennyire érzik magukénak a városrehabilitációt, elégedettek-e a tájékoztatással és megfelelőnek tartják-e a további terveket. A kutatás kiterjed arra is, hogy felmérje a kvalitatív és a kvantitatív vizsgálatok során, a város megszépülése élhetőbb várost eredményez-e a kereskedelemre és vendéglátásra, mennyire lendíti fel és milyen újabb beruházásokat indukálhat.

Az empirikus mintavételezés a nagykanizsai lakosokra terjed ki, primer kutatás korösszetétel és nemek szerint volt reprezentatív. Kvalitatív kutatás keretein belül a Városrehabilitációhoz kapcsolódó szakemberekkel, illetve számos Nyugat-Dunántúli város városfejlesztéssel kapcsolatos szakembereivel készült egyéni mélyinterjú. Kutatásomból kiderült, hogy a lakosság indokoltnak tartja a II. ütem és a szociális célú városrehabilitáció megvalósulását valamint nyitott a fejlesztések felé, hogy egy élhetőbb és szebb városban éljen.

A lakossági felmérésemből kiderül, hogy a Nagykanizsai lakosok szívesen vesznek részt olyan rendezvényeken, ahol aktív szereplőként vannak jelen, a családi rendezvények mellett a koncerteket is preferálják. Indokoltnak tartják a kerékpárutak fejlesztését a város minden területén.

Summary

Due to the financial assistance provided by the European Union Hungarian towns, such as Nagykanizsa, are given the opportunity to regenerate. The research focusses on both the measurable and possible effects of town rehabilitation. The satisfaction survey aims to find out the residents' opinion on the town rehabilitation, on the efficiency of information and on further plans. The qualitative and quantitative studies investigate whether the rehabilitation creates a more liveable town, affects public catering and trade and induces further investments.

The empirical sampling includes the local residents of Nagykanizsa, the primary research represents the population by age and sex. Within the scope of qualitative study I made in-depth personal interviews with experts working on urban rehabilitation, as well as experts at city development from the Western-Transdanubian region. My research proves that the residents find the realisation of social urban rehabilitation and the second stage of renewal reasonable; they are open-minded for future development in order to live in a more liveable and beautiful town.

The residents' opinion survey shows that the local population is willing to actively take part in events, and they prefer family programmes and concerts. They attach importance to the development of cycle routes in and around the town.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	7
1.1 A kutatás célja	7
1.2 A kutatás módszertana	9
1.3 Hipotézisek.....	11
2. Szakirodalmi feldolgozás.....	12
2.1. Városrehabilitáció néhány hazai városban az Európai Unióhoz csatlakozás előtt.....	12
2.1.1. Városrehabilitáció történeti múltja Európai Unióban	13
2.1.2. A városfejlesztés stratégiai kerete.....	17
2.1.2.1. Városrehabilitációs az európai folyamatok tükrében	17
2.1.2.2. Regionális fejlesztés operatív program városrehabilitációs intézkedése 2004-2006 között	18
2.1.2.3. Integrált városfejlesztési stratégia az Új Magyarország Fejlesztési tervben.....	19
2.1.2.4. Városrehabilitáció típusai 2007-2013-as időszakban.....	21
2.2. Városfejlesztés Nyugat-Magyarország egyes városaiban az Európai Unió csatlakozás után	23
3. Nagykanizsára vonatkozó célok és tervek bemutatása	26
3.1. Nagykanizsa Megyei Jogú Város történelmi és kulturális fejlődése.....	26
3.2. Nagykanizsa napjainkban.....	32
3.2.1 Turizmusról általában.....	32
3.3. Nagykanizsa turizmusa	35
3.4. Nagykanizsai belvárosi akcióterületi terv	38
3.4.1. A nagykanizsai városrehabilitáció I. ütem bemutatása	39
3.4.2. A nagykanizsai városrehabilitáció II. ütem bemutatása.....	43
4. Az empirikus kutatás eredményeinek értékelése	46
4.1. Kvalitatív kutatás eredményei.....	46
4.1.1. A nagykanizsai szakemberekkel készített interjú feldolgozása	47
4.1.2. Nyugat-Dunántúli régió városainak szakértőivel készített interjú	52
4.2. Kvantitatív kutatás eredményeinek értékelése	54
5. Hipotézis vizsgálatok eredménye.....	68
5.1. Összefoglalás.....	70
5.2. Következtetések, javaslatok	71
6. Felhasznált irodalom-jegyzék	72
6.1. Felhasznált irodalom jegyzék.....	72
6.2. Felhasznált internetes források.....	74
7. Mellékletek.....	76
7.1. Interjúkérdések a helyi szakemberekkel	76
7.2. Interjú – Nyugat-Dunántúli városok szakértőivel	77
7.3. Interjúkérdések - Bajnai László.....	78
7.4. Nagykanizsa városrehabilitációs kérdőíve	79

Táblázat és Ábrajegyzék

1.táblázat: Nagykanizsai lakosság kor és nem szerinti megoszlása.....	9
1. ábra: Értesülés a városközpont megújításáról	54
2. ábra: Városrehabilitáció fontosságának megítélése	55
3. ábra: A nagykanizsai lakosság véleménye a városfejlesztési tervekről	55
4. ábra: Kapott információ a Városfejlesztési Divíziótól	56
5. ábra: Lakosság értesülése a városfejlesztés lépéseiről	56
6. ábra: Városfejlesztési Divízió által szervezett rendezvények látogatottsága (gyakoriság).....	57
7. ábra: „Miénk a tér” rendezvények értékelése.....	58
8. ábra: Városfejlesztési Divízió által támogatott egyéb eseményeken való részvétel (gyakoriság)	58
9. ábra: Rendezvényen való részvétel	59
10. ábra: A városlakók által leginkább preferált rendezvények jellege szerinti eloszlás.....	59
11. ábra: A városlakók által leginkább preferált rendezvények típusa szerinti eloszlás.....	60
12. ábra: Rendezvények vonzó lehetősége a környékbeli lakosság és a turistáknak szemében	60
13. ábra: Nagykanizsa lakosság szabadidő eltöltése a megújult városközpontban	61
14. ábra: Lakosság által választott fejlesztési terület	62
15. ábra:Nagykanizsa fontossága a környékbeli lakosoknak a városlakók szerint.....	62
16. ábra: Turisták Nagykanizsára való látogatásának prognosztizálása	63
17. ábra: Forgalomcsillapítás fontossága a nagykanizsai lakosság véleménye szerint	63
18. ábra: A különböző szektorok fejlesztésének fontossága a nagykanizsai lakosok véleménye szerint.....	64
19. ábra: Kitörési pontok a nagykanizsai lakosok véleménye szerint	64
20. ábra: Lakosság véleménye a második ütem fontosságáról	65
21. ábra: Városlakók informáltsága a Szociáliscélú Városrehabilitációról	65
22. ábra: Szociáliscélú Városrehabilitáció fejlesztésének fontossága	66
23. ábra: Városrehabilitáció befolyásolja a belváros életét	66
24. ábra: Kerékpárút fejlesztésének igénye a nagykanizsai lakosság körében	67

Kép jegyzék

1.kép: Fő út látképe, két világháború között.....	26
2. kép: Deák tér látképe a 1700-as években.....	27
3. kép: Ady út látképe 1930-as években	28
4. kép: Csengery utca látképe, két világháború között	29
5. kép: Városkép a két világháború között.....	30
6.kép: Nagykanizsa napjainkban, 2011.....	37
7. kép: Erzsébet téri munkálatok, 2011	39
8. kép: Huszti körforgalom kész állapotban, 2010.....	40
9. kép: Arany János utca – Petőfi Sándor utca összekötése, 2010.....	42
10. kép: A nagykanizsai Városrehabilitáció II.ütem látványterve	43
11. kép: Deák tér látványterv	44

1. Bevezetés

Fejér megyei lányként láttam meg a napvilágot ahol egy kis faluban Alcsútdobozon nevelkedtem fel, de a szívem mindig édesapám szülővárosába, Nagykanizsára húzott. Minden nyaramat ebben a csodás városban töltöttem nagymamámmal.

Budapesten gimnáziumi éveim során rájöttem, hogy nem nekem való a nagyvárosi élet. A továbbtanulásnál számomra nem volt kérdés, hogy Nagykanizsát választom. 2009-ben felvételt nyertem a Pannon Egyetem Nagykanizsai Kampuszának Turizmus-vendéglátás szakára. A tanulmányaim során lehetőségem nyílt a fejlesztések és turisztikai projektek megismerésére és az elméleti háttér elsajátítására.

Szakmai gyakorlatomat 2011. júniusától 2011. októberig a Nagykanizsa Vagyongazdálkodási és Szolgáltató Zrt. Városfejlesztési Divíziójánál töltöttem, ahol az elméletben szerzett tudásomat gyakorlatban is alkalmazhattam.

Lehetőségem nyílt arra, hogy részletesen belelássak a Nagykanizsai Városrehabilitációs projekt minden fázisába ezáltal én is kicsit magaménak érezhetem ezt a fejlesztést.

Felmerült bennem az a kérdés, hogy Nagykanizsa lakossága vajon milyennek is látja ezt a beruházást, mennyire fontos számára a város megújulása. Többek között ezért is választottam Nagykanizsa városrehabilitációját kutatási témámnak.

Nagykanizsának ez a projekt egy remek lehetőség, hogy Európai színvonalú várossá váljon. A fejlesztés remek kitörési lehetőség arra, hogy egy megújult XXI. századi város legyen, ami a belváros rehabilitálásával és a vele együtt járó szociális célú városrehabilitációval valósulhat meg.

1.1 A kutatás célja

Nagykanizsa Megyei Jogú Város a városközpont és a belváros komplex megújítását tűzte ki feladatának. A projekt beadását megelőző időszakban társadalmi megbeszélések segítségével kidolgozásra került Nagykanizsa Integrált Városfejlesztési Stratégiája, amely kijelöli a város középtávú fejlesztési irányait.

Az Önkormányzat által 2009-ben benyújtott „Nagykanizsa Megyei Jogú Város funkcióbővítő fejlesztése-Belvárosi Akcióterületi Terv” című, NYDOP-3.1.1/B-2009-0004 jelű pályázat 899.649.148 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült. A fejlesztések első ütemének támogatási szerződése 2009. december 16-án került aláírására.

A városrehabilitációs program első ütemének legfontosabb elemei a belváros forgalmának csillapítása a közlekedés átszervezésével, és a városközpont megújítása. A fejlesztések célja, hogy Nagykanizsa belvárosa betöltse azokat a funkciókat, amelyeket a helyi lakosok, valamint az idelátogató turisták támasztanak vele szemben.

A belváros komplex megújításával épületállományában, közösségi tereiben, szolgáltatásaiban és programkínálatában megújult, európai mércével is élhető belváros alakul ki, ahol a lakosság szívesen töltheti el az idejét, és az elvárható összes városi szolgáltatást megtalálja. Az Önkormányzat városfejlesztési elképzeléseinek megvalósítása érdekében önálló szervezeti egység - projektmenedzsment - jött létre a Nagykanizsa Vagyongazdálkodási és Szolgáltató Zrt-n belül, Városfejlesztési Divízió néven.

Nagykanizsa városfejlesztés építészeti szempontból a 2010-ben elnyert Európa díjjal bebizonyította, hogy színvonalas fejlesztések mennek végbe a városban.

A kutatásommal arra keresem a választ, hogy a rendezvények és a megújult belváros mit jelent a helyi lakosoknak. Érdekel továbbá, hogy Nagykanizsai lakosság milyen típusú rendezvényt részesítenek előnyben, hogy pozitív résztvevői egy-egy rendezvénynek.

A várható-e a turizmus fejlődése egy élhetőbb város kialakítása révén, a kereskedelmi, illetve vendéglátó egységek forgalmának növekedése. A belváros megújulása befektetéseket indukál, amely magántőke bevonásával élhetőbb várost eredményezhet.

Nagykanizsa – ahogy Magyarország többi városa is - a rendszerváltás után gyors növekedésnek örvendett, új szokások alakultak ki és ezzel a gyors társadalmi növekedéssel a gazdaság nem tudta felvenni a megfelelő tempót. A városi önkormányzatoknak fontosabb volt új létesítményeket létrehozni, és a renoválásokkal, a meglévő létesítmények renoválásával nem foglalkoztak. A belváros helyzetét tovább rontja a külterületeken létesített kereskedelmi központok, mert fogyasztók jobban preferálják a mindent egy helyen szolgáltatást. Szerettem volna feltérképezni, hogy olcsóbb helyi termékekkel újszerű környezetben mennyire lehet a vásárlók szokásait megváltoztatni.

Jelenleg nincs meg a belvárosoknak a központi szerepet betöltő pozíciója, azonban az Erzsébet téri munkálatok befejeztével a város büszkélkedhet egy rendezvény térrel, ami vonzó lehetőség a helyi- és környékbeli lakosoknak, valamint a turistáknak is.

1.2 A kutatás módszertana

A kvalitatív felmérés keretében a Városrehabilitációhoz kapcsolódó szakemberekkel, illetve a Nyugat-Dunántúli városok közül Zalaegerszeg, Kaposvár, Keszthely, Sopron és Szombathely város városfejlesztéssel kapcsolatos szakembereivel sikerült hólabda módszerrel interjút készítenem. A hólabda módszer vagy más néven görgetett módszer a terepkutatásban sokszor használt nem valószínűségi mintavételi eljárás. Minden megkérdezett személytől javaslatokat kérünk további megkérdezendő személyekre (Babbie, 2001).

A kvantitatív vizsgálat helyszínéként Nagykanizsa városát választottam. Módszerként a valószínűség mintavétel logikáját követtem, mivel ez a módszer a leghatékonyabb módja a sokaság összetételét tükröző minták kiválasztásának (Babbie, 2001). A kiinduló alappopuláció (jelen esetben a nagykanizsai lakosság) meghatározásához a Nagykanizsa Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal adatai álltak a rendelkezésemre 2010-es adatokkal. Nagykanizsa lakossága 2010-es adatok alapján 50050 fő ebből a női lakosok száma 26490 fő míg a férfiaké 23560 fő.

A valószínűségi mintavételen belül a reprezentatív mintavétel módszerét alkalmaztam a kérdőívem lekérdezésénél. Egy minta akkor reprezentálja az alapsokaságot, amelyből vették, ha a minta összesített jellemzői jól közelítik a sokaság ugyanezen összesített jellemzőit. A valószínűségi mintavételi eljárások alkalmazása növeli a reprezentativitást és ezt teszi lehetővé az eredeti általánosíthatóságát, és a statisztikai következtetéseket. (Babbie, 2001). A mintasokaság kor és nemek alapján volt reprezentatív (1.táblázat).

1.táblázat: Nagykanizsai lakosság kor és nem szerinti megoszlása

	Alapsokaság		Mintasokaság	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
0-15 év között	3387	3342	13	13
16-30 év között	4633	4515	19	18
31-45 év között	6015	5820	24	23
46-60 év között	5287	6248	21	25
61-75 év között	3411	4700	13	19
76-105 év között	945	2084	4	8
Összesen:	23678	26709	94	106

forrás: saját táblázat Nagykanizsa Megyei Jogú Város (2010) adatai alapján

250 kérdőív került lekérdezésre, ebből 200 volt értékelhető. A kérdőívek lekérdezése 2011 júniusától 2011 szeptemberig tartott. A kérdéseket négy nagy csoportra osztottam. Az első részben a városfejlesztésről általánosságban kérdeztem a lakosságot. A kérdések között szerepelt, hogy mennyire tartják fontosnak a városközpont megújítását, hallottak-e a városrehabilitációt lebonyolító divízióról, milyen médián keresztül értesül a városban történő változásokról.

A második részben a lakosság a rendezvényekről és programokról alkotott véleménye érdekelt. „MIÉNK A TÉR” rendezvényen részt vett-e és milyen mértékben nyerte el tetszését ez a program. Az elégedettséget Likert skálán mértem, mert standardizált válasz lehetőségeket ad meg a kérdőíves vizsgálatban, hogy ez által emelni lehessen a mérési szintet a társadalomtudományi kutatásban (Babbie, 2001).

1.3 Hipotézisek

A kutatás kiinduló pontja, hogy feltárjam a nagykanizsai lakosság fejlesztésekhez való hozzáállását. A nagykanizsai városrehabilitációt témában folytatott szekunder adatgyűjtésre támaszkodva az alábbi hipotéziseket állítottam fel:

H1: A belváros megújulása befektetéseket indukál, a kereskedelmi és vendéglátó egységek esetében, a magántőke bevonása élhetőbb belvárost eredményez, amely nem csak a helyi lakosság, de a turisták számára is vonzó lehetőség.

H2: A Városrehabilitáció és az azt felügyelő Városfejlesztési Divízió munkájának köszönhetően a városi közélet felpezsdül, ami nem csak élhetőbb várost biztosít a helyi lakosok számára, de vonzó célpont a turistáknak is.

H3: A Nagykanizsai lakosság preferálja az olyan rendezvényeket, ahol résztvevőként jelen lehet és emellett a város megújulását a Városfejlesztési Divízió kiírásaira aktívan reagálva (szlogen- és logó pályázat stb.) is jobban magáénak érzi.

2. Szakirodalmi feldolgozás

2.1. Városrehabilitáció néhány hazai városban az Európai Unióhoz csatlakozás előtt

A városfejlesztés tárgya az épületek és az általuk létrehozott épített terek által alkotott városi szövet átalakítása annak érdekében, hogy a város egy olyan új vagy megújított darabját valósítsuk meg, ahol jó – vagy a korábbinál jobb – élni (Bajnai, 2007).

A városfejlesztés Magyarországon a rendszerváltás után 1992-ben, Budapesten Ferencváros rehabilitációját célzó városfejlesztési akció elindításával vette kezdetét. A kivitelező és az önkormányzat közösen tervezte és valósította meg a Ferenc körút, Üllői út, Haller utca, Mester utca által határolt 73 hektár nagyságú közel 20000 lakosú városfejlesztési akcióterületet. Ez az akcióterület Budapest pesti oldalának központi részén fekszik és a történelmi belső városrészhez tartozik, ezért elkerülhetetlen ennek a területnek a felújítása. Az általános célkitűzés az akcióterületen, hogy a lepusztult és szociálisan hátrányos helyzetű városrészt felújítsanak, ezáltal a városrész presztízsét növelje és hosszú távú bevételeket biztosítson az önkormányzat számára (Kovács Z. – Wiessner R. – Zischner R. 2007).

Az alapvető városfejlesztési koncepció az volt a város szerkezetét megőrizték és a gyalogos forgalmat helyezték előtérbe gyalogostengelyek kialakításával, csökkentett forgalmú utcákkal, parkolókkal, és parkolóházak építésével. Fontos szempont volt a zöldterületek fejlesztése, új közpark és tömbbelsőkből új közhasznú zöldterületek kialakítása. Az építészeti érték megőrzése mellett hangsúlyt fektettek szállodák, vendéglátó és kereskedelmi létesítmények, irodák építésére is.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött megállapodást a Városfejlesztési Zrt., hogy 1998-99 között különös figyelmet kap a gébárti turisztikai fejlesztés és így megalakult az ország második városfejlesztő társasága.

Kiemelten fontos volt annak a vizsgálata, hogy az élményfürdő termálvízellátása hogyan biztosítható az önkormányzatnak a legkedvezőbben. Az élményfürdő mellett további városfejlesztési akciótervek készültek a fejlesztések megalapozása és őket megvalósító városfejlesztő társaság megalakításának előkészítése érdekében.

Mosonmagyaróváron is létre jött egy városfejlesztéssel foglalkozó szervezet, amely a közszféra és a magánszféra strukturált együttműködésén alapult. A 31000 lakosú Észak-magyarországi város általános rendezési terve 1994-ben készült el, amely magába foglalja a gazdaságfejlesztés programját, a minőségi városfejlesztés programját és a megvalósítás stratégiáját. A komplex városfejlesztési terv 2001-ben indult el. Az önkormányzat nagy hangsúlyt fektetett a rugalmasságra és a piaci alkalmazkodó képességre a tervek elkészítése során.

A városfejlesztési akció célja a Moson történelmi belvárosnak rehabilitációja, kereskedelmi, vendéglátási, kézműipari szolgáltatásokon alapuló turisztikai vonzerő kialakítása, emellett a Mosoni-Duna partján sport- és szabadidőpark létrehozása, sport- és rendezvénycsarnok megvalósítása.

2.1.1. Városrehabilitáció történeti múltja Európai Unióban

A városrehabilitáció fejlődése a II. világháború utáni idősakra tehető, amelynek során többször megváltozott a városépítési és rehabilitációs politika Európában. A rekonstrukciótól eljutottunk a regenerációig, ahol átfogó várospolitikai és integrált problémakezeléssel találkozhatunk.

A világháborút követő években, az európai államokban a háborús pusztítások eltakarításának, és az újjáépítés jegyében telt. Ez a nemzeti jelentőséggel bíró folyamat találkozott a helyi döntéshozók célkitűzéseivel, így a rekonstrukció keretében a korábban elmaradt városépítési törekvéseknek is jobban meg lehetett felelni (Couch, 1990).

Emellett felgyorsult a szuburbanizáció, s a közigazgatási határok mentén óriási sebességgel épültek fel az új városok és városrészek. Az 1950-es években a cél az épített környezet korábbi problémáinak rekonstrukciója, megszüntetése és csökkentése volt. 1960-as években egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy az előző időszak során csak áthelyezték, de megoldani nem tudták a problémákat és ennek hatására az elégedetlenkedők száma folyamatosan nőtt. 1970-es években kezdetét vett egy úgynevezett revitalizáció, melynek során a belvárosi negyedekről átkerül a hangsúly a lakókörnyezet és épületállomány fejlesztésére és felújítására, valamint a világháború előtt épült épületállományok felújítását is tervbe veszi ez a folyamat.

Ebben az időszakban létrejött egy együttműködés a várospolitikai korábban önálló gazdasági, szociális és fizikai alrendszerei között. 1980-as évektől a várospolitikai távolodott el attól a felfogástól, hogy minden szükséges forrást az államnak kell biztosítani, s a központban az együttműködés szerepének a kihangsúlyozása került.

1990-ben új probléma és kihívások felismerése a várospolitikára is gyakorolta hatását, ami később elvezetett a fenntartható városfejlődés elméletének elterjedéséhez a várospolitikában, ez az alapja és legfontosabb célkitűzése az 1990-es évek rehabilitációs tevékenységének, amelyet az európai szakirodalom összefoglalóan regenerációnak nevez. A városregeneráció lényegében olyan átfogó és integrált szemléletmód és beavatkozás, amelynek célja a városi problémák megoldása és a fejleszteni kívánt terület gazdasági, fizikai társadalmi és környezeti feltételeinek tartós javítása (Roberts,-Sykes, 2000).

A városregeneráció rámutat arra, hogy egy átfogó együttműködésen alapuló integrált fejlesztési modellre van szükség. Az elmúlt években a gazdasági változásai és a globalizáció ugyanis sok városban a gazdasági, társadalmi és fizikai (épített környezet) problémáinak a növekedéséhez vezettek. Az 1980-as évek várospolitikai megközelítése különösen jellemző volt a stratégiai gondolkodás és hosszú távú tervezés háttérbe szorulása, s gyakran kizárólag központi (állami vagy önkormányzati) döntés alapján ad hoc jellegű projektek indultak anélkül, hogy azokat városi, vagy akár regionális szintű hatásait, a település strukturális fejlődésébe illeszkedésének kérdéseit részletesebben és körültekintően feltárta volna. A stratégiai tervezés megteremtí az alapot ahhoz és lehetővé teszi azt, hogy a környezeti és társadalmi tényezők figyelembe vételével a városrész hosszú távú gazdasági fejlődését se veszélyeztesse (Bajnai, 2007).

A stratégiai tervezéshez a partnerség egyik legkézenfekvőbb megoldása, hogy nem csak az Európai Unió, hanem általában a hazai pályázati kiírások is előnyben részesítik azokat a pályázatokat, amelyeket együttműködő szervezetek nyújtanak be, vagy amelyben egyértelműen kimutatható a különböző intézmények kooperációja.

Az 1990-es években elsősorban azok a pályázatok jutottak jelentősebb finanszírozási forráshoz, amelyek a magán és az állami szektort, illetve az önkormányzat és a helyi közösségek, szervezetek széleskörű együttműködésével számoltak. A városfelújítás során alkalmazott partneri viszonyra nincs egyetlen univerzálisan alkalmazható modell. A szakirodalom általában három alapvető együttműködési modellt különböztet meg egymástól.

A szinergikus modell szerint „az egész több mint a részek összege” vagyis az együttműködés során a tudás, a források, a különböző személet módok kombinációja által együtt többet képesek elvégezni és teljesíteni a partnerek, mint ha egyedül dolgoznának.

A költségvetés- növelő modell azon a felismerésen alapul, hogy az együttműködés által olyan plusz forrásokhoz és pénzekhez juthatnak a partnerek, amelyhez egyedül nem volnának képesek.

A transzformációs modell ugyanakkor – mivel a közreműködő felek munkamódszerei, szemléletmódja és követelményrendszere gyakran eltérőek – az együttműködésből származó, partnerek által is kiaknázható innovatív előnyökre hívja fel a figyelmet. Az együttműködés jelenleg mind külföldi, mind pedig hazánkban alapvetően az első két modell szerint működnek (Egedy, 2005).

A regionális gazdaságtan a régiók közti eltéréseket három alapvető okra vezeti vissza. A természeti erőforrásokkal való ellátottságból eredő előnyök – amelyek bizonyos termelési tényezők nem tökéletes mobilitásán, azaz helyhez kötöttségén alapszik.

Térbeli koncentráció gazdaságossága – az erőforrások nem tökéletes oszthatósága miatt bizonyos erőforrások csak nagyobb egységekben juttathatók el a felhasználás helyére, ami a méretgazdaságossági előnyökön keresztül az egy helyen nagyobb volumenű felhasználást teszi kedvezőbbé. Közlekedés és kommunikáció költségei – a javak és szolgáltatások nem tökéletes mobilitása miatt a térbeli elhelyezkedés nagyban befolyásolja a javakhoz való hozzájárás milyenségét, és ennek megfelelően nyereségét és költségeit (Bacsi, 2011).

A rendszerváltás előtt a kelet-európai államok közöttük Magyarország évtizedeken keresztül nem fordított kellő figyelmet az épületállomány karbantartására és a technológia okozta hiányosságok kezelésére, így az épített környezet problémái ezekben az országokban halmozottan jelentkeztek. A rendszerváltás után a hazai önkormányzatok és beruházók egyre gyakrabban szembesültek a felújítási munkálatok további halogatások veszélyeivel, felismerték a városrehabilitáció szükségességét, valamint az ebben rejlő építészeti gazdasági és társadalmi lehetőségeket is.

A felújítási programok hazánkban a rendszerváltás előtt kizárólag állami pénzből finanszírozták (nagyvállalatok, ingatlankezelő vállalatok) magántőkének nem volt lehetősége a bekapcsolódásra. A piaci átalakulás után a helyzet visszajára fordult és napjainkban a magántőke támogatása nélkül városrehabilitációs tevékenység gyakorlatilag elképzelhetetlen. Mivel a felújítás állami forrásokkal manapság csak indukálni lehet, az önkormányzatok célja éppen ezért az, hogy minél kisebb önkormányzati beruházással minél nagyobb magántőkét mozgósítsanak meg.

A városrehabilitáció a belső városrészek felújítása hazánkban azon folyamatok közé sorolható, amelyek az elmúlt évtizedekben nem kaptak elegendő figyelmet a döntéshozók részéről.

A városfelújítás általában leromlott állapotú városrészek lakóházainak és lakásainak közösségi intézményeinek és infrastruktúrájának felújítását értjük, amelynek során törekedünk arra, hogy a városrész jellegzetes szerkezetét, beépítési módját és épületállományának értékes részét megtartsuk. A városmegújítás típusait leggyakrabban a beavatkozás mértéke szerint külön nézhetjük meg egymástól, azaz azt vesszük figyelembe, hogy a felújítás során milyen mértékben kell belenyúlni a városrész és a lakások jelentősebb alaprajzi változások nélküli felújítást jelenti, és a rehabilitációról, amely gyakran együtt jár a korábbi szerkezet (pl.: lakás-, háztömb-, utcaserkezet) átalakításával.

A beavatkozás mértéke természetesen az adott városrész épület- és lakásállományának állapota alapvetően meghatározza. Előfordulhat, hogy az átalakítás csak jelentősebb bontással valósulhat meg, így a városrehabilitáció típusait a lebontott lakások aránya is meghatározhatja. Ilyenkor beszélhetünk gyenge és erős rehabilitációról.

További csoportosításra ad lehetőséget annak a figyelembe vétele, hogy mire irányul a fejlesztési tevékenység, itt beszélhetünk lakásállomány felújításról, lakóházak felújításáról újlakások építéséről, vagy lakókörnyezet színvonalának emeléséről is (Lichfield D. 1992)

Építészeti és társadalmi szempontból szükséges a városrészek rehabilitálása. Az elmúlt években nem fordítottak hazánkban kellő figyelmet az épületek állományára és a lepusztult városrészek felújítására, inkább a túlzott városbővítésre koncentráltak és elhanyagolták az épületállomány karbantartását. A rendszerváltás után a jó állapotú lakások magán kézbe kerültek, míg a felújításra váró lakások önkormányzati kézben maradtak. Az épített környezett leromlása és pusztulása gyakran együtt jár a terület társadalmi lesüllyedésével is.

Megindult a városrészekből a tehetősebb réteg elköltözése a hátrányos helyzetű, kevésbé tehető rétegek beáramlása a rossz állapotú, olcsóbb lakásokba, és ezeknek a lakásoknak a lelakása ami végső soron az épületállomány leromlásának felgyorsulásához vezetett. A városrehabilitáció elmaradása tehát nemcsak az épített, hanem a társadalmi környezetben is negatív folyamatokat eredményezett (Kovács, 2005).

A negatív tendenciák kiküszöbölésére az állam felújítási tevékenységeket kezdeményez. A „tisztá piacgazdasági” modell szerint ezt többnyire kizárólag gazdasági tényezők indokolják és az állam célja elsősorban a lakás- és ingatlanpiaci mechanizmusok negatív hatásainak kiküszöbölése, míg a „szociális jóléti” modell szerint az állam a társadalmi egyenlőségeket megszüntetésére és a hátrányos helyzetű rétegek helyzetének javítására avatkozik be. A két modelltől függetlenül behatárolható azon tényezők köre, amelyek a városfelújítást hátráltatják és problémaként jelentkeznek. Ilyen lehet pl.: a felújítás a probléma súlyához viszonyítva elmarad a szükséges mértéktől és gyakran nem is a legrosszabb állapotú területen valósul meg. Hosszas és gyakran nehézkes tervezési- kivitelezési folyamat, sokszor pénzügyi források szűkössége és ennek következtében a programok gyakori lehúzódnása és felaprózódása. Legproblematisabb és legköltségesebb lépés a rehabilitálandó terület kiürítése és a lakosság elköltöztetése. Tulajdonviszonyok rendezettsége, illetve szétaprózottsága (Lichtenberg - Cséfalvy – Paal, 1994).

A városrehabilitáció napjainkban közérdeklődés előterébe került. A rendszerváltás után a rehabilitáció beindulása a településeken sokáig váratott magára, hiszen az első években hiányzott a folyamat irányításához és a finanszírozáshoz szükséges struktúra. Ez a háttér mára kialakult, s a felújításokat számos Európai Unió, kormányzati, önkormányzati és helyi szereplő támogatja.

2.1.2. A városfejlesztés stratégiai kerete

2.1.2.1. Városrehabilitációs az európai folyamatok tükrében

Az Európai Bizottság kezdeményezésével és egyetértésben a tagországokkal 2007-2013 közötti támogatási periódus alatt kiemelt hangsúlyt kap a területfejlesztés, azon belül a fenntartható városfejlesztés és a városi dimenzió kezelése, valamint a vidéki területek támogatása és a földrajzi vagy természeti okokból hátrányokkal küzdő térségek problémáinak kezelése. Az Európai Bizottság által támogatott követelmények. A városi dimenzió a Nemzeti Stratégiai Referencia keretben történő megjelenítése során az Európai Bizottság az alábbi főbb elvárásokkal él.

A városok szerepének erősítése, mint a regionális versenyképesség motorjai, valamint a belső problémák helyszíne, ahol kívánatos a gazdasági szerkezetváltás, a leromlott területek kezelése, a szociális beilleszkedés segítése, a környezetvédelem, a közlekedés fejlesztése. Koherensebb és szinergiára épülő integrált városfejlesztési koncepció kidolgozása, mely szervesen illeszkedik a regionális programba. Helyi szereplők (hatóságok, önkormányzat) bevonása a program készítésbe. Hosszabb távú fejlesztési tervek kidolgozása a partnerség elvén. Tapasztalatcsere megerősítése és hálózatiépítés a városok között az URBACT¹ program keretei között.

A főbb szempontok a városfejlesztési stratégia vonatkozásában a következők. Integrált megközelítés koncentráció elvének érvényesítése, azaz kis területre több intézkedés összekapcsolása; a közösségi (EU és államai) és privát hozzájárulások mobilizálása; a fejlesztési akcióterületek kiválasztásának átláthatósága; erős helyi partnerség, a lakosság számára az átlátható biztosítása, valamint az adminisztráció egyszerűsítése. Az integrált városfejlesztési politika kialakítása olyan folyamat, melynek során a várospolitikai központi területeinek térbeli, ágazati, és időbeli szempontjait koordinálják (Egedy, 2009).

A gazdasági szereplők, az érdekeltek és a lakosság együttes bevonása lényeges. Az integrált városfejlesztési politika révén összehangolt érdekek megerősítik az állam, a régiók a városok a polgárok és a gazdasági szereplők közötti konszenzust gyakorlati alapját. A tudás és a pénzügyi források összevonásával a szűkös közpénzek felhasználásának hatékonysága növelhető. A köz- és magánberuházások jobban koordinálhatóak. Az integrált városfejlesztési politika bevonja a közigazgatáson kívül szereplőket és lehetővé teszi, a polgárok számára, hogy tevékeny szerepet játszanak a közvetlen lakókörnyezetük formálásában.

¹ Az URBACT olyan tapasztalatcsere és tanulást támogató program, mely az európai fenntartható városfejlesztést segíti.

A program képessé teszi a városokat arra, hogy a főbb városi kihívásokra közösen megoldásokat dolgozzanak ki és az egyre komplexebb társadalmi változásokkal szembeálló városok központi szerepét megerősítse. Az URBACT segíti a városokat abban, hogy olyan új és fenntartható gyakorlati megoldásokat alakítsanak ki, melyek integrálják a gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziót. Az URBACT lehetővé teszi a városok számára, hogy Európa-szerte megosszák a legjobb gyakorlati példákat és tapasztalatokat minden várospolitikában érintett szakemberrel. Az URBACT 300 várost, 29 országot és 5000 aktív résztvevőt jelent.

2.1.2.2.Regionális fejlesztés operatív program városrehabilitációs intézkedése 2004-2006 között

Az URBAN közösségi kezdeményezést 1994-ben indították el, amelyet az URBAN II. program követett 2000-2006-os időszakban. Az URBAN közösségi kezdeményezés célja, hogy segítséget nyújtson a válságban lévő városrészeknek, elsősorban a környezeti regeneráció, a szociális kirekesztés elleni harc, valamint a vállalkozás támogatása és a foglalkoztatás elősegítése terén.

Magyarországon a 2004-2006-os időszakban az URBAN közösségi kezdeményezésre nem volt lehetőség, ennek ellenére a regionális operatív program városrehabilitáció és barnamezős területek elnevezésű intézkedésének tartalma az URBAN program figyelembevételével került kialakításra.

A ROP városrehabilitációs intézkedésének célja, hogy funkcióját veszítő, romló állapotú településközpontok, vagy a részközpontok újítsa meg új funkciók megjelenésének ösztönzésével, illetve többségben hátrányos helyzetű csoportok által lakott, romló állapotú és alacsony státuszú településrészek rehabilitációját valósítja meg, cél volt továbbá, hogy a barnamezős területek², felhagyott ipari területek és volt katonai területek kármentesítésével új funkció megjelenését támogassák a fejlesztések (Kukely Gy. – Barta Gy. – Beluszky P. – Győri R. 2006).

Az intézkedés komplex települmegújítási akciók megvalósulását finanszírozva olyan térségi központban vagy részközpontokban, melyek a település és a környező térség gazdasági társadalmi életére meghatározó hatással vannak.

Az intézkedés keretében a következő fő tevékenységcsoportok támogatása valósult meg: közterületek rehabilitációja és a települési zöldfelületek védelme és fejlesztése, a lakótelepek környezetének megújítása, gazdasági, szociális, kulturális, közösségi, informatikai, valamint szabadidő- és sportszolgáltató tevékenységének helyt adó létesítmény környezetbarát és fenntartható kialakítása, városrészek közbiztonságának növelése.

A ROP városrehabilitációs intézkedésének keretében 36 támogatási szerződést kötöttek, ebből 4 szerződés szólt barnamezős fejlesztésekről. A fejlesztésekről elmondhatjuk, hogy kizárólag vissza nem térítendő támogatást vettek igénybe, 90%-os támogatás intenzitással valósult meg négy projekt kivételével, és többségében integrált tevékenységet valósított meg. A projektek nagy része a városközpont szükséges fejlesztéseit, közterület rehabilitációját valósította meg, a városi problémák komplex kezelésére kevés fordított figyelmet.

² Barnamezős terület = használatok kívül került vagy alulhasznosított, általában leromlott fizikai állapotban lévő és jellemzően környezetszennyezéssel terhelt egykori iparterület, gazdasági terület, vasútterület, illetve felhagyott, használaton kívüli laktanyaterület, valamint egyéb funkcióját veszített használaton kívüli épület, terület.

A nyertes pályázatok legnagyobb részt Észak-Alföldről (23%) és Észak-Magyarországról (21%) származtak. Ezt követi a két déli régió Dél-Dunántúl (15%) és Dél-Alföld (16%), majd Közép-Magyarországon a fejlesztések 8%-a, Nyugat-Dunántúlon pedig a projektek 5%-a valósult meg (Egedy, 2005).

Ez a megosztás teljes összhangban van a régiók közötti indikatív forrásmegosztással és a fordítottan arányosan jelentkezik a fejlesztések száma a régiók fejlesztésével (Egedy, 2005).

A 2007-2013-as fejlesztések alapvetően a 2004-2006-os tapasztalatokra építenek, azt fejlesztik tovább. Immár külön kategóriaként kezeljük a funkcióbővítő típusú rehabilitációt és a szociális indíttatású rehabilitációt, tehát a leromlott városrészek komplex rehabilitációjának célja és eszköztára egyértelműen elkülönül a városközpontok funkcióbővítő rehabilitációjától.

2.1.2.3. Integrált városfejlesztési stratégia az Új Magyarország Fejlesztési tervben

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia egy fejlesztési szemléletű, középtávú (7-8 évet átölelő) dokumentum. Célja a városokban a területi alapú, területi szemléletű tervezés megszilárdítása, a városrészekre vonatkozó célok kitűzése és annak középtávon való érvényesítése.

Élhető városok együttműködő és versenyképes hálózatának megteremtése ezt nevezzük integrált városfejlesztési stratégiának. A fenntartható városfejlesztés élhető és vonzó környezetet biztosítását jelenti. Alapvető cél a jelenleginél intenzívebben kooperáló, kiegyensúlyozott városhálózat megteremtése, melyben a fejlesztési pólusok és a többi város hálózatosan együttműködnek. A fenntartható városfejlesztés során a gazdasági szociális és környezetvédelmi fejlesztések aránya azonos (Kovács Z. – Szirmai V. 2006)

Az élhető város megteremtésének fontos eszköze az integrált környezeti tervezés, a funkcióvesztett terület revitalizálása, a zöldterületek védelme és lehetőség szerint növelése, valamint a város és a környező települések együttműködésének és funkció megosztásának erősítése.

A fejlesztési pólusok az innováció területi terjedésének gyorsítását, és a régió versenyképességének erősítését segítik a régió belüli egyetemek, kutatóintézetek, vállalkozások, kamarák, és az önkormányzatok együttműködése révén. A program keretében megvalósult fejlesztéseknek köszönhetően elsősorban a pólus városokban, de azok kisugárzó hatásuknak köszönhetően a régió többi városában is megjelennek a magas hozzáadott értéken termelő vállalatok, növekszik a munkaerő kereslet, növekednek a bérek, ez hosszabb távon keresletnövekedéshez és infrastruktúrális fejlesztéshez vezet. A növekvő kormányzati bevételek révén a gazdaságba eddig bekapcsolódni nem képes rétegek életminősége is érezhetően javul.

A fejlesztések révén középtávon Budapest mellett Debrecen, Miskolc, Szeged, Pécs és Győr regionális központok fejlesztési pólusok szerepkörét erősítik tovább, a Közép-Dunántúli régióban pedig Székesfehérvár Veszprém várostengely társközpontokként tölti be a fejlesztési pólus szerepét.

A magyar településhálózatban a nagyvárosok mellett a középvárosok tekinthetők a gazdasági fejlődés központjának, amelyek meghatározó szerepet töltenek be a regionális központok és kisvárosok között, egyéb középvárosok térségi szerepe az Európai Unió bővítésével újjáéledhet. A kiegyensúlyozott és policentrikus városhálózat kialakításához elengedhetetlen a középvárosok kiegyensúlyozott fejlesztése. Jelenleg hazánkban ennek feltételei elsősorban az Alföldön hiányoznak. A középvárosok térbeli kiegyensúlyozottságának megteremtése és térszerző képességük növelése fogalmazható meg fő városfejlesztési célokként.

A rurális térségekben a felzárkózást szolgáló fejlesztés két fő iránya: egyrészt a központi funkciók térségálló és szervező szerepének növelése különös tekintettel a térségüknek nyújtott szolgáltatások fejlesztése, illetve az elérhetőség javítása.

A 2007-2013 időszakban minden régió önálló regionális operatív programmal rendelkezik. A városrehabilitációs irányok alapvetően azonosak minden régióban. Az operatív program keretében a városrehabilitációs akciók célja egyrészt a szociális típusú városrehabilitációs fejlesztések megvalósítása a városok szegregációs problémáinak kezelése érdekében, a leromlott vagy romlással fenyegetett városrészek rehabilitációja és a lakosok társadalmi beilleszkedésének segítése. Másrészt cél a városok regionális gazdasági szerepének erősítése, ennek érdekében a városok, illetve városrészek központi területeinek funkcióbővítése, központi térrel nem rendelkező városok, illetve városrészekben ezek kialakítása és a városi életbe való szerves beillesztése.

A városrehabilitációs akciók mindkét típusát integrált városfejlesztési stratégiára alapozva kell megvalósítani. A stratégiákkal szemben követelmény, hogy a város jövőképével egy a városhálózatban elfoglalt helyével, szerepével, illetve a városban és az egyes városrészekben meglévő problémákkal egyaránt koherens beavatkozásokat tartalmazzanak. A városfejlesztési stratégiákkal és az ezek részét képező rehabilitációs akciókkal kapcsolatban egyaránt elvárás, hogy képesek legyenek mobilizálni és összehangolni mind a közösségi mind privát hozzájárulásokat (Egedy, 2005).

Elmondható az, hogy az integrált városfejlesztési stratégia egy fontos eszköze annak, hogy az elkövetkező időszakban a városok beazonosítsák és koordinálják a különböző fejlesztési forrásokat és a stratégiához igazodó, mint gazdasági, mind társadalmi és környezeti értelemben fenntartható fejlesztéseket valósítanak meg.

2.1.2.4. Városrehabilitáció típusai 2007-2013-as időszakban

Az első típus a funkcióbővítő fejlesztésekre helyezi a hangsúlyt. A városok, illetve városrészek központi területeinek funkcióbővítése az elsődleges cél, mely hozzájárul ahhoz, hogy a város kedvezőbb környezetet tudjon biztosítani mind a lakosság, mind a betelepülő lakosság számára. A rehabilitációs tevékenység eredményeként a város városhierarchiában betöltött szerepe nő, a megfelelő városi funkcióit teljes körben és hatékonyabban tudja ellátni.

A fejlesztés céljai a megyei jogú városok komplex rehabilitációja, egyrészt városközponti területek funkcióbővítő és erősítő fejlesztései, másrészt a leromló, vagy leromlott városrészek szociális célú rehabilitációja révén a méretgazdaságosság előnyeit kihasználva, a magántőke mobilizálhatóságára építve. A városi vonzerő növelése a városi és városrészi központi területek fenntartható funkcióbővítő fejlesztésével (előnyt élveznek a kistérségi székhelyek és térségsszervező funkciókkal rendelkező városok). Központi térrel nem rendelkező városok esetén központi tér kialakítása a városi jelleg fokozása érdekében. A város életében meghatározó városszervező funkcióval rendelkező történelmi városrészek és az épített örökségek részét képező városrészek érték-megőrző revitalizációja. A város barnamezős területek funkcióváltással történő újrahazsnosítása a város működésébe való bekapcsolása.

A konstrukció keretén belül egy-egy kijelölt akcióterületen integrált városfejlesztési programok megvalósítását lehet támogatni, amely a fizikai megújítás mellett hangsúlyt fektet az érintett közösségek erőforrásainak fejlesztésére, valamint a kijelölt akcióterületen működő vállalkozások bevonására is (Horváth D. – Kondor A.Cs. – Szabó B. 2008).

Csak olyan tevékenység támogatható, amely nem csak közösségi terek és köztulajdonban álló ingatlanok fizikai megújítását célozza meg, bevonja a helyi vállalkozásokat és tartalmat kiegészítő típusú (pl.: marketing, közösségépítés, partnerség építés stb.) akciókat.

A várható eredmények a rehabilitációval kapcsolatosan a közösségi terek rehabilitációjával az épületek felújításával, a környezetminőség javításával (zöldterületek, szabadidős területek, energiaracionalizálás, tömegközlekedés stb.) létrehozhatóak a minőségi életfeltételek, amelyek javítják a lakosság, a városlátogató turisták, valamint a letelepülni szándékozó vállalkozások komfortérzetét, a település vonzerejét ezáltal a betelepülni szándékozó vállalkozások számára is kedvezőbb (szociális és gazdasági) környezet hozható létre. A történelmi és kulturális örökségek szempontjából is értékes településközpontok, településrészek rehabilitációja hozzájárul a település gazdasági és kulturális fellendüléséhez, ennek hatására csökken a népességerózió (Horváth D. – Teller N. (2008).

A jobb és biztonságosabb települési környezet hozzájárul a megfelelő területhasználat érvényesítéséhez és a település-szerkezet javításához ez által a település lakossága számára vonzó léttér alakul ki. A városi barnamezős területek száma csökken, az újrahaznosított területek szervesen illeszkednek a városi szövetbe.

A második típus az elmaradott állapotú területek javítása, a szociális célú városrehabilitáció. A rehabilitáció célja a leromlott vagy leszakadó városrészek bekapcsolása a város fejlődésébe, a fizikai környezet megújítása és a szociális problémák kezelése révén a szegregált településszerkezeten élőknek a társadalomba történő visszaintegrálása érdekében, a kijelölt akcióterület leromlását okozó tényezők megváltoztatása és megfordítása. Leromlással fenyegetett városi lakótelepek (pl.: panel lakótelepek) integrált lakott rossz akcióterületen alapuló rehabilitációja.

Iparosított technológiával készült épületek által alkotott leromló állapotban lévő lakótelepi akcióterületi rehabilitáció - lakótelep komplex - társadalmi, fizikai megújítása. Hagyományos építésű városi krízisterületek rehabilitációja, hátrányos helyzetűek által lakott rossz infrastruktúrájú leromlott területek rehabilitációja. A fejlesztésekben ösztönző a kijelölt akcióterületen működő vállalkozások bevonása is. Nem támogatható olyan projekt, amely nem tartalmaz az Európai Szociális Alap által támogatott képzési és közösségfejlesztési akciókat. Továbbá a közösségi iránymutatásoknak megfelelően az akcióterületeken - amennyiben többlakásos épülettől, illetve szociális bérlakásokból áll - kötelező lakóépület felújítását megvalósítani annak érdekében, hogy az akcióterület lakóházállománya is megújuljon és az akcióterületek leromlását, társadalmi státuszának csökkenését, az ingatlanárak esetében tartósan meg lehessen állítani.

A leromlott vagy leszakadó városrészek bekapcsolódnak a város fejlődésébe, további lecsúszásuk megállítása, valamint a fizikai környezet megújításának hatására élhetőbbé válik a szociálisan hátrányos településrészek lakókörnyezete. A konstrukció hatására megindul a rehabilitált városrész lakosságának társadalmi integrációja, javulnak életlehetőségei, a lakosok jobban érzik magukat lakókörnyezetükben. Lehetőség nyílik a társadalmilag hasznos közösségi életre lakókörnyezetük közelében. Régió érintett városaiban jelentősen javul a lakásvagyon fizikai állapota, rendezett lakókörnyezet alakul ki. Az iparterületi kolóniák település rehabilitációjának eredményeként a komoly iparterületi értéket képviselő teleülések beilleszkednek a városi szövetbe, és szociális célú rehabilitációjuk révén korszerűbb lakókörnyezetté válnak, és egyúttal megmenthetőek lesznek az értékes épületek, javítva ezzel a városképi megjelenését és az ott élők komfortérzetét, illetve erősítve a lokálpatriotizmust. Csökken a városi krízisterületek száma, ezáltal javul a települések tökevonzó képessége, illetve turisztikai vonzereje, valamint a lakossági komfortérzete, csökken a szegregáció és erősödik a társadalmi beilleszkedés, felzárkózás esélye, ezek által pedig javul a közbiztonság is.

2.2. Városfejlesztés Nyugat-Magyarország egyes városaiban az Európai Unió csatlakozás után

Győr belvárosa 900 millió forintos európai uniós támogatással újult meg. A 2004–2006-os időszak Nemzeti Fejlesztési Tervének részeként összesen 24,5 milliárd forint jutott városrehabilitációs programokra. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) részeként csak 2007 és 2010 között ennek az összegnek a nyolcszorosát, csaknem 200 milliárd forintot fordíthatunk a települések megújítására a régiókban. A győri Széchenyi tér a város legszebb tere a jelenlegi állapotában nem alkalmas arra, hogy vonzó idegenforgalmi látványosság legyen, és hogy a kereskedőknek, illetve a vendéglátósoknak érdemes legyen új üzleteket nyitni a környéken. Csaknem 6 és félezer négyzetméteres terület kap új térburkolatot és utcabútorokat, valamint szökőkutat építenek és díszkivilágítást telepítenek a téren. A program részeként 200 fős udvari rendezvényterrel bővül a Xantus János Múzeum, megújul a bencés rendház által üzemeltetett műemlék patika, valamint a Szent Ignác bencés templom és perjelség homlokzata, emellett teljesen felújítják és vendéglátó- valamint szolgáltató egységek elhelyezésére alkalmassá teszik a Lloyd-épületet is. Mindezen túl 2300 négyzetméternyi új helyiséggel bővül a győri belváros irodai kínálata is.

Sopron belváros rekonstrukcióra több, mint 1 milliárd forint támogatást kapott az Európai Uniótól. Az egyes projektelemek közé tartozik a Fő téri utcaburkolat felújítás, Várfalsétány kialakítás, Fő téri közmű csere és utcaburkolat felújítása, Tűztorony szerkezeti megerősítése, Múzeumi Információs és Fogadóközpont. Sopron belvárosát egykor hármass várfalöv vette körül, amelyet az évszázadok során helyenként lebontottak, máshol beépítettek. A várfalöv tulajdonképpen a II. világháború pusztítása után lett láthatóvá, majd a Tűztorony melletti régészeti park kialakításakor egy jelentősebb szakaszát kiépítették. Már a 80-as években megszületett a terv, amely a várfalak teljes körüljárhatóságát, egy Várfalsétány kialakítását tűzte ki célul. A terv azóta sem valósult meg, bár a soproniak újra és újra felvetették az ötletét a fejlesztések ügyében összehívott fórumokon. A várfalöv ma részlegesen és főleg nappal látogatható, de a sétány funkciónak nem felel meg, nagyobb részt elhanyagolt, a várfalat szegélyező épületek közül több rossz állapotú. Egyes szakaszain a magántulajdonosok szép romantikus tereket építettek ki a sétányhoz kapcsolódva, terasszal, üzletekkel, vendéglátóhelyekkel. Ez azonban csak a kibontott falszakaszoknál volt lehetséges.

A fejlesztés célja a hármas falív körbejárhatóvá tételével egy sétány kialakítása, amely egyrészt láthatóvá teszi Sopron középkori védelmi rendszerét, bemutatja a városfejlődés történelmi kontinuitását a Borostyánkőút római kori emlékeitől napjainkig. Másrészt a kulturált tér létrehozása segítheti további magánberuházások megvalósítását, üzletek, kávézók kialakítását, hasonlóképpen a már kiépített szakaszokhoz. Ezáltal a kellemes kikapcsolódás lehetőségét kínálja a soproniaknak és az idelátogató turistáknak.

A Várfalsétány kialakítása ösztönzően fog hatni a környező házak felújítására és a vendéglátók, szolgáltatók megtelepedése, azaz a környék felértékelődésére. A Tűztorony munkálatahoz ki kell váltani a torony alapozásában átvezetett közműveket, meg kell erősíteni a torony alapozását, el kell készíteni a Kapu átjárók boltvállainak szakaszos megerősítését a téglakifalazások bontásával párhuzamosan. Meg kell erősíteni a négyzetes toronytestet, a boltvállak fölött átvezetett, falba befűrt húzott acélszerkezetekkel, a hengeres toronytestet, amelyben a legtöbb függőleges irányú repedés keletkezett – az effajta károsodás a szerkezet hirtelen tönkremenetelét, akár a torony ledőlését is eredményezheti.

Meg kell erősíteni a loggia szint fölötti nyolcszögű toronytestet, amelyen ugyancsak jelentős repedések láthatók, elsősorban az alatta lévő falazatok mozgása, másodsorban a nagyméretű toronysisak terhelése következtében. A toronysisak fa szerkezetét javítani és kezelni kell a beázások miatti korhadások, valamint a rovarkártevők ellen. A sisak fedését javítani, részlegesen cserélni kell. Meg kell erősíteni a sisak lehorgonyzását, az erők loggia szintig való levezetésével.

Zalaegerszegen az elmúlt évben számos fejlesztést valósítottak meg az "élhetőbb várossá" alakítás jegyében. Ennek során oktatási intézmény rekonstrukciójára, bővítésére került sor és több köztéri és intézményi játszóteret építettek át. Sok helyütt elvégezték az utak, járdák, parkolók felújítását. A közel négymilliárdos beruházás első üteméhez 900 millió forint támogatást nyert el a város. A program végrehajtása során a tervek szerint a középkori városközpont helyén új városmagot alakítanak ki, amely szervesen kapcsolódik majd az újkori zalaegerszegi városközpontához.

A fejlesztés középpontjában a városi piac átépítése áll: ennek helyére egy több lábon álló kereskedelmi központot terveztek, melynek egyik legfontosabb eleme egy iroda lenne, ahol a város összes szolgáltatója helyet kapna. Egy 70 gépjármű befogadására alkalmas mélygarázs is megépül, így a város frekvenciált részén megszűnne a felszíni parkolás. Már épül a vasúti nyomvonalon egy a belvárost elkerülő útszakasz, amely előbb a Kazinczy teret tehermentesíti, később az itteni forgalom teljes megszüntetését teszi lehetővé. Az erre előirányzott 2,2 milliárd forint pályázati pénz a saját erővel, valamint a magántőkével együtt mintegy 4 milliárd forintba egészül majd ki.

A további jelentősebb beruházási feladatok közé tartozik a Kohéziós Alap támogatással épülő szennyvízelvezető rendszer befejezése, a Bozsok-Botfa hegyi területek ivóvízellátásának megoldása, a lukahegyi terület gázellátása, valamint a városközponti területek csapadékvíz-elvezetési beruházásainak előkészítése és a Balatoni út mellett húzódó kerékpárút további építése. Ez utóbbi célra is sikerrel pályáztak: az elmúlt évben 61 millió forintot nyertek el, amelyet a helyhatóság 15,3 millió forint saját forrással egészít ki. Ugyancsak kiemelt feladatként kezeli a városvezetés az egyes városrészek közvilágítási hálózatának bővítését, korszerűsítését. Erre a célra - a közel 41 millió forint saját erő mellé több mint 24 millió forint támogatást sikerült elnyerni.

Keszthely számára 530 millió forintos rehabilitációs támogatást ítéltek meg, ami összességében közel 1,5 milliárd forintos fejlesztést tesz lehetővé. Keszthelyen megtörténik a Főtér térszíni rekonstrukciója, a Főtéri templom és a Várkert felújítása, emellett a közterület-fejlesztési program keretében szelektív hulladékszigeteket és informatikai térfigyelő rendszert alakítanak ki.

Zalaszentgrót számára több mint 245 millió forint támogatást ítéltek meg, ami több mint 324 forintos rehabilitációs fejlesztést tesz lehetővé. A zalaszentgróti városközpont funkcióbővítő megújítása a Templom térre terjed ki, ennek keretében városi rendezvény- és piacteret alakítanak ki, valamint kitiltják a területről a járműforgalmat.

A közterületi rehabilitáció keretében – többek között – új világítást és burkolatot kap a Templom tér jelenlegi területe, egy teljesen új épületben kap majd helyet a kulturális információs iroda és az ifjúsági klub, emellett pedig rendezik a piac jelenlegi területét.

A **Hévíz** számára megítélt közel 490 millió forintos rehabilitációs támogatás összességében több mint 670 millió forintos beruházást tesz lehetővé. Hévízen összefüggő gyalogosövezetet alakítanak ki utcabútorokkal és kandeláberekkel; elvégzik a meglévő vendéglátó-ipari egység felújítását, korszerűsítését és akadálymentesítését; a Rózsakert Komplexum felújításának keretében pedig egy többfunkciós közösségi központot hoznak létre. Ugyancsak a Rózsakert Központ épületéhez kapcsolódóan alakítják a gyógyvíz kúraszerű fogyasztására alkalmas Ivócsarnokot. A csarnok belsőépítészeti kialakítása a széles körű történelmi és helytörténeti áttekintést szolgálja. A közterületi rekonstrukció keretében megvalósul a belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer korszerűsítése is, így a csapadécsatorna-hálózatot az érintett területen mintegy 766 méter hosszúságban fejlesztik.

3. Nagykanizsára vonatkozó célok és tervek bemutatása

3.1. Nagykanizsa Megyei Jogú Város történelmi és kulturális fejlődése

Nagykanizsa és környéke történetének kutatása több mint százéves múltra tekint vissza. Rómer Flóris a magyar régészet egyik megalapítója, az elsők között hívta fel a figyelmet a város történelmi emlékeire. Az újkőkori emberek, majd az őket követők évezredekken keresztül a lankásabb déli lejtőkön s a völgyek peremén telepedtek le. A római birodalom négy évszázados pannóniai uralmának emlékei nagy számba fordulnak elő Nagykanizsa környékén. A közel 50 lelőhely, település a Borostyánkő útból leágazó diagonális út mentén helyezkedik el, mely Dél – Nyugat - Északkelet irányban Itáliát kötötte egykor össze Aquincummal. Ez az útvonal a mai M7-es út őséneke tekinthető.

A település nevének őse először 1245-ben jelent meg, IV. Béla király egyik adományozó levélformában Knysa néven. A szláv eredetű Knysa jelentése „fejedelmé, hercege”. A XIV. század első felében elkezdték építeni azt a kanizsai várat, mely a későbbi évszázadokban európai szinten is elismertté vált a Kanizsai uradalom középpontjaként, amely a török hódoltságig létezett. A várfallal körülvett erődítmény része a mai városközpont helyén helyezkedett el, ami gyors fejlődésnek indult, ez mutatja, hogy 1409-ben már Kanizsát mezővárosként említik.

1.kép: Fő út látképe, két világháború között

Forrás: Tarnoczky, (2009)

A „törökkor” egyik leghíresebb kapitánya Thúry György volt, akit a törökök 1571-ben törbe csaltak, s túlerővel tudták csak legyőzni. Emlékét őrzi a róla elnevezett téren álló bronzszobor, valamint a város múzeumát is róla nevezték el. Nagykanizsa a török uralom után 1705-ig a bécsi udvar fennhatóság alá került. Ez alatt az idő alatt jelentős német ajkú lakossággal bővült a város.

Nagyon kedvező földrajzi helyzete miatt megkapta a település a vásártartási jogot és kereskedelmi szerepe megnőtt (Kanizsai enciklopédia,1999).

Alig egy fél évtized alatt a népesség a tizenötszörösére nőtt, így 1770-ben már 3711 lakosa volt Nagykanizsának. Jelentős fejlődésnek indult a város, ezt bizonyítja az öt kereskedelmi és postaút mentén való terjeszkedés, hosszan kinyúló utcák kialakítása először összekötő utak nélkül. Ekkor alakultak ki a Kanizsára jellemző háromszög alakú terek.

A piactérnél (mai Erzsébet tér) találkozott az Észak – Déli irányú bécsi – légrádi út és a Kelet – Nyugati irányú pécsi – varasdi út, így jön létre a háromszög alakú Eötvös tér a s szentgyörgyvári út becsatlakozásánál a Deák tér.

2. kép: Deák tér látképe a 1700-as években

Forrás: Tarnoczky, (2009)

A leromlott vár kövei felhasználásra készültek a barokk stílusú alsóvárosi ferences templom építésekor. Báró Grasics Jakab 1705-ben kezdte építeni a hercegi várat (ma a Thúry György Múzeum otthona) mellette vendégfogadót építtetett, ezt később a Batthyány család Vasemberháznak nevezett el. Ekkor épült a kvártélyház is a mai Bolyai János Általános Iskola (Tarnoczky, 2009).

A város történelmének egyik meghatározó lépése a Batthyány Lajos által 1765-ben megalapított gimnázium, mely Zala, Vas és Somogy megyéknek az egyetlen ilyen oktatási intézménye volt. Ennek hatására 1753-ban már 14 utcával büszkélkedhetett a város.

1800-as években jelentős gazdasági szerepe ellenére a település a városiasodása még gyerek cipőben járt. Sajnos kőből, téglából épült épületek csak a piac környékén épültek, a lakosok fából, vályogból építkeztek. Ekkor csak egyetlen utca rendelkezett szilárd burkolattal, az Ispál utcát (mai Ady u.).

3. kép: Ady út látképe 1930-as években

Forrás: Tarnoczky, (2009)

A kiegyezés nagy változást hozott a város életében különösen a település gazdasági életében. Ebben az évben vezették be az (első) építészeti szabályrendszert is melynek legfőbb célja az volt, hogy elhárítsák a gyakori tűzvészeket okozó épülethibákat, valamint hogy a várost építészetiileg is „megszépítsék”. Ez tekinthető talán az első olyan hivatalos és az egész várost – a mai Nagykanizsa belváros és Kiskanizsa területére vonatkozó – intézkedésnek, ami a városrehabilitációs elemeket is tartalmazott. Hatására az építészeti új és egyben szigorú szabályok szerint történtek, és bár csak 1925-re, de elkészült a szintén e rendelet által szorgalmazott városrendezési terv. Ez a terv már olyan tényezőket is figyelembe vett, mint például a csatornázás kialakítása, közúti közlekedés és vasúthálózat kapcsolata, a jövőben esetlegesen szükséges új intézkedések részére szánt területek kijelölése, de, főként a belvárosi szerkezetét határozza meg ez a rendelet. (Tarnoczky, 2009).

Az 1860-as években a gazdasági élet fellendülése átformálta a város képét már 57 utcája, több mint 1700 háza volt a városnak. A népesség nagyszámú növekedésével párhuzamosan megsokszorozódott az utcák s lakóházak száma is. A belvárosban még meglévő üres telkeket beépítették, új utcákat nyitottak: a Kisfaludy utcát, majd a Takarékpénztár (ma Csengery) utcát, a Nádor utcát, a Sugár utat.

4. kép: Csengery utca látképe, két világháború között

Forrás: Tarnoczky, (2009)

A módos kereskedők és iparosok sorra építették a romantikus, majd eklektikus stílusú emeletes lakóházaikat, palotákat. Az 1860-as években épült a város legszebb utcaképe a Deák tér déli oldalán álló jellegzetes kereskedőházsor. 1872-73-ban elkészült az új városháza a Főúton. 1890-92-ben két laktanyaépületet, majd 1902-ben a József laktanya került átadásra.

A városiasodás szempontjából fontos vállalkozás volt az 1870-es években az utak burkolása. Hasznosítva a város téglagyárait klinkertéglával rakták ki az utakat, tereket. Nagyarányú fásításba fogott a város az Eötvös téren és a Deák téren fákban még ma is gyönyörködhetünk. Ebben az időben jött létre a kanizsaiak ma is kedvelt pihenőhelye a Suszterallé (mai Deák tér), mely egykor a cipészek, csizmadiák árusítóhelye volt.

Az 1890-es évektől az eklektika jegyében született újjá a város. Impozáns magánházak sora épültek melyek fontos elemei a mai városképnek. A fejlődés ütemét jól érzékeli, hogy 1890-1890 között 849, majd 1910-ig újabb 222 lakóház épült. Például a Ludwig Schöne bécsi építész által tervezett jelentős magánházak: Weiser József gépgyáros, Dr. Schreyer Lajos sebész, s Pollak József bőrkereskedő palotái ma is a város legszebb épületei.

Sorra alakultak a polgárság igényeit kielégítő iskolák: Nagykanizsán az országban elsőként 1842-ben kereskedelmi ismereteket tanítottak. 1871-ben a piarista gimnázium 8 osztályos főgimnáziummá alakult. A város kulturális életében fontos szerepet töltött be a híres helyi könyvnyomdák és kiadók. 1862-től Wajdist József adta ki a Zalai közlőnyt, 1874-től Fischel Fülöp a város másik lapját, a Zalát jelentette meg. A századforduló idején pezsgő egyesületi és társasági élet folyt, több mint 50 egyesület biztosított tagjai számára színvonalas kulturális programot, szórakozási lehetőséget (Tarnoczky, 2009).

5. kép: Városkép a két világháború között

Forrás: Tarnoczky, (2009)

A XIX. század elejére a város otthont adott az első üzemeknek a Gépgyár (1842), Nagykanizsai Sörgyár Rt. (1893), valamint a század végén megnyílt a Városi Kórház is. Alig 15 évre rá, hogy Magyarországon megnyitották az első vasútvonalat Budapest és Vác szakaszon, Budapesttől viszonylag távol elhelyezkedő Nagykanizsa is bekapcsolódott a folyamatosan kiépülő hálózatba (Nagykanizsa - Buda, Nagykanizsa - Barcs, Nagykanizsa – Pragenhof vonalak).

A háború sajnos számos terv kivitelezését megakadályozta vagy évtizedekkel elhalasztotta. De voltak olyan beruházások amik megvalósultak. A víz és csatorna kiépítése után homokaszfalt, bazaltkocka burkolat került az utakra, a kórházépületet kibővítették, elkészült az új Postapalota, a Városi Színház a strandfürdő, egy új tüzérlaktanya is.

Az első világháborút követő kiegyezés hatására a város nehéz helyzetben került, hiszen a határszéli város lett, így kereskedelmi kapcsolatainak jelentős része megszűnt. – elvesztette többek között horvátországi, dalmáciai olasz piaci kapcsolatait. Azonban ismét pozitív áttörést hoz az 1930-as években feltárt földgáz és kőolajmezők hatására megalapított Magyar Amerikai Olajipari Részvénytársaság, melynek központja Nagykanizsa város lett.

A II. világháború utáni recessziós időszakot követően bár lassú ütemű, de folyamatos gazdasági fejlődés indult meg a városban. Ennek a fejlődésnek azonban már nem a kereskedelmi, hanem a mesterséges iparosítás lett a motorja.

A környező falvak Nagykanizsához csatolásával tovább nőtt a város területe, s lakosainak száma. 1963-ban Nagykanizsa városrésze lett Palin, Korpavár, 1976-ban Bajcsa, 1982-ben Bagola Kisfakossal, Nagyfakossal együtt, Miklósfá.

A város belső területének a beépítése után új lakótelep került a keleti városrészbe. Első utcáját, Platán sort 1962-ben kezdték építeni, majd következő 25 évben közel 8 ezer lakás készült el. 1962-ben bővítették, átépítették a Károlyi kertet, Sétakertet és a város nagy tereit is bővítették.

Megépült a 40 hektárnyi területen lenyúló Csónakázó-tó melynek környéke a városlakók kedvelt kirándulóhelye volt gyermekjátszóterrel, horgászati, sportolási lehetőségekkel várta az ide látogatót.

A harmonikus városfejlesztésben a települési karakter megőrzésében elért eredményeiért a Magyar Urbanisztikai Társaság Hild János emlékérmét adományozott a városnak 1981-ben, melynek emlékét a Hild-kapu, s Németh János keramikus alkotása őrzi.

Nagykanizsa számára a már vasfüggönnyel is megerősített határok teljesen ellehetetlenítették korábbi kereskedelmi szerepének a további gyakorlását. 1965-ben megkezdte a működését a Tungsram Rt. az új nagykanizsai üzemében, ami 1990-ben a General Electric vállalat irányítása alá került. Ugyanebben az évben a rendszerváltás hatására Nagykanizsa megyei jogú város lett. Az utóbbi évek leggyorsabban fejlődő területe az északkeleti városrész, ahol autószalon üzem létesült, s további beruházásoknak is lehetőséget biztosít.

A jelenleg több mint 50000 lakosú város a gazdasági nehézségek ellenére megtartotta kereskedelmi, oktatási, kulturális és egészségügyi központ szerepét.

Az ide látogatóknak és az itt élőknek a látnivalók mellett tartalmas programokat nyújtanak a közművelődési intézmények, az iskolák, a Halis István Városi Könyvtár rendezvényei, a Thúry György Múzeum, és a Kiskastély kiállításai is. Népszerűek a hagyományos Város Napi programok, a Gólyalábas Világjátékok, Kanizsa Kulturális Központ által szervezett Tavaszi Művészeti Fesztivál, Bazár udvari Zenés Esték, a Nemzetközi Jazz Fesztivál, a Bor- és Dödölle Fesztivál, a már hagyománnyá vált Répafőző verseny Miklósfán, a Sászkajárás-sáskavarázs című rendezvény Kiskanizsán, s a sportrendezvények, a szabadidős és sportlehetőségek.

A város történetét tekintve elmondható, hogy egy olyan nagy történelmi múlttal rendelkező várossal van szó, mely az évszázadok során egyfajta regionális centrális funkciót vívott magának. Ezt mind kulturális gazdasági, igazgatási és mind közlekedési szempontok szerint érvényesülő szerepet a XIX. század közepétől már kisebb, nagyobb mértékben betölti a város a pénzügyi, bírósági és adózási hivatalok felállításával.

3.2. Nagykanizsa napjainkban

A város megyei szinten – Zalaegerszeg mellett – a legmagasabb településkategóriában, az úgynevezett emelt szintű városi központ kategóriába tartozik. Ez azt jelenti, hogy a település az ellátási és igazgatási funkciók tekintetében a legmagasabb szintű minőségi és mennyiségi igényeknek is képes eleget tenni, vonzáskörzete megyehatáron túlra is kiterjed.

A város belterületén található 125 kilométernyi közút teljes mértékben kiépített és ehhez mintegy 225 km gyalogút és járda tartozik. Más városokkal hasonló adatait tekintve elmondható, hogy kiemelkedően jó belterületi közúti beépítettség és „belterületi közút/gyalogutak” aránnyal rendelkezik Nagykanizsa.

Nagykanizsa a Nyugat-dunántúli régió ötödik legnépesebb városa, Zala megyében pedig második legnagyobb népességet számláló város, mely a Zalai dombság lankái között található a Balaton déli részétől nem messze a termálfürdőjétől híres Zalakaros szomszédságában.

A város méltán kapta meg a „Régiók Kapuja” címet, hiszen három magyarországi régió határán és három országhatár húzódik a közelében. Öt főváros található 200km-es távolságban: Budapest, Bécs, Pozsony, Zágráb és Ljubljana, ami a külföldi befektetők számára vonzó lehetőség.

Nagykanizsa megközelíthetőség szempontjából is kedvező adottságokkal rendelkezik, hiszen a város térségét három főút is érinti. Észak-Déli irányban Zalaegerszeget illetve Kaposvárt összekötő 74-es és 61-es főutak Nagykanizsán találkoznak. Kelet - Nyugati irányban Budapestet és Horvátországot M7-es autópálya köti össze. Ezek mellett az országos vasúthálózat több eleme is Nagykanizsán halad át (Nagykanizsa – Pécs, Nagykanizsa – Szombathely, Nagykanizsa – Budapest) és a város határ közelségét mutatja, vasúti közlekedéssel is gyorsan Horvátország szívében utazhatunk.

Nagykanizsa földrajzi adottságainak köszönhetően modern ipari parkkal és logisztikai központtal rendelkezik, melyet 2000-ben hoztak létre az M7-es autópálya mellett, 123 hektár hasznosítható terület várja a befektetni vágyókat.

3.2.1 Turizmusról általában

Bár a turizmus megjelenése az ókori időkig nyúlik vissza egy újra felfedezett ágazatról beszélhetünk. A modern turizmus alapjait a XVIII. században bekövetkezett ipari forradalom fektette le. Ekkor teremődik meg társadalmilag szélesebb körben az utazás lehetősége, megjelenik a turizmus három alapvető feltétele: a szabadidő, a diszkrecionális jövedelem és a motiváció (Lengyel, 2001).

A mai modern értelemben vett turizmus kialakulásának kezdete a XX. századi technikai és társadalmi fejlődéshez kapcsolódik. Sokan úgy tekintenek a turizmusra, mint a modern kor egyik legdinamikusabban fejlődő iparágára, azonban a turizmus ennél sokkal összetettebb jelenség.

A turizmus belső rendszerén belül a keresletet jelentő turistát (és a küldő területet), valamint a kínálatot jelentő turisztikai szektort (illetve turisztikai desztinációkat) különíthetjük el (Lengyel,2001)

„Turizmus alatt egyrészt az ember állandó életvitelén és munkarendjén (lakásán és munkahelyén) valamennyi helyváltoztatását és tevékenységét értjük, bármi legyen azok konkrét indítéka, időtartama, célterülete. A turizmus másrészt az ezzel kapcsolatos igények kielégítésére létrehozott anyagi-technikai és szervezeti feltételek, valamint szolgáltatások együttese. Két formája a hivatásturizmus és a szabadidő-turizmus.

A hivatásturizmus a foglalkozással kapcsolatos helyváltoztatások során végzett szakmai és szabadidő-tevékenységek együttese. A szabadidő-turizmus az állandó lakáson kívül szabadidőben végzett és szabadon választott tevékenységek összessége, amelyeket az ember változatosságigénye motivál” (Lengyel,2001)

Lengyel (2001) turizmus-fogalmából kiindulva a WTO³ és az Interparlamentáris Unió 1989-es Hágai Nyilatkozatban elfogadta a ma már mindenki által használatos, tömör definíciót:

„A turizmus magába foglalja a személyek lakó- és munkahelyén kívüli minden szabad helyváltoztatását, valamint az azokból eredő szükségletek kielégítésére létrehozott szolgáltatásokat”(Lengyel, 2001).

Amikor turizmusról beszélünk, tudatában kell lennünk, hogy az mennyi tényezővel van kölcsönös függésben. A természet, a tudományok, technika, politika, gazdaság, kultúra, társadalom és a turizmus mind egy és ugyanazon rendszer elemei (Lengyel, 2001). Köztudott, hogy egy ilyen rendszer egyik tényezőjében bekövetkező aprócska kis változás is hatalmas változást idézhet elő egy másik, vagy akár az összes elemében. Példaként említeném: az amerikai esőerdők pusztulása tényének hatására társadalmi összefogás indult meg azok védelmére, ugyanakkor a politikai szemléletváltás mellett a gazdaságban is változások következtek be, például a kapcsolódó termékek árában. Az újabb technológiák kifejlesztése a tudomány és a technika fejlődését szücségezi, melyek megléte után nem pusztulnak tovább olyan mértékben az esőerdők (Lengyel, 2001).

A turizmus típusainak meghatározásakor is sok tényezőt kell számba venni. Legalapvetőbb módszer a turisták lakhelye szerinti ország és az úticéljának ismeretében történő elkülönítés. Ezzel a módszerrel szét tudjuk választani a belföldi és a nemzetközi turizmust. Az utazás alapvető célja szerint csoportosítás alapján elkülöníthetjük egymástól a szabadidős, a hivatásturizmust és a barátok, rokonok meglátogatásának céljából tett utazásokat.

³ World Tourism Organisation

A szabadidős turizmus esetében alapvető céloknak tekinthetjük a kikapcsolódást, a pihenést, látnivalók megtekintését, idegen kultúrák megismerését (Lengyel, 2001).

A rokonok, barátok meglátogatása azért képvisel külön kategóriát, mert a motiváció és a döntési folyamat különbözik a szabadidős turistákétól, s mint tudjuk a motiváció az egyik legalapvetőbb feltétele a turizmusnak. Hivatásturizmus kategóriába sorolhatjuk azokat az utazásokat, melyek célja a turista munkájához, hivatásához szervesen kapcsolódik. A turizmus típusai közé sorolhatjuk még a tömegturizmust és az alternatív turizmust is. A tömegturizmus esetében a turisták száma magas, a termékek csak kis mértékben különböztethetőek meg egymástól és a turizmus negatív hatásai meghatározóak. Ezzel szemben az alternatív turizmus mindennek az ellentéte: kicsi a részt vevő turisták száma, a fejlesztések összhangban vannak az érintett desztinációk adottságaival, összességében tehát elmondható, hogy pozitívan hatnak az adott terület fejlődésére (Lengyel, 2001).

Nagykanizsa Megyei Jogú Város a környék legfontosabb gazdasági, igazgatási és szolgáltatási és középfokú oktatási központja. A városi lakosság kedvező képzettsége és a már évek óta folyó K+F funkciót erősítő beruházások lehetőséget nyújtanak abba, hogy a jövőben pozíciója még inkább megerősödjön a régióban. A város kereskedelmi vonzáskörzete leginkább kiterjedtnek mondható, regionális és országos szinten is meghatározó. Turisztikai szempontból azonban jelenleg csak a harmadik, vagyis az enyhén átlag feletti csoportban kap helyet.

A központi városrészben találhatóak a jelentős számban önkormányzati, többnyire leromlott állapotú épületek. Az elmúlt években már megfogalmazódott a város vezetése által az a cél, hogy az ilyen elavult, kiürített épületek, területek nagy részét értékesítik, valamint tömbökre vonatkozó rekonstrukciós programot dolgoznak ki.

Külön kiemelném a város csatornázottságának jelenlegi állapotát és a hozzá kapcsolódó aktuális munkálatokat. Gyakori hiba ugyanis, hogy egy adott projekt kialakításakor kimaradnak olyan elemek a számításból, melyek bár közvetlenül valóban nem kapcsolódnak a problémakörhöz, mégis jelentős problémát okozhatnak a megvalósításkor vagy akár a projekt befejezése után.

Ha nem kerülnek egyeztetésre az azonos helyszínre vonatkozó projektek, ha nem törődnek azoknak egymásra való hatásukkal, akkor mind időbeli, mind anyagi többletköltségei lesznek a felújításoknak, nem beszélve a lakossági elégedetlenség fokozásáról. A jelenlegi helyszín tekintetében legfőképp a közművek fejlesztésére vonatkozó terveket (különös tekintettel a csatornázási projektekre) kell szem előtt tartani és alaposan megvizsgálni, ugyanis jelentősen befolyásolhatják a rehabilitációs munkákat.

3.3. Nagykanizsa turizmusa

Nagykanizsa az elmúlt évtizedekben jelentős átalakuláson ment keresztül. A régi húzó iparágak fokozatos felszámolása, megszűnése új területek felé való nyitást követelt meg, így jelentős szerephez kell, hogy jusson a városban a szervezett turizmus kialakítása.

Nagykanizsa már a korai időktől fogva kereskedelméről és iparáról volt híres. Ez elsősorban közlekedésének is tulajdonítható. A város kereskedelmének történetében három, egymástól élesen elhatárolt időszakot különböztethetünk meg. Az első időszak tart a Déli Vasút első vonalának megnyitásáig (1860). A második ezen időponttól a 80-as évek végéig, a harmadik pedig attól számítva a világháború kitöréséig (Barbalits, 1929).

A turizmus Zala megyében a hatvanas években kezdett kibontakozni. Ehhez nagyban hozzájárult, hogy kiépítette országos hálózatát az IBUSZ, mely Zala megye két városában Zalaegerszegen és Nagykanizsán is nyitott irodát. A megye turizmusának erőssége a termálvízre épülő turizmus (Sznopce, 2009).

Nagykanizsa komoly történelmi múlttal rendelkező város, de épített örökségei nem rendelkeznek olyan vonzerővel, amelyek önállóan tudnának vendégforgalmat generálni. Ahhoz, hogy a meglevő értékek érvényesülni tudjanak, érdemes hozzájuk kapcsolni Nagykanizsa kulturális programjait, nagyrendezvényeit, emellett pedig a szabadidő aktív eltöltésének lehetőségeit. A közlekedési kapcsolatok, a térség megközelíthetősége igen szoros összefüggésben áll a turizmussal. Nagykanizsa, mint közúton, mint vasúton könnyen megközelíthető. A város és környéke azonban rendelkezik olyan adottságokkal, amelyeket érdemes kihasználni.

Nagykanizsának turizmus szempontjából egy vonzó belvárosra lenne szüksége. A szép város magában kevés, ezért rendezvényeket, programokat kell kínálni az ide látogatóknak, hogy a diszkrécionális jövedelmét városunkba költse el. Ennek a folyamatnak az első lépései kezdődtek meg a városrehabilitációval és a folyamat befejeztével egy szebb, élhetőbb város lesz Nagykanizsa, mint a lakosság, mint a turisták számára.

Nagykanizsa belvárosa az egész városnak körülbelül 1km² területét jelenti. Itt találkoznak a több évszázados múlttal rendelkező fő közlekedési utak, melyek mentén alakították ki a belváros 5 legnagyobb terét. A legnagyobb és a legismertebb az Erzsébet tér, amely 1927-ig a város piacának adott helyet. 1927-ben dísztérré minősítették át és a második világháborút követően pedig parkosították. Jelenlegi formáját 1985-ben nyerte el – akkor volt az utolsó nagy mértékű újítás a téren.

A Deák tér, avagy Suszterallé tekinthető a belváros térbeli értelemben vett középpontjának, melyet 1870-es években fasorok elhelyezésével befásítottak és hetivásárok alkalmával többnyire csizmadiák és cipészek árusítóhelyeként szolgált, innen ered a tér beceneve is. Ma az egyik legkedveltebb pihenőhely a városban.

Az Erzsébet téren és a Deák téren is keresztül halad a 74-es számú főút, mely a 61-es számú főúttal együtt, mint sugárutak jelentik a belvárosi úthálózat gerincét.

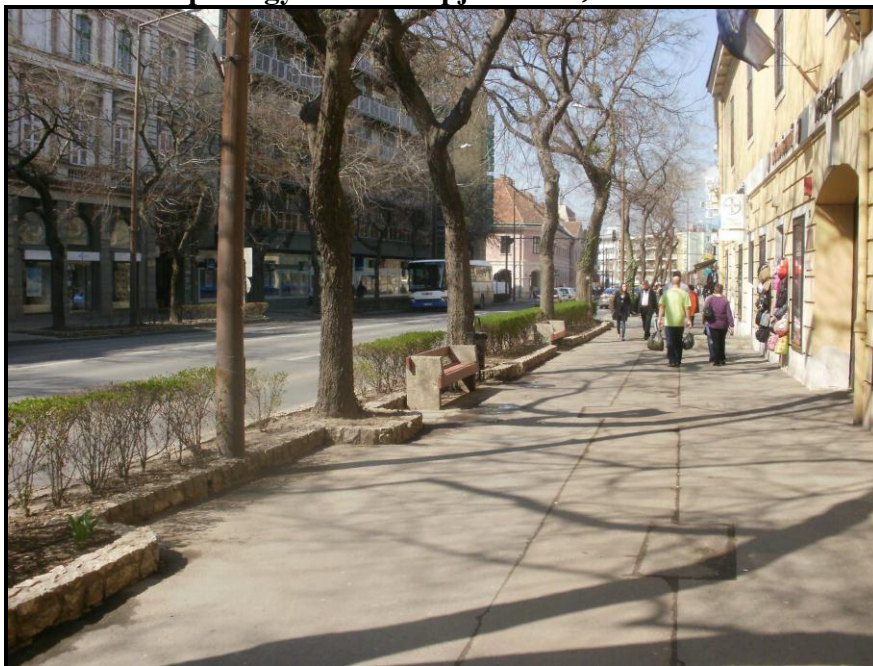
A belváros területén található a közintézmények többsége és a városon belül messze itt a legtöbb a szolgáltató és kereskedelmi egységek száma is – hotelek, panziók, éttermek, cukrászdák, kávézók, bankok, és sora kap helyet a város szívében.

A városközpont elsődlegesen a szolgálati funkciót tölti be – ezen a területen csak másodlagos jelentőségű a lakófunkció. Nagy számmal jelen vannak a pénzügyi, vendéglátóipari, kulturális és kereskedelmi szolgáltatói egységek, melyen elengedhetetlen a városközponti szerep betöltéséhez. Mintegy harminc önkormányzati és állami közintézmény található a centrumban – a városrész igazgatási értelemben vett funkcióbeli ellátottsága kielégítő. Azonban nagy hiányosság a belvárosnak, hogy nem képes működni közösségi központként. Ennek egyik oka a jelenlegi közlekedés struktúra. A Kelet-Nyugat irányba haladó, a központ legfontosabb tereit összekötő Fő út szétszabdálja a város magját, meggátolva az egymástól így elszeparált terek funkciójának összeolvadását és kiterjedését. A belvárosban található több terek (Erzsébet tér, Deák tér, Eötvös tér, Széchenyi tér, Kossuth tér) a város területéhez és lakóinak számához képest viszonylag kis méretüknél fogva nem képesek egymaguk teljes mértékben kielégíteni a városlakók és az ide látogatók igényét – nincs lehetőség sétányokon barangolva, a belváros forgalmától elrejtve bejárni a városközpont részeit.

A belváros közterületeinek további problémája az egymástól stílusban nagyon eltérő, rendezetlen hatást keltő elemek: utcabútorok, útburkolatok, térburkolatok, stb. nem beszélve némelyikük állapotáról. Ha az ember végigjárja ezt az alig egy négyzetkilométernyi városmagot, semmiféle egységességet, tudatosan elgondolt kialakítást nem fedez fel. Ez azért is elkeserítő, mert Nagykanizsa országos viszonylatban kifejezetten sok zöldterülettel rendelkező város, ami nagy előnyt, segítséget jelent a közösségi és kulturális helyszínek megteremtéséhez – minél inkább ki kellene használnia az ebből fakadó lehetőségeket a városnak.

A belvárosi épületek is az egységesség hiánya jellemzi – a XIX. század közepén, a XX. század elején és a két világháború közt épült bérlakások, valamint az ötvenes években megépített tömbházak dominanciája szinte teljes mértékben elnyomja az amúgy sem sok történelmi jellegű belvárosi utcát, hiszen ezek a bérházak és szocreál épülettömbök jellegük és jelenlegi állapotuk miatt korán sem képeznek egységes központi városképet.

6.kép: Nagykanizsa napjainkban, 2011

Forrás: Saját kép, 2011

A fotón jól látható, hogy a kétszer két sávós Fő utca forgalomtól elzárt részének szélessége nem teszi lehetővé a vendéglátó teraszokkal ellátott sétálóutca jelleg kialakítását. A belvároson végig haladva múltbéli látványt nyújtanak a modern környezetünkhöz egyáltalán nem illeszkedő, önmagukban sem egységes.

A belváros szociális helyzetét nézve elmondható, hogy sajnos a munkanélküliség aránya a városi szinten amúgy is magas értékhez képest is kedvezőtlen. Nem kérdés, hogy mind a belvárosnak, mind pedig az egész településnek legfontosabb kihívása a fokozatosan növekvő munkanélküliség megállítása és a folyamat megfordítása.

Óriási hiány fedezhető fel a vendéglátó egységekhez tartozó teraszok tekintetében is. Alig találni olyan éttermeket, sörözőket, cukrászdákat a városközpontban, melynek jó idő esetén terasszal tudja fogadni vendégeiket. Ennek természetesen a legfőbb oka a már korábban is említett csillapított belvárosi forgalom hiánya. A két legfőbb teret összekötő Fő utcai szakaszon, ami talán a legfontosabb helyszín lenne az efféle teraszok kialakítására, a forgalom elviselhetetlen mértékű zaja mellett a járdák szélessége, lehetetlenné teszi ezek kialakítását.

Nem szabad elfelejtkezni arról a tényről, hogy a város külső részein épülő bevásárló és szolgáltató egységek további veszélyt jelentenek a belváros számára, hiszem elszívják a vásárlóerőt a központból. A turistáknak vonzó alkalmi vásárok mellett lehetőséget kell teremteni olyan üzletek, vagy akár kisebb üzletsor kialakítására, melyek egyéni, bizonyos értelemben luxuscikk-jellegű termékeivel kielégítik az efféle igényeket is.

Összességében elmondhatjuk, hogy a jelenlegi városközpont rengeteg hiányossággal küzd. Bár Nagykanizsa kedvező földrajzi és társadalmi tulajdonságokkal jellemezhető, mégis belvárosa nem rendelkezik azokkal a szükséges előfeltételekkel, melyek lehetőséget biztosítanak egy pezsgő élettel teli turisztikai, gazdasági és kulturális központ működésére. A legfőbb akadálnak talán a jelenlegi közlekedési rendszer mondható. A város úthálózatát tekintve jól látható, hogy nincsenek meg azok az egybefüggő elkerülő utak, melyek segítségével lehetőség nyílna a központ forgalomcsillapítására.

3.4. Nagykanizsai belvárosi akcióterületi terv

Nagykanizsa Megyei Jogú Város önkormányzata az Integrált Városfejlesztési Stratégiában foglalt elképzeléseket több ütemben kívánja megvalósítani. A 2007-2013-as városrehabilitációs fejlesztés első két üteme a Belváros akcióterületen valósul meg.

A városrehabilitációs program I. üteme aláírt támogatási szerződéssel rendelkezik. A beruházás elindításához szükséges támogatási szerződés aláírására 2009. december 16-án került sor. A projekt összköltsége 1.510.821.729 forint, melyből a megítélt uniós támogatás összege 899.649.148 forint. A városfejlesztési társaság 2010-ben megkezdte működését, a kivitelezéshez szükséges tervek, valamint a közbeszerzés eredménye rendelkezésre áll. A kivitelezői szerződések aláírásra kerültek, a munkálatok és az egyéb, kísérő programok 2010/2011 évben elindultak.

Az első ütem fejlesztéseit követi a Nagykanizsa Megyei Jogú Város funkcióbővítő fejlesztése - Belvárosi akcióterületi terv - II. ütem elnevezésű projekt, amely egyrészt az átmenő forgalomtól felszabadult területek közösségi célra történő felhasználását, valamint az akcióterület vállalkozásainak fejlesztését, a belváros gazdasági potenciáljának erősítését tűzi ki célul. A fejlesztések II. üteme az I. ütem eredményeire épül, annak elválaszthatatlan részét képezi, hiszen a városközpont teljes megújítása csak a két ütem megvalósulásával érhető el, a rekonstrukció alapelve csak így jut érvényre.

A fejlesztés első üteme belváros közlekedési rendszerének átszervezését az átmenő forgalom csökkentését, a város főterének megújítását tartalmazzák. A fejlesztések elemei a következők:

- Erzsébet tér megújítása
- Huszti tér – körforgalom kialakítása
- Arany János u. – Petőfi u. összekötése
- Zrínyi utca meghosszabbítása, Zrínyi utca – Kórház utca – Teleki utca csomópont kialakítása
- Erzsébet téren vendéglátóteraszok kialakítása
- „Miénk a tér!” - Helyi művészeti csoportok előadásai
- Kapcsolódó magánérős beruházások: orvosi rendelő, gyógyszertár, üzletek építése, ezekhez kapcsolódóan parkoló kialakítása

3.4.1. A nagykanizsai városrehabilitáció I. ütem bemutatása

Erzsébet tér az első nagykanizsai tér ami átalakításra kerül. Tevékenység típusát tekintve városi funkciókat erősítő ez alatt a közterek, közösségi terek kialakítása az elsődleges cél.

A munkák elkezdése előtt a tér volt a nagyobb nagykanizsai rendezvények helyszínéül szolgált. Ilyen esemény volt a Városfejlesztési Divízió Kiskarácsony-Nagykarácsony elnevezésű rendezvénye, ahol a korcsolyapálya, állatsimogató és forralt bor várta az látogatókat.

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata a városközpont forgalom csillapítását, élhetőbb, kellemesebb városi közterületek megvalósítását, így a központi tér rekonstrukcióját tűzte ki célul. Az Erzsébet tér átépítésére vonatkozó tervezésnél a következő feltételezések kerültek figyelembe vételre. A Fő út jelen kiépítettsége változik, a program végére 2x1 sávós forgalomra szűkül. Az Erzsébet téren a meglévő útpálya átépül a gyalogosforgalom érdekében.

A tér közbenső gépkocsi forgalom által nem érintett szakasza teljes mértékben új burkolatot kap, a jelenlegi burkolt felület lecsökken a kertépítészeti és képzőművészeti elemek javára.

A legtöbb járda, sétány, meglévő pályaburkolata aszfaltból elemes burkolatra épül át. A tervezési területet körülvevő térség forgalmi rendje változni fog, a jelenleg két részre tagolódó tér egységesítésének következtében. Az Ady Endre utca lezárásra kerül a Fő út és Zrínyi utca között.

Az engedélyezési terv a szűken vett tervezési területen mindenben Nagykanizsa Város Közgyűlése által elfogadott tanulmányterv alapján kerül továbbtervezésre.

7. kép: Erzsébet téri munkálatok, 2011

Forrás: Saját kép, 2011

A jelenlegi elképzelés szerint, az Erzsébet teret egy egységként kezelve, megszüntetve a teret két részre tagoló utat, illetve parkolót a fő tér és közvetlen környezete alkalmas lehet a város közösségi, közigazgatási- és kereskedelmi központ funkciójának betöltésére.

A tér forgalmi terhelése jelentősen csökken, a forgalomcsillapított területek nagysága növekszik a jelenlegi elképzelések szerint.

Hangsúlyos szempont a közösségi funkció erősítése mellett a város történelmiségéből adódó hangulat megtartása, visszaállítása. A hosszú évszázadok alatt kifejlődött városszerkezet megőrzése, az egymást követő tölcseres terek rendszerének a hangsúlyozása. Az Erzsébet tér déli része, egészen a szökőkút északi végéig egy nyüzsgő találkozási pont lehet a lakók életében. Ehhez a tér déli részét parkosítással el kell szigetelni a Király utcától. A Honvéd emlékmű a helyén marad.

Ugyanolyan utcabútorok kerülnek elhelyezésre, mint a belváros többi részén. A tér középső része harmada funkcionál valódi rendezvénytertként. Itt kerül elhelyezésre a zenepavilon, egy új Erzsébet szobor, valamint a Nagykanizsai vár makettje. A makett területe kb. 3x3 méter, és rongálás biztos kivitelezésű. A tér felső harmada fásított, inkább park, mint tér funkciójú terület, ahol a Török kút helyére a Szentháromság szobor kerül. A tér legészakiabb csücskében kerül sor az egyik közösségi kerékpártároló kialakítására. A projekt megvalósításának kezdete 2011. március, tervezett vége 2012. június.

Husztai téri körforgalom egy már megvalósult projekt. Tevékenység típusa belterületi közúthálózat felújítása. Az előzetes tanulmányok alapján egy körforgalmú csomópontot terveztetett az önkormányzat. A tervezés során fontos szempont volt, hogy az előírt műszaki paraméterek mellett a legmegfelelőbb csomópont kerüljön kialakításra.

8. kép: Husztai körforgalom kész állapotban, 2010

Forrás: Saját kép, 2010

Alkalmazkodtunk a terület sajátosságaihoz és a tervezés kapcsán figyelembe kellett venni, hogy a Husztai téri körforgalom a majdani forgalomcsillapított övezet határán fekszik.

A később megvalósításra kerülő állapot szerint az Eötvös tér déli részén található útkapcsolat megszűnik (Városrehabilitációs program második ütem). Ennek az állapotnak a forgalmi rendjéhez is kapcsolódik majd a körforgalom, mert itt az összes forgalmi kapcsolat megadható. A körforgalom kialakításánál figyelembe lett véve a környező park és a lakóterületek közelsége. Külön tervrész készült a környezeti kialakításra.

Arany János utca – Petőfi Sándor utca összekötése lehetővé teszi a belváros csillapítását. Tevékenység típusa belterületi közúthálózat felújítása. Az út egyirányú, csak személygépkocsik számára megengedett forgalmi renddel és 40 km/h tervezési sebességnek megfelelő paraméterekkel lett tervezve. A tervezési szakasz eleje a Magyar – Arany utcai körforgalom középpontjától kezdődik. Az említett csomópont geometriai kialakítása illeszkedik a tervekhez, beavatkozást nem igényel, mert az érintett csomóponti ága jelenleg is csak egyirányú kilépő forgalmat biztosít.

A Kinizsi és a Sugár utcák által határolt útszakasz teljesen új építés, amely idegen területek kisajátításával kerül kialakításra, a rendezési terv biztosította útvonalon. Az út Déli oldalán egy külön építészeti terv alapján kialakítandó zajvédő fal épül. A Petőfi utca felől közelítve lehetőség van két irányú szakaszon behajtani a Berzsényi utcai lakótelep irányába, illetve lehetőség van a továbbhaladásra a zsákutcaként megjelölt terelőszigettel kettéválasztott útig, ahol a visszafordulás is biztosított az eltévedt, illetve a kapubehatóból érkező járművek számára.

Projekt célja a nagykanizsai lakosság, mivel az útszakasz kialakítása a belvárosi közlekedésszervezés egyik kulcseleme, amely hatással van a belváros közlekedésére. Projekt kezdésének időpontja 2010. július, tervezett befejezés 2011. szeptember. Zrínyi utca meghosszabbítása, Zrínyi utca – Kórház utca – Teleki utca csomópont kialakítása. Tevékenység típusa belterületi közúthálózat felújítása.

A Zrínyi utca jelentős funkciót kap, mert a csökkentett forgalmú belváros kialakítása után a Zrínyi utca lesz a város Nyugat-Keleti irányú forgalom levezetésének egyik eleme, éppen emiatt is tervezték a Nyugat-Keleti irányú egyirányúsítás folytatását a Batthyány utcáig. A terv megvalósulását meg kell előznie a Huszti téri körforgalom megépítésének, és az Eötvös tér Déli oldalát határoló út megszüntetésének. Ny-i irányból Kaposvár felé így majd a körforgalomban lehet jobbra fordulni és a Teleki utcánál balra, első ütemben valószínűleg jelzőlámpás forgalomirányítással, a jelenlegi jelzőlámpás irányítás átalakításával.

9. kép: Arany János utca – Petőfi Sándor utca összekötése, 2010

Forrás: Saját kép, 2010

Változik a Bajza utca forgalma is. A Katona József utca felől zsákutca lesz, „Lakó pihenő övezet” táblával is védve. A zsákutca közepén és az utca végén is biztosított a gépkocsik megfordulása.

A Zrínyi utca a Kórház utcát elérve körforgalmú csomópontban végződik, és itt kezdődik új nyomvonalon a Teleki utca. Az Eötvös tér Déli útjának megszüntetésével négyágú körforgalom épülhet; figyelembe véve azt is, hogy a Bajza utca Északról nem közelíthető meg a jövőben.

Célcsoportnak Nagykanizsa teljes lakossága tekinthető, mivel az útszakasz kialakítása a belvárosi közlekedésszervezés egyik kulcseleme, amely hatással van a belváros közlekedésére. Megvalósítás kezdete 2010. július Megvalósítás tervezett vége 2011. október.

3.4.2. A nagykanizsai városrehabilitáció II. ütem bemutatása

Elsődleges cél városi funkció, gyalogos zónák, sétálóutcák, forgalomcsillapított közlekedési övezetek kialakítása. A Fő utcán a gépjárműforgalomtól visszanyert területeken kerékpárút és sétaút létesítésére kerül sor. Első ütemben csak a Fő utca Erzsébet tér és Deák tér közötti szakaszának É-i oldalát szélesítjük egy forgalmi sáv terhére, így marad 1+2 sáv. Majd a következő ütemben a Fő utca további rekonstrukciójával kerül sor a további szakaszok felújítására, a járdától szintkülönbséggel, illetve különböző térburkolattal elválasztott kerékpárút megépítésére valamint a sétaút kialakítására, amelyek a gépjárműforgalomtól sövénnyel kerül elválasztásra, így a Fő út 2x1 forgalmi sávra fog csökkenni. Az út teljes hosszában egységes útburkolat, utcabútorok, hirdetőtáblák, kandeláberek kerülnek kihelyezésre. Ez a kiszélesített sétaút szolgálna területül az egyes vendéglátó-ipari egységek kerthelyiségei számára, amelyre a kérdőíves felmérés alapján a legnagyobb igény mutatkozott.

10. kép: A nagykanizsai Városrehabilitáció II.ütem látványterve

Forrás: Városfejlesztési divízió, 2011

A kerthelyiségek egységes stílusban kerülnek kialakításra, az „egységes” utcakép kialakítása a cél. A kerékpárút lekötése tervezett és előkészített a sétakerthez és a strandhoz. Célcsoport bemutatása A város teljes lakossága, a városba látogató turisták, az útszakaszon üzlethelységgel rendelkező vállalkozások.

Gyalogos zónák, sétálóutcák, forgalomcsillapított közlekedési övezetek kialakítása a Deák téri projekt elsődleges célja. A Deák tér dísz-tér funkciójának megőrzése mellett, a teljes városrekonstrukcióhoz illeszkedően új gyalogos és kerékpáros burkolatot kap, valamint szintén kertépítészeti és térelemekkel gazdagodik. Célcsoportnak a város teljes lakossága tekinthető, valamint a városba látogató turisták, az útszakaszon üzlethelységgel rendelkező vállalkozások.

A belvárosi koncepció másik jelenős területe az Eötvös tér, valamint a Széchenyi tér egységes gyalogos felületté történő átépítése. A két tér között található parkoló úgy kerül felújításra, hogy lezárva alkalmas legyen különböző városi nagyrendezvények (Kanizsa napok, Dödölle fesztivál, Karácsonyi vásár) megtartására, telenként hangulatos korcsolyapálya működtetésére. Kialakításra kerül egy szabadtéri színpad, melynek működéséhez az infrastrukturális háttér a művelődési központ biztosítja. Ezzel tovább bővül a városban a közösségi rendezvényeknek helyet biztosító terek száma, amely az Eötvös tér, mint a családok parkja koncepcióhoz is kapcsolódik.

Mivel a forgalomcsillapítás a területen várhatóan nem lesz teljes körű, ezért a beavatkozás első lépéseként a tér központi, parkosított részének az utaktól történő biztonságos leválasztását kell megoldani.

11. kép: Deák tér látványterv

Forrás: Városfejlesztési Divízió, 2011

Ez azért is fontos, mert a fejlesztések megvalósulása esetén a teret várhatóan meg kell óvni a rongálásoktól és a nem rendeltetésszerű használatától. Ez pedig csak úgy képzelhető el, ha a fizikai elhatárolás (kerítés, élő sövény, stb.) mellett egy térfigyelő rendszer segítségével a terület folyamatos őrzése is biztosítva lesz.

Az Eötvös tér déli részének lezárásával egy új közösségi tér jön létre, ahol a fejlesztések nyomán új kiskereskedelmi és vendéglátó ipari egységek kialakítására, a jelenlegiek felújítására nyílik lehetőség. Az Eötvös téren kialakításra kerül egy korszerű interaktív játszópark, amely több, a tér méretének megfelelő játékelemből áll. A játékok kiválasztásánál hangsúlyt fektettünk arra, hogy a 2-15 évesek számára is szórakozást nyújthasson.

Mivel az Eötvös tér a családok tere lesz, ezért a gyermekek mellett az idősebb korosztály számára is biztosítani kell a szabadidő-eltöltési lehetőséget. Erre szolgál a tér Déli oldalán kialakult és várhatóan tovább bővülő vendéglátóhelyek teraszainak kiépülése is. A fejlesztésekben partnerként szerepet kell szánni a Pannon Egyetem Nagykanizsai Képzési Helyének is, ahol felsőfokú idegenforgalmi képzés zajlik. Ennek egyik gyakorlati oktatóhelye lehet az Eötvös téri családi park, ahol a képzés hallgatói animátorként tevékenykedhetnek.

4. Az empirikus kutatás eredményeinek értékelése

Ebben a fejezetben az empirikus kutatás eredményeit foglalom össze. A primer kutatás célja, hogy megtudjam a kutatás elején felállított hipotéziseim helytállóságát. Az empirikus kutatás során kvantitatív és kvalitatív eszközöket egyaránt használtam. A kvantitatív kutatás keretében kérdőíves felmérés történt Nagykanizsa Megyei Jogú Városban, ahol a Nagykanizsa lakosokat kérdeztem meg.

A kvalitatív kutatás irányított mélyinterjúk elkészítéséből állt a városrehabilitációs projektet végző szaktekintélyekkel.

A kvalitatív kutatásom során megkérdeztem Horváth Istvánt Nagykanizsa Vagyongazdálkodási és Szolgáltató Zrt. Városfejlesztési Divízió vezetőjét, Cseresnyés Pétert Nagykanizsa Megyei Jogú Város Polgármesterét, Bajnai Lászlót a Városfejlesztési Zrt. vezérigazgatóját, Deák Varga Dénest, főépítészt, Szabadics Attilát a Szabadics Zrt. alelnökét.

Mint azt a bevezető fejezetekben elmondtam a kutatásomat Nagykanizsa Megyei Jogú Városban a nagykanizsai lakosokkal végeztem el. Ennek legfőbb oka az volt, hogy a nagykanizsai fejlesztések elsődleges célja egy élhető város megteremtése a helyi lakosok számára és vonzó környezet kialakítása turisták idecsábításához.

4.1. Kvalitatív kutatás eredményei

A hipotézisek vizsgálatakor fontos az érintett régiókban tevékenykedő szakemberek megkérdezése is, mivel ők tudnak szolgálni a legrelevánsabb információkkal a nagykanizsai városfejlesztés területén. A közelmúltban történő változásokról és fejlesztési irányokról a szakmabeli dolgozók tudnak a leginkább beszámolni, mivel munkájukat a város megújítás egyik területén végzik, véleményük fontos.

A kérdések többnyire arra irányulnak, hogy a szakemberek, a lakosság és nem utolsó sorban a turisták fontosnak tartják-e a városrehabilitációt és annak hatásait. 2011 nyarán hat városfejlesztéssel foglalkozó személyt kerestem meg személyesen, közülük öt személy volt a segítségemre.

Valamint interjúkérdéseket tettem fel a Nyugat-Dunántúli régió öt városának városfejlesztéssel foglalkozó szakemberét kerestem meg Emailen keresztül. Közülük a dolgozat írásáig három város összesen öt szakember válaszolta meg kérdéseimet.

Az interjúkérdéseimet három nagy csoportba osztottam: az interjúalanyokra irányuló személyes kérdésekre vonatkozik az első rész, a második kérdéscsoport a lakosság tájékoztatását tárgyalja, az utolsó a városrehabilitációra és a várható hatásokra terjedtek ki.

4.1.1. A nagykanizsai szakemberekkel készített interjú feldolgozása

A: Személyes kérdéscsoport

Személyes kérdéscsoporton belül az első kérdésben arra szerettem volna választ kapni, hogy a megkérdezett interjú alanyok milyen régóta dolgoznak ezen a területen és miért ezt a hivatást választották. Szabadics Attila és Bajnai László már 1995-től dolgozik ezen a területen. Az interjú alanyok közül Cseresnyés Péter polgármester úr és Horváth István törzsgyökeres nagykanizsai lakosok ezért is tartják fontosnak a fejlesztéseket.

Elsőként Horváth István urat a Nagykanizsa Vagyongazdálkodás és Szolgáltató Zrt. Városfejlesztési Divízió vezetőjével készítettem interjút. Az interjú elején elmondta Horváth István, hogy 2009 novembere óta dolgozik a városrehabilitációs projektekkkel, mint műszaki menedzser és 2010 márciusától pedig a projekt menedzseri és vezetői feladatot is ellát. Elmondása szerint azért, mert ez a terület, ahol maradandót lehet alkotni a jövő nemzedékének. Azért ezt a hivatást választotta, mert születése óta nagykanizsai lakos és szívének tekinti a város fejlesztését.

B: Lakosság tájékoztatása

„Véleménye szerint több turista fog városunkba ellátogatni, ha befejeződnek a városrehabilitációs munkálatok?”

Cseresnyés Péter polgármester szerint igen, de ezt csodaszerként nem szabad felfogni a városrehabilitációt, ez egy lehetőség arra, hogy a turisták számát tudjuk növelni, mert tudunk neki egy vonzó környezetet és programokat ajánlani. Polgármester több alkalommal elmondta, hogy sajnos Nagykanizsa abban a helyzetben van, hogy nincs egy vár, nincs egy unikális, muzeális, vagy építészeti értéket felmutató kincse, és ez miatt a turisták is elmennek. Ezért nekünk kell kitalálni, hogy mi az, amivel a turistákat ide tudjuk csalogatni. Ennek egyik eszköze lehet a belváros rekonstrukciója, a másik még élénkebb kulturális és sportéletet tudunk varázsolni a városterületén belül.

Horváth István erre a kérdésre a válasza az volt, hogy mindenképpen több turista fog ellátogatni Nagykanizsára, mert egy újdonság lesz a megújult városközpont.

Szabadics Attila megegyezett az előzőekkel, az ő véleménye is az, hogy több turista fog városunkba érkezni, hiszen egy emberközelibb környezetben mindenki szívesebben tartózkodik.

„Mennyire tartja fontosnak a lakosok tájékoztatását?”

Erre a kérdésre minden interjú alanyomnak egybehangzó válasza az volt, hogy igen. Horváth István azt válaszolta: „Elsődleges a lakosok bevonása a projektbe és az ő tájékoztatásuk az aktuális állapotról, hiszen értük van a beruházás így lényeges, hogy mindenről időben és pontos információkat kapjanak.” Cseresnyés Péter még hozzá tette, hogy ha megfelelő tájékoztatásban részesülnek a lakosok, akkor el lehet kerülni, azt, hogy különböző mende-mondáknak, híreszteléseknek higgyenek az emberek. Ha a megfelelő tájékoztatást biztos forrásból kapják meg akkor elkerülhető a hamis tájékoztatás. Szabadics Attila számos kivitelezési munkákban részt vett és mindenhol azt tapasztalta, hogy ennél az iparágnál elengedhetetlen a lakosság tájékoztatása.

A kivitelező hozzátette, hogy ez egy olyan jellegű beruházás, ahol sokkal kiemeltebb szerep jut a lakosság tájékoztatására, hiszen itt minden a lakosok előtt zajlik és minél korrektebb a tájékoztatás annál kevesebb félreértés és hamis információ születik.

„Véleménye szerint azzal, hogy a lakosok részt vettek a fejlesztésbe (szlogen, logó ötletpályázat), ezáltal jobban magukénak érzik a fejlesztéseket?”

Horváth István válaszában hangsúlyozta, hogy fontos, hogy a lakosok bevonásával történjen a szlogen, logó pályázat, mindenképpen a nagykanizsai lakosoktól várták az ötleteket nem pedig egy művész munkáját valósították meg.

A projekt további részében is igyekeznek minél több helyen bevonni a lakosságot a városrehabilitációs projektbe, mint például a fák ültetése az Erzsébet téren, illetve a különböző rendezvényeinken a plakátok, rajzok készítése.

Polgármester úrnak az volt a véleménye, hogy mindent társadalmasítani és kommunikálni kell, meg kell próbálni a Nagykanizsaiakat bevonni a döntés előkészítésébe és a döntéshozatalakor az ő véleményüket mindenféleképpen figyelembe kell venni.

„Mi a véleménye a lezajlott programokról? Milyen előnyei és hátrányai voltak, mi az amin változtatni kellene a további rendezvényeknél?”

A visszaigazolás szemmel látható volt – mondta Horváth István - hiszen sokan érdeklődtek a rendezvényeink iránt. Például a Kiskarácsony-Nagykarácsony elnevezésű rendezvény.

Ilyen jellegű rendezvénynek a város még nem adott otthont, a városfejlesztési divíziónak az volt a célja, hogy olyan jellegű programokat szervezzen, amely még nem volt Nagykanizsán és azt tapasztalták a szervezők, hogy nagy igény van a változatos rendezvényekre.

C: Városrehabilitáció és várható hatásai:

„Milyen irányú fejlesztések várhatóak?”

A kérdésre adott válaszokból egyértelműen kiderült, hogy a Nagykanizsai Ipari Park az a terület ami fejlesztésre szorul. Megemlítették még a csatornázást is, ami egy folyamatban lévő projekt a város életében. Fontos a többi kezdeményezést is, hiszen mind az önkormányzat, mind civil kezdeményezések is vannak az irányba, hogy tovább szépüljön a Nagykanizsa. Például a Kossuth tér volt a legutóbb felmerült terület, de ezen kívül játszótér felújítás, épületek homlokzatának felújítása is szerepel a tervek között ezek is nagyban befolyásolják majd a helyi illetve az ide látogató turisták életkörülményeit. Ezeket az információkat Horváth István osztotta meg velem.

„Melyik nagykanizsai városrész lenne a következő rehabilitált terület és miért?”

Kérdésekre egybe hangzó válasz volt, hogy a belvárosi projekt folytatása lenne a következő terület, de mégis eltérő válaszok érkeztek, hogy a belvároson belül mely területek szorulnak fejlesztésre. Az interjú alanyok mind a belvárost fejlesztenék, azonban, hogy a városrész melyik szegletét abban eltérő válaszokat kaptam. Szabadics Attila a Fő út és az mentén található épületeket fejlesztené, mégpedig azért, mert a Fő utca köti össze a Huszti teret az Erzsébet térral és itt lehet olyan közösségi tereket létrehozni, ami miatt az emberek szívesen jönnek a belvárosba, tartózkodnak itt, pénzt költenek, és jól érzik magukat.

Cseresnyés Péter polgármester út szerint azért a belváros, mert a mostani felújítást követően két részre szakad a város, a Huszti tér és az Erzsébet tér megújul, de a köztes szakasz romlott állapotban marad, ezért van szükség a második ütem megvalósítására. A Fő utca és egyéb terek megalkotásával alakulnak ki azok a terek, ahol éttermek, kávéházak, butikot lehet kialakítani, ahol az emberek nyüzsgését lehet felélénkíteni.

„Városrehabilitáció közben és után a városi közlekedés hogyan lesz megoldva?”

Cél a városrehabilitációval, hogy a belváros forgalom csillapítása megtörténjen és a központi főutakról leterelődjön a forgalom a perem kerületek felé és megteremtve ezzel annak a lehetőségét, hogy sétáló utcák alakulhassanak ki a belvárosban. Ez a tömegközlekedést is befolyásolja, hiszen a gépjármű közlekedéssel együtt a tömegközlekedést is befolyásolja, ennek érdekében különböző elképzelések vannak, hogy a busz nyomvonalak, amik a Fő úton haladtak azok milyen módon tudnák megközelíteni a nagybuszmegállót, illetve, hogy hol lehetne különböző buszmegállókat elhelyezni, hogy a lakosság meg is tudja közelíteni a belvárosban található épületeket, intézményeket.

Horváth Istvánt kérdeztem: „Mit lehet tudni a jelenlegi fejlesztésekről?”

Kérdéseimre elmondta, hogy jelenleg az első ütem munkái folynak, ennek már a vége felé járunk a kivitelezési feladatokkal ezt követően lesz még projekt elszámolási és néhány rendezvény is 2011-ben illetve a következő évben is. Ezzel párhuzamosan megkezdődtek a második ütem és a szociáliscélú városrehabilitációnak is az előkészítő feladatai.

A Divízióvezetője elmondta, hogy a második ütem egyszer már beadásra került és remélik, hogy ismét lesz majd lehetőség beadni a pályázatot.

Az önkormányzat döntött 2010-ben a fejlesztésre szánt területekről ezek a lehívható pályázatok és a forrást is figyelembe véve az Eötvös tér valamint a Fő utca, ezen kívül rendelkezünk tervekkel a Széchenyi tér felújításával valamint az Ady utca és a Zárda utca sétáló utcává átformálásával, de forrás hiányában erre nem nyílik most lehetőség.

Bajnai László a Városfejlesztési Zrt. vezérigazgatója az alábbi válaszokat adta kérdéseimre.

Milyen publikációi jelentek meg a városfejlesztéssel kapcsolatosan?

2007-ben jelent meg Városfejlesztés című könyve, amely hasznos tanácsokat ad a projektek előkészítésének, megvalósításának részleteire és összefüggéseire. Ezen kívül kisebb cikkek jelentek meg gyűjteményes könyvekben például a pécsi EKF⁴ előkészítése során volt egy nemzetközi konferencia, amiből készült egy kiadvány abban is van egy fejezet, amit Bajnai László írt és nagyon sok cikke jelent meg napilapokban és szakmai lapokban egyaránt.

Milyen városfelújításokban vett részt?

„Volt egy pár”- mondta nekem viccesen. Megvalósult városfelújítási terület volt Mosonmagyaróvár, Zalaegerszeg, Szécsény, Bátortörönye, Salgótarján és Törökbálint. Folyamatban lévők fejlesztések VII. kerületben Budapesten, Üllőn, Balassagyarmaton, Pécsen és Kőszegen zajlanak.

⁴ Európa Kulturális Főváros

Magyarországi fejlesztések mennyire vannak összehangolva az Európai országokkal?

A vezérigazgató elmondása szerint Magyarországnak van egy történelmi lemaradása. A 20-as 30-as években Olaszországgal megegyező GDP-je volt. Aztán bekövetkezett egy nagy visszaesés most ennek a válságnak nem kedvez a különbség lefaragásában, de az Európai Unióhoz való csatlakozással mindenféleképpen egy jó folyamat indult el és tulajdonképpen az uniós regionális fejlesztési programoknak a felhasználásával sok olyan fejlesztés indult meg amelyek nagyon hasznosak és a rendszerváltozás meg a gazdasági átalakulás lassította ezt a folyamatot.

Milyen előrelépést lát a hazai városfejlesztésben?

Hazai városfejlesztésnek óriási lendületet jelent az Európai Unió csatlakozás és a támogatás. Ebből következik egy bizonyos szemléletváltás, ami 90-es évekhez képest teljesen más.

Mi a véleménye a Nagykanizsai Városrehabilitációról?

A városrehabilitációs projektek nagyon jó irányba indultak el a városközpontban. Az első ütemnek a megvalósítása folyik és reméli, hogy a második ütem is elindulhat.

Összefoglalva nagykanizsai város szakembereinek válaszait elmondható, hogy bízunk kell a városrehabilitáció sikerességében és ezek a szakemberek azért vannak, hogy a terveket, elképzeléseket megvalósítsák a lakosság és a turisták számára.

A belváros forgalmát csökkenteni kell a siker eléréséhez és a lakosságnak még több rendezvényt kell kínálni.

4.1.2. Nyugat-Dunántúli régió városainak szakértőivel készített interjú

Ahhoz, hogy a nagykanizsai városrehabilitációt értékelni tudjam összehasonlítást végeztem a Nyugat-Dunántúli régió azon városaival, akik szintén azt a támogatási formát nyerték el, mint Nagykanizsa. Ezért interjúkérdéseimmel kerestem meg a Nyugat-Dunántúli régió öt városának városfejlesztéssel foglalkozó szakemberét, arra kértem őket, hogy Emailen keresztül válaszoljanak pár kérdésemre.

Az elküldött Emailekre a dolgozat írásáig három város összesen öt szakember válaszolta meg kérdéseimet. Városok és a városban dolgozó szakember az alábbiak: Kaposvárról Loncsár Krisztina, aki a három munkatársa nevében is nyilatkozott, Keszthelyről Kiss Csaba és Molnár Mihály válaszoltak a kérdéseimre, Zalaegerszegről Dékány Endre és Henics Attila küldték vissza válaszukat.

Az interjút először személyes kérdésekkel kezdtem, majd a városokban folyó aktualitások irányába tettem fel kérdéseket, végül a médiával és a lakossággal való kapcsolatokra kérdeztem rá.

Mind a három városban szakemberek már dolgoztak hasonló területen, de a mostani munkájukat három-négy évvel ezelőtt kezdték el. Arra a kérdésemre, hogy hogyan tudja saját munkája terén hozzájárulni a városrehabilitációhoz megoszló válaszok születtek. A szakmai tudás mellett a projektmenedzseri valamint műszaki ismereteikkel tudják a városrehabilitáció hatékonyságát növelni, de a stratégiai fejlesztési és Európai Unió ismeretek is fontosak egy ilyen projekt kapcsán.

Kaposvár a többi várossal ellentétben, már befejeződött az első ütem munkája és a belváros kialakítása hamarosan véget ér. „A legközelebbi városfejlesztési projektek között szerepel a szociális-rehabilitáció, intermodális csomópont, színház-rekonstrukció. Azért ezeket a fő fejlesztési tervek, mert erre a forrásra rendelkezésre álló EU-s programok támogatási konstrukciói ebben a sorrendben elérhetőek” mondta Loncsár Krisztina. Kaposváron már 1982-től folyamatban van a városrehabilitáció, mivel Loncsár Krisztina véleménye az, hogy városfejlesztés egy állandó feladata egy településnek.

Keszthelyen 2010 novemberében kezdődtek el a fejlesztéseket és a befejezés 2012 decemberére várható. A megvalósulás 3 ütemben fog végbe menni, jelenleg a Fő tér rekonstrukciója zajlik éppen. Tervekben van a Balaton-part fellendítése, mert egy Balaton-parti városnak, mint Keszthely ezzel a turisztikai attrakciójával élni kell és minden lehetőséget ki kell használni. Kiss Csaba mondta: „A Sétáló utca, a Delen tér valamint a Kastély környéke is tervezett rehabilitált terület, mert az itteni épületállomány nagyon idős, homlokzatok nagy része rossz állapotú. Ezekre a tervek nagy része rendelkezésre áll és a koncepció is megvan.”

Zalaegerszegen 2009 óta tart a rehabilitáció és a várható befejezése 2012 vége. Henics Attila a következőket mondta: A városrehabilitáció két ütemben zajlik Zalaegerszegen és a továbbiakban is szeretnék a belváros rekonstrukciójára koncentrálni. Ennek az az oka, hogy komplex program alapján, nagyon jelentős határú átalakításokat terveznek, amelyeket – különösen finanszírozási okokból- csak több ütemben tudják megvalósítani.

Arra a kérdésemre, hogy az Európai Unió támogatásokon kívül részesülnek-e támogatásban a nem illetve a kismértékben válaszok érkeztek mind a 3 városból. A városfejlesztés embereinek egybehangzó véleménye, volt az, hogy a turisták száma növekedni fog a fejlesztések befejeztével, Kaposvárnál már most érzékelhető a változás.

A lakosság tájékoztatása egy ilyen jellegű munkánál elengedhetetlen, legjobb módszer erre a média eszközök kihasználása. Olyan lapokban kell a fejleményeket hirdetni, ami minden lakoshoz eljut ilyen például az ingyenes kiadványok.

Ezt mind az 5 szakértő teljesen egyetértett, ahogy abban is, hogy a lakosságnak pozitív véleménye van az eddigi munkákról.

Utolsó kérdésemre adott válaszok merőben eltértek egymástól. Kérdésem az volt, hogy *célszerűnek tartja-e egy külön szervezett létrehozását, hogy a városfejlesztést felügyelje?* Dékány Endre és Henics Attila zalaegerszegi városfejlesztők nem tartják fontosnak egy szervezet létrehozását, ezzel szemben Molnár Mihály és Kiss Csaba kifejezetten fontosnak tartanak ennek a megvalósulását. Loncsár Krisztina elmondta, hogy Kaposváron már megvan ez a fajta szervezet.

Összefoglalva, elmondható, hogy a Nyugat-Dunántúli városok az Európai Unió elvárásoknak megfelelően szépítik városukat, és a program befejeztével egy újabb, szebb és élhetőbb várost kínálnak az ott élőknek és a turistáknak egyaránt.

4.2. Kvantitatív kutatás eredményeinek értékelése

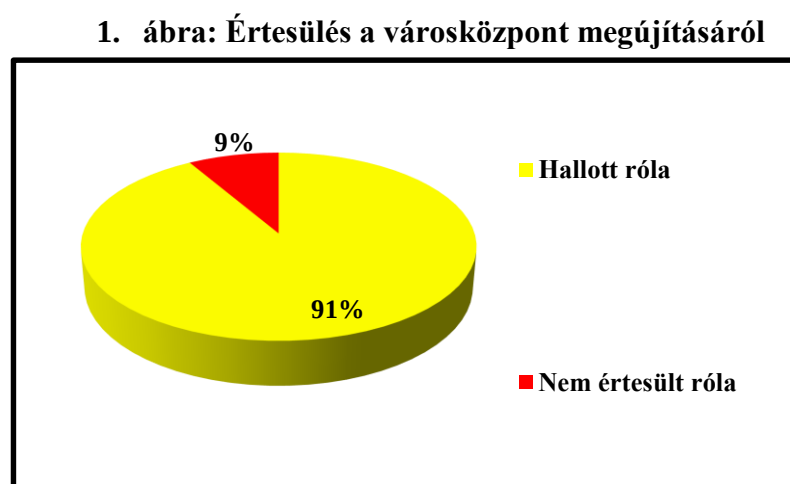
Az empirikus kutatás másik eszközének a kérdőíves felmérést választottam. Ebben a fejezetben a kvantitatív felmérés eredményeit foglalom össze. A kutatás során 250 darab kérdőív került lekérdezésre Nagykanizsa lakossága körében, melyből 200 kérdőív volt értékelhető.

A kérdőív szerkezetileg négy fejezetből épül fel. Az első fejezetben a városfejlesztéssel kapcsolatos általános kérdéseket tettem fel, így információt kaptam a lakosok tájékozottságáról, a városfejlesztéssel és a városfejlesztési divízióval kapcsolatosan, milyen média csatornán értesül a városrehabilitáció lépéseiről. A második kérdéscsoport a rendezvények és események témakörével foglalkozik: milyen rendezvényen és kikkel töltötte, valamint milyen típusú rendezvényt részesít előnyben. A következő témakörben a lakosok véleményére és javaslataira tettem fel kérdéseket: melyik nagykanizsai városrészt fejlesztené és miért, hallottak-e a szociális célú városrehabilitációról, fontosnak tartják-e a kerékpárutak fejlesztését, és ha igen hol. Az utolsó fejezetben a demográfiai kérdések kaptak helyet.

A kérdőíves felmérés eredményeit Microsoft Excel 2010-es program segítségével dolgoztam fel, a kérdésekre kapott válaszok gyakoriságát ábrák és táblázatok segítségével szemléltetem.

A: Városfejlesztéssel kapcsolatos általános kérdések értékelése

Első kérdésemmel arra kerestem a választ, hogy a nagykanizsai lakosság hallott-e a városközpont megújításáról. A 1. ábrán látható, hogy a válaszadók 91%-a hallott róla a fennmaradó 9% nem értesült ezekről a fejlesztésekről.

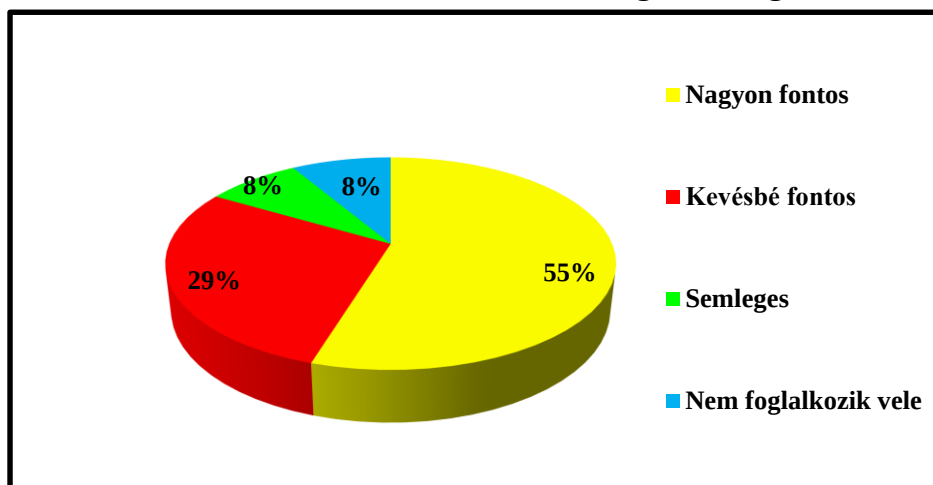

Forrás: Saját adat, 2011

Nagykanizsa lakossága több mint a fele (55%) fontosnak tartja a városrehabilitációt és egyetértenek azzal, hogy Nagykanizsának óriási lemaradással kell szembenéznie és a felzárkózásnak egy kezdő lépése a városrehabilitáció Európai Unió-s támogatása. A megkérdezettek 45%-át nem érdekli, semlegesnek vagy éppen nem tartja fontosnak a rehabilitációt.

Véleményem szerint ez azért van, mert a magyar ember általánosságban pesszimistán áll a tervekhez elképzelésekhez, mondván úgy se lesz semmi ebből.

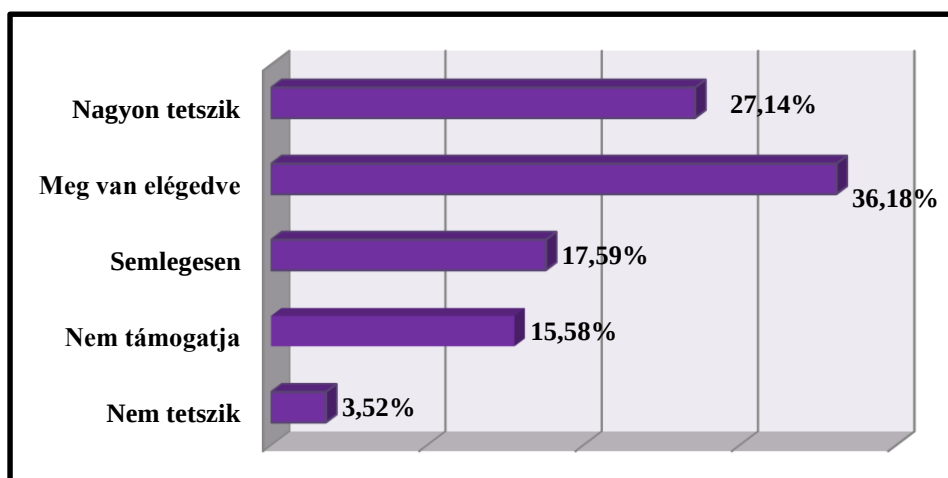
2. ábra: Városrehabilitáció fontosságának megítélése

Forrás: Saját adat, 2011

A városfejlesztési tervekkel az 3. ábra szerint a lakosság meg van elégedve és a felmérésből az is kiderül, hogy a megkérdezettek 67%-a érdeklődik a folyamatos fejlesztésekről, és mindösszesen 33%-át nem érdekli és nem is követi az eseményeket.

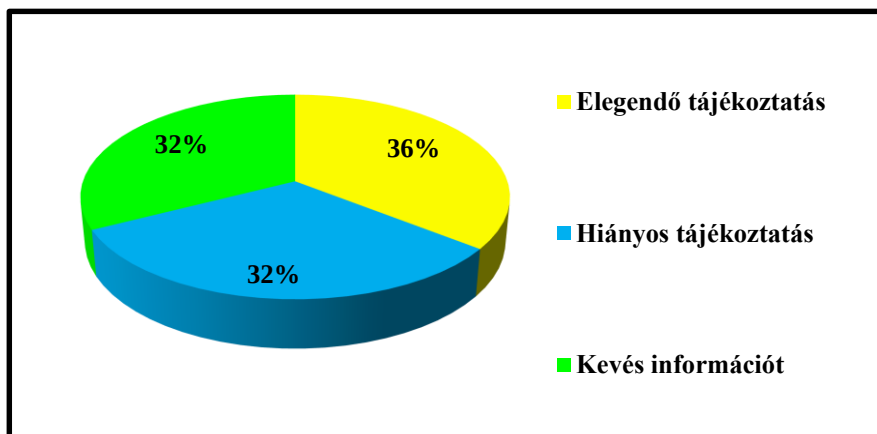
3. ábra: A nagykanizsai lakosság véleménye a városfejlesztési tervekről

Forrás: Saját adat, 2011

A városrehabilitációs munkákat a Városfejlesztési Divízió végzi. Horváth István a Divízió vezetője elmondta, hogy igyekeznek minden lehetséges sajtó és média eszközt kihasználni, hogy a lakosság minél több irányból tájékozódjon a városban zajló munkálatokról. A kutatásból kiderül, hogy a lakosság több mint fele hallott a Városfejlesztési Divízióról és a tőlük kapott információ elégedettsége megosztó volt, ahogy ezt a 4. ábra is szemlélteti.

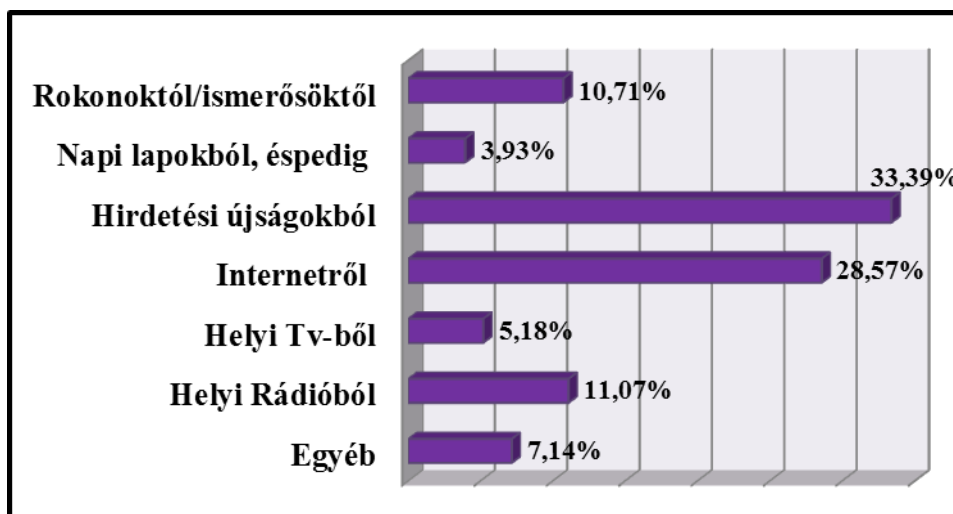
4. ábra: Kapott információ a Városfejlesztési Divíziótól

Forrás: Saját adat, 2011

Az 5. ábrán a lakosság milyen média csatornán értesülnek a városrehabilitáció lépéseiről látható. Megállapíthatjuk, hogy a hirdetési újságok biztos médiaeszközök, hiszen a megkérdezettek 33,39%-a ezen a csatornán értesül az eseményekről. Legtöbb fogyasztó a Zalai Hírlapot és a Maratont olvassa, de fontos még megemlíteni a Szuperinfót és a Kanizsa Újságot is, mert ezek az újságok minden lakoshoz eljutnak díjmentesen.

5. ábra: Lakosság értesülése a városfejlesztés lépéseiről

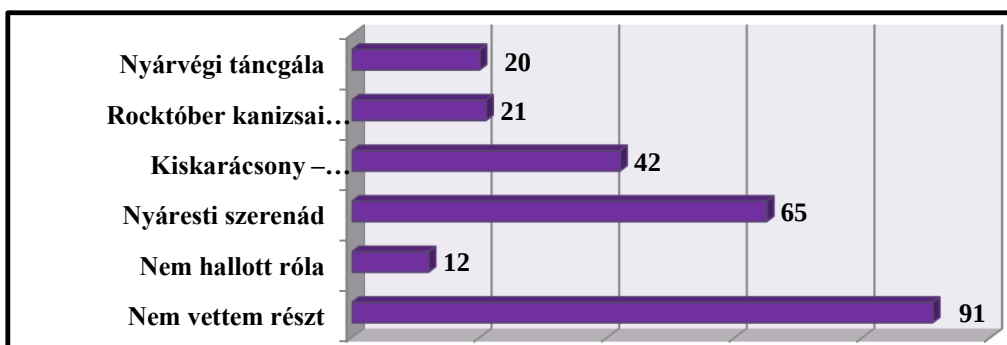
Forrás: Saját adat, 2011

A mai világban mindennapos az Internet használata és ezt a városfejlesztési divízió jól használja, kutatásból kiderül, hogy közel annyian informálódnak a világhálón keresztül az eseményekről, mint ahányan újságot olvasnak. Leglátogatottabb oldal ebből a szempontból Nagykanizsa Megyei Jogú Város honlapja, a válaszadók 35,63% innen értesül a fejlesztésekről, ezek után a Nagykanizsa Vagyongazdálkodási és Szolgáltató Zrt. honlapját látogatják tájékozódás végett.

B: Rendezvények, programok látogatottsága

A következő részben a nagykanizsai lakosságot olyan rendezvényekről kérdeztem, amiket a Városfejlesztési Divízió szervezett, vagy támogatója volt. Egyik ilyen nagysikerű programsorozat volt a „Miénk a tér”, melynek keretén belül 2010 és 2011 között minden évszakban megrendezésre kerültek a műsorok. Az 6. ábrán látható, hogy a lakosság melyik rendezvényen vagy rendezvényeken vett részt.

**6. ábra: Városfejlesztési Divízió által szervezett rendezvények látogatottsága
(gyakoriság)**

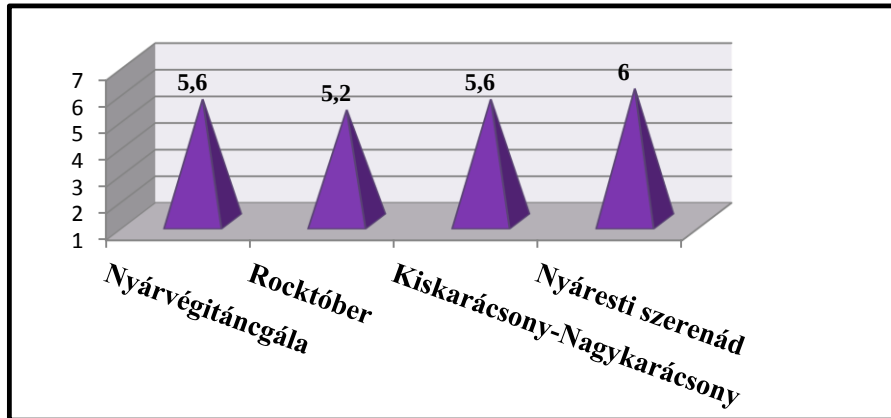

Forrás: Saját adat, 2011

Sajnos a táblázatból az látszik, hogy 91 megkérdezett lakos nem vett részt a rendezvényen, ezt személyes tapasztalatommal szeretném megcáfolni ennek a „hitelességét”. Alkalmam nyílt a rendezvényeken részt venni és kérdőíveket kitölteni az rendezvény résztvevőivel és a kérdőív feldolgozás során tapasztaltam, hogy sokan, akik részt vettek a Nyáresti szerenádod nem azt a választ jelölték meg, hanem azt, hogy nem vettek részt egyik rendezvényen sem. Ennek az oka az lehet, hogy nem értesültek pontosan arról, hogy ezt a rendezvénysorozatot a Városfejlesztési Divízió is támogatta, annak ellenére, hogy a megfelelő csatornákon (hírlevél, újság cikkek) fel volt tüntetve, valamint a rendezvényeken roll-lap is kihelyezésre került a Divízió jelképével.

Kérdőívemben a lakosságot arra kértem, hogy 1-7 skálán értékelje a rendezvényeket. Az 7. ábrán láthatjuk, hogy a rendezvények sikeresek voltak, a résztvevők magas pontszámmal értékelték a műsorokat. Legjobbnek a Nyáresti szerenádot tartották.

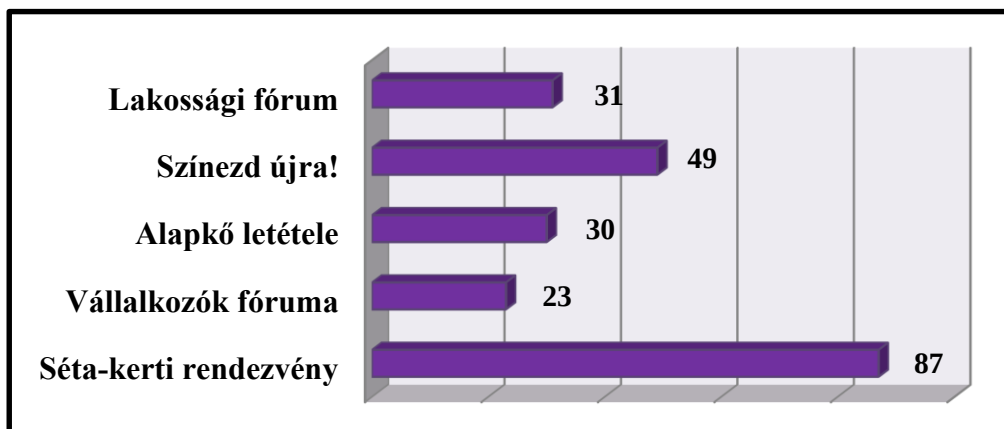
7. ábra: „Miénk a tér” rendezvények értékelése

Forrás: Saját adat, 2011

Azokról rendezvényekről is kérdeztem a lakosságot, mely nem a program keretein belül zajlott, ilyen rendezvény volt a Séta-kerti rendezvény is ahova a megkérdezett emberek közül 87 részt vett a rendezvényen. Az 8. ábra alapján elmondható, hogy ezek a rendezvények sikeresek voltak, sok nagykanizsai lakos érdeklődését keltették fel.

8. ábra: Városfejlesztési Divízió által támogatott egyéb eseményeken való részvétel (gyakoriság)

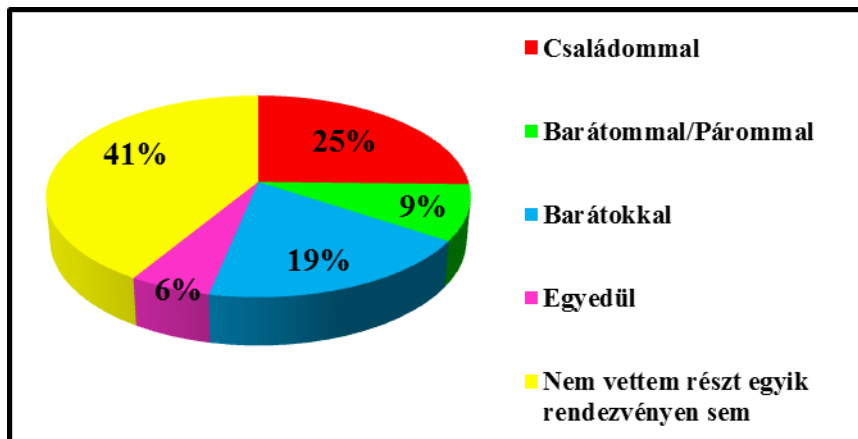

Forrás: Saját adat, 2011

Érdekelt, hogy akik részt vettek a rendezvényeken azok kivel, kikkel érkeztek, ezzel kívántam felmérni azt, hogy a lakosság melyik csoportját célozzák meg a rendezvényekkel. Ahogy az a 9. ábrán is látható megoszlott csoportról beszélhetünk, hiszen a lakosság 25%-a érkezett a rendezvényekre családjával, 19% barátokkal, 9% párjával és 6% egyedül vett részt a rendezvényeken.

Sajnos ezen a táblázaton is látszik, amit az előbb is említettem, hogy a lakosság nem tudta, hogy ki által szervezett rendezvényen vett részt, ezért ebből kifolyólag adódik itt is a 41%-os kimagasló eredmény.

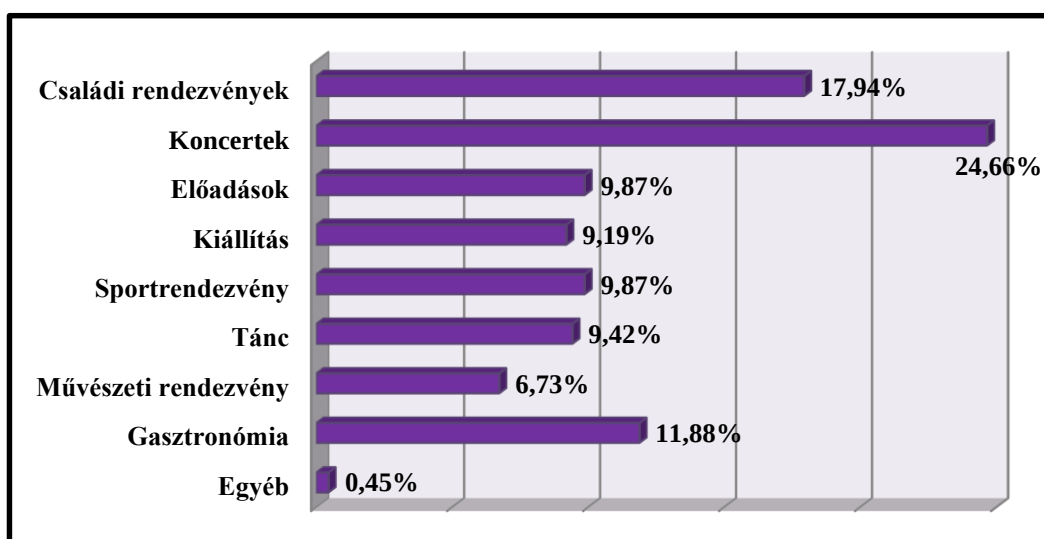
9. ábra: Rendezvényen való részvétel

Forrás: Saját adat, 2011

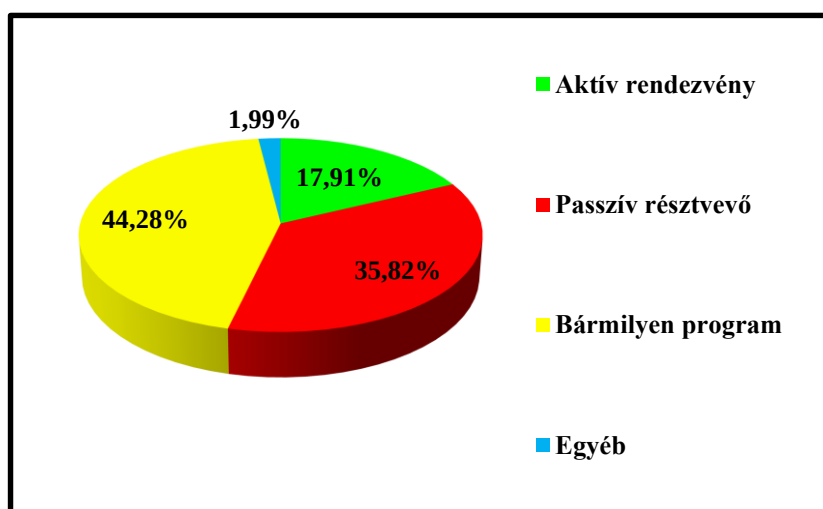
Rendezvény jellegét tekintve elmondható, hogy a lakosság előnyben részesíti a koncerteket (24,66%) és a családi rendezvényeket (17,94%). Ezek mellett a többi rendezvény típus is kedvelt a megkérdezettek körében, javasolták még, hogy kulturális rendezvényen is szívesen részt vennének. A rendezvény típusát tekintve megoszló válaszok érkeztek. A lakosság többségének mindegy milyen rendezvény van, csak legyen valamilyen program a városban. Megkérdezettek 35,82% a passzív rendezvényeket részesíti előnyben. Ez alatt olyan rendezvényeket értek, hol csak nézőként vesz részt az ember, kikapcsolódni, szórakozni érkezik az eseményre. Azonban, ahogy a 10. ábrán is látható 17,91%-a az embereknek szívesen vesz részt aktív kikapcsolódásban.

10. ábra: A városlakók által leginkább preferált rendezvények jellege szerinti eloszlás

Forrás: Saját adat, 2011

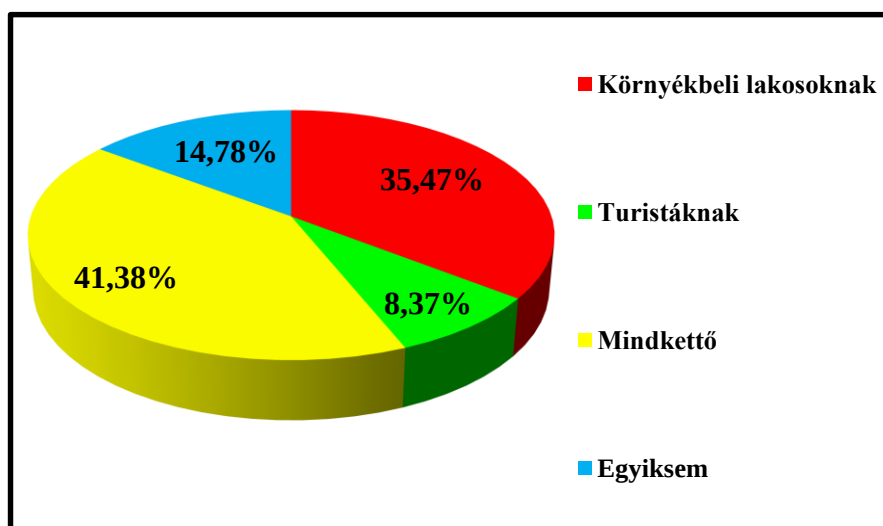
11. ábra: A városlakók által leginkább preferált rendezvények típusa szerinti eloszlás

Forrás: Saját adat, 2011

A megújuló belvárosban az Erzsébet tér rendezvényterként fog funkcionálni, ami lehetőséget ad arra, hogy több turista érkezzen a városba és a környékbeli lakosokat is ide lehet csábítani. Felmérésből kiderül, hogy a lakosok szerint a turistáknak és a környékbeli lakosoknak is vonzó lehetőség lesz a rendezvényekre látogatás, ezt szemlélteti a 12. ábra is.

12. ábra: Rendezvények vonzó lehetősége a környékbeli lakosság és a turistáknak szemében

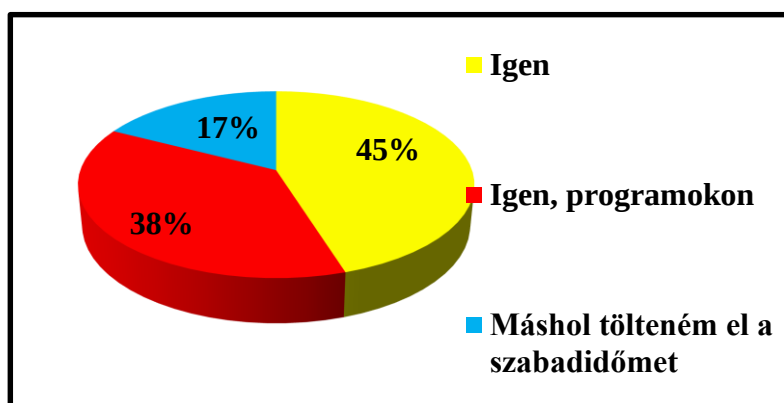

Forrás: Saját adat, 2011

C: Vélemények, javaslatok

Ebben a részben a nagykanizsai lakosság véleményét és szokásait mértem fel, mi az elképzelésük a tervekkel kapcsolatosan, és hogy állnak a további fejlesztésekhez. Felmérésem alátámasztja, hogy a megújuló városközpont kedvelt helyszín lesz a lakosok számára, a megkérdezettek 45%-a szívesen töltené el szabadidejét a belvárosban, és 38% annak örülne, ha programok is társulnának a szép központhoz.

13. ábra: Nagykanizsa lakosság szabadidő eltöltése a megújult városközpontban

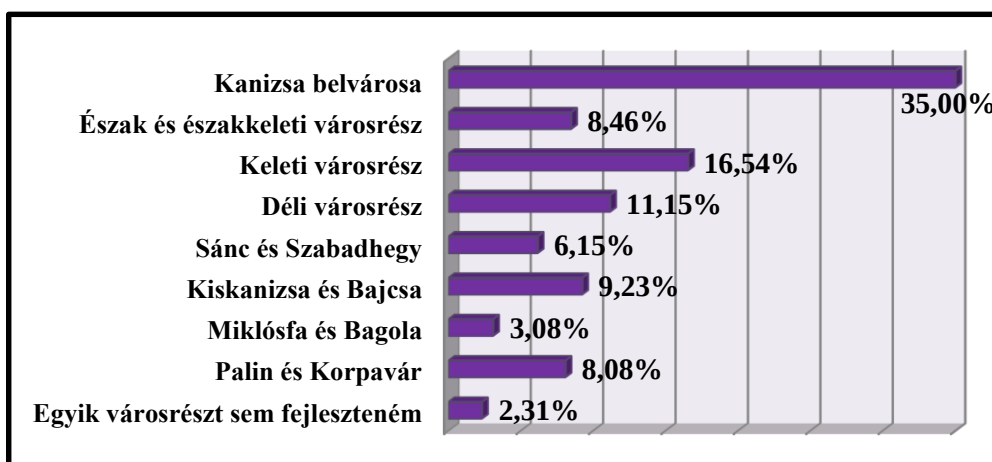

Forrás: Saját adat, 2011

Lakossági felmérés alapján, arra a kérdésre, hogy melyik terület lenne a városlakók által leginkább fejlesztésre szoruló terület, a Belvárost (35%), valamint a Keleti városrészt (16,54%) választották. Azért ezeket a területeket választották, mert a megkérdezettek 58,33%-a ezen a területeken él és fontosnak tartja a környezete szépségét. A megkérdezettek 21,08%-a azért az általa választott területet fejlesztené, mert azt tartja a legelmaradottabbnak.

Egyéb válaszadási lehetőségek között felmerült okok között szerepelt a Sétakert és a Határőr laktanya kihasználatlansága, a régi fasor elhanyagolása, ami egyes lakos szerint fontosabb, mint a belváros fejlesztése. Megemlítették még a munkahelyteremtés előbbre valóságát is a városrehabilitációval szemben. Azonban véleményem szerint azzal, hogy lesz egy szép belvárosa Nagykanizsának, a munkahelye száma is növekedni fog, mert több vállalkozó fogja székhelyét a belvárosba költöztetni, valamint a belföldi és külföldi befektetőket is vonz a szép környezet, ami arra ösztönzi őket, hogy ne más városba, hanem Nagykanizsai Ipari Parkba hozza a cégét.

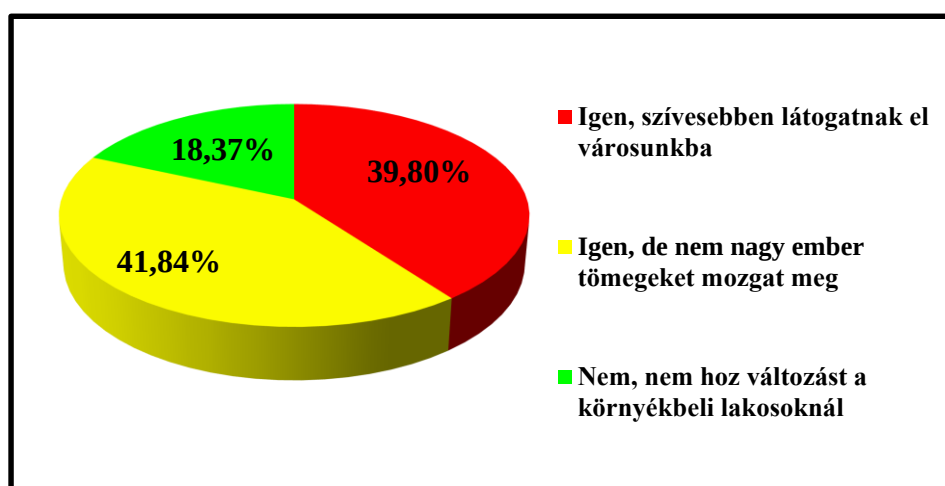
14. ábra: Lakosság által választott fejlesztési terület

Forrás: Saját adat, 2011

15. ábra szemlélteti a lakosok véleményét arról, hogy a megújult városközpont vonzó lehetőség arra, hogy a környékbeli lakosokat Nagykanizsára csalogassa. Véleményem szerint is ha elkészül a belváros akkor egy rendezvényre nem csak a kanizsai lakosság, fog ellátogatni, hanem a környékbeli lakosoknak is érdemes lesz beutazni a városba. Ha a Fő utca mellett vendéglátó teraszok kerülnek kialakításra még jobban megérni majd a belvárosba eltölteni az szabadidőt. Kellemes lesz egy koncert után kiülni valamelyik vendéglátó egység teraszára és elfogyasztani egy üdítőt vagy süteményt.

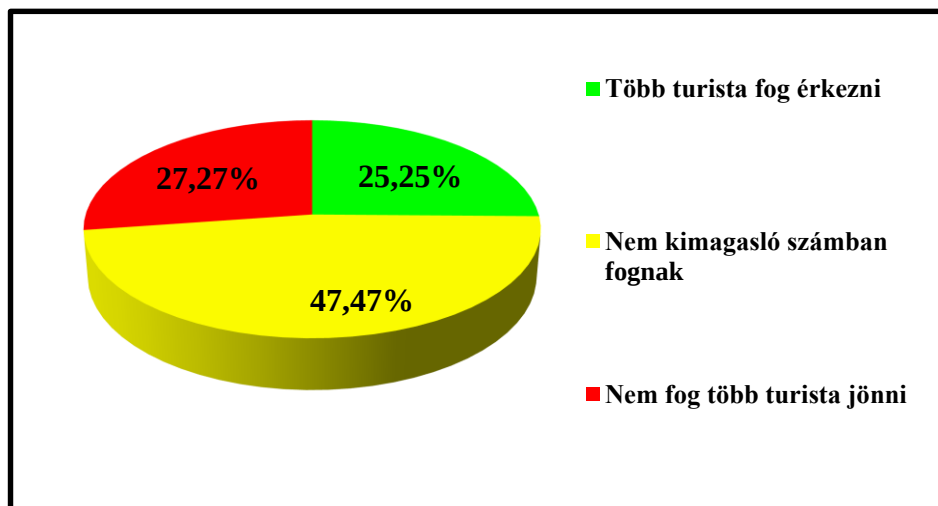
15. ábra: Nagykanizsa fontossága a környékbeli lakosoknak a városlakók szerint

Forrás: Saját adat, 2011

A turistákhoz való kis pesszimizmus jelenik meg a 16.ábrán. A megkérdezettek közel fele szerint érkeznek turisták Nagykanizsára, de nem kimagasló számban. Jövőbe látó tervekkel szerintem meg tudjuk fogni a turistákat és városukban fogják elkölteni a diszkracionális jövedelmüket.

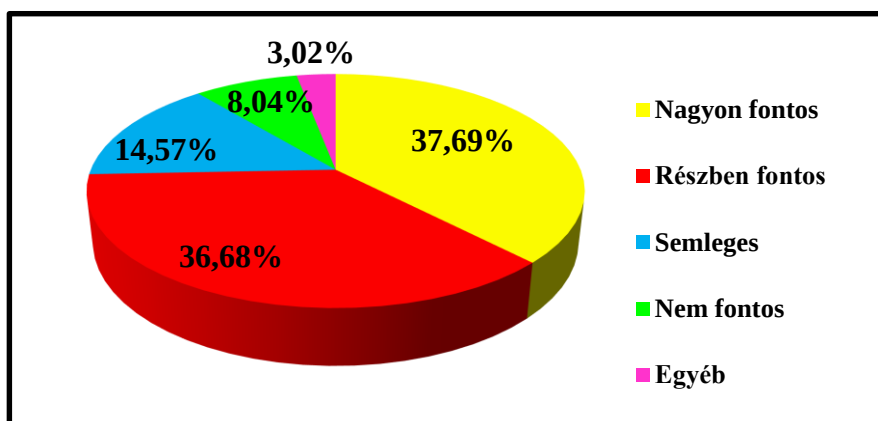
16. ábra: Turisták Nagykanizsára való látogatásának prognosztizálása

Forrás: Saját adat, 2011

Ahhoz, hogy egy nyugodt belvárost tudjunk kialakítani, elengedhetetlen a forgalomcsillapítása és erről a városlakóknak is hasonló a véleményük. A 17. ábrán látható, hogy a lakosság 37,96%-a nagyon fontosnak tartja a belváros autóforgalmának csökkentését és ezzel lehetőség nyílik Nagykanizsának arra, hogy egy magasabb színvonalú rendezvényeknek adjon teret a belváros.

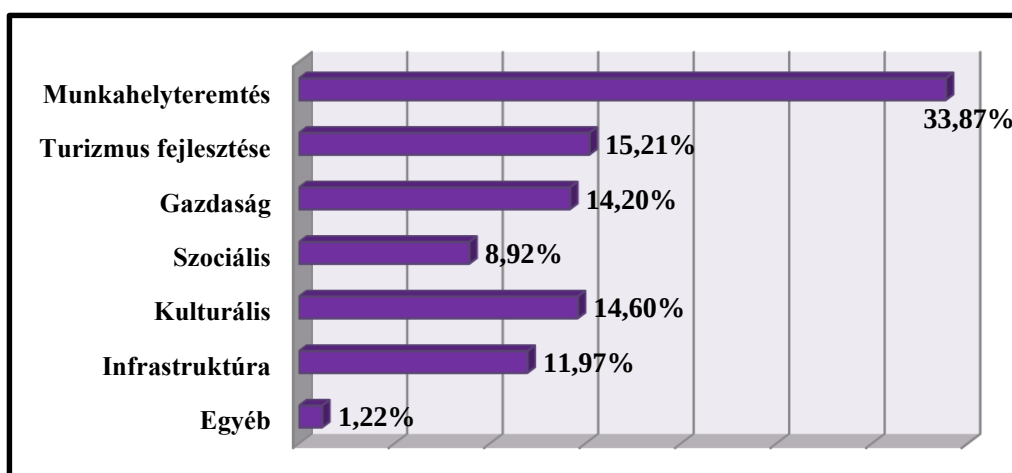
17. ábra: Forgalomcsillapítás fontossága a nagykanizsai lakosság véleménye szerint

Forrás: Saját adat, 2011

Nagykanizsai lakosságnak a munkahelyteremtés a fejlesztések (18. ábra) és a kitörési lehetőségek (19. ábra) szempontjából is nagyon fontos. A lakosság véleménye szerint több munkahelyet kellene biztosítani az itt élőknek, ami a fejlesztések befejeztével meg fog valósulni. A városlakók kitöltési lehetőségnek említették még a Nagykanizsa vasúti szerepét is, ami jelenleg nem a legjobb állapotában van. Nagykanizsának vasúti szempontból remek lehetőségei vannak, hiszem a határ közelsége valamint a remek földrajzi adottságok lehetővé teszik a fejlett központ létrehozását.

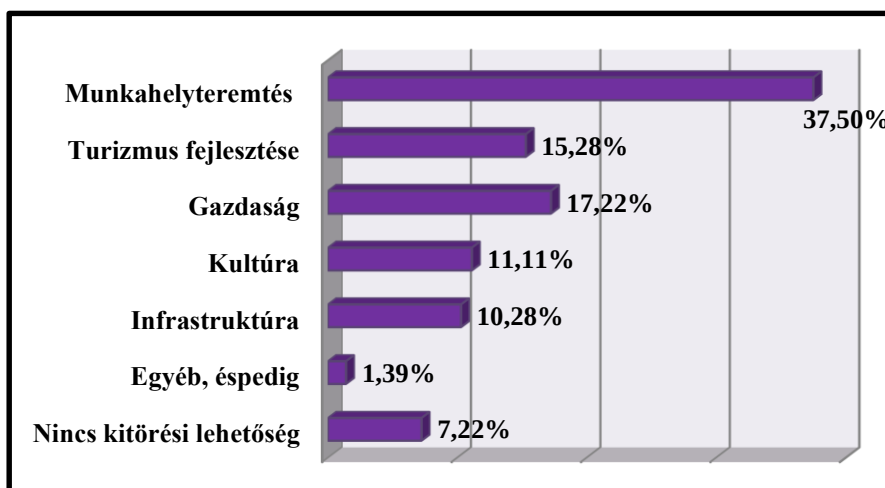
18. ábra: A különböző szektorok fejlesztésének fontossága a nagykanizsai lakosok véleménye szerint

Forrás: Saját adat, 2011

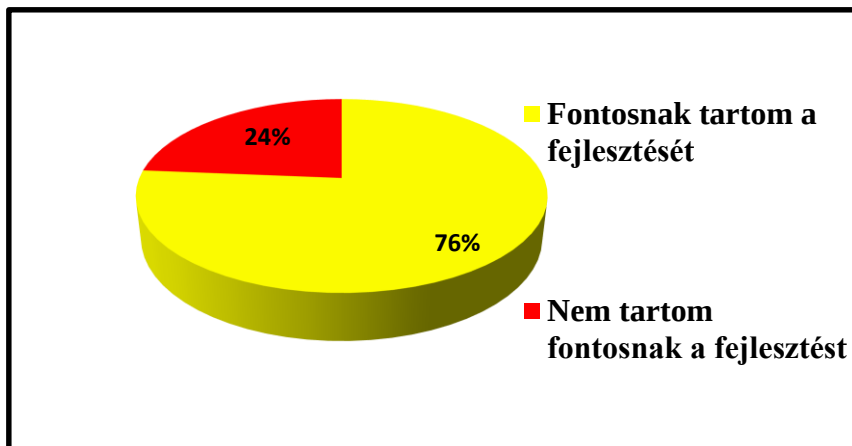
A második ütem, ami magába foglalja az Eötvös tér, Deák tér, valamint a Fő utca fejlesztését és a két ütem befejeztével a megújult városközpont várja az idelátogatókat. A lakosság 76%-a is támogatja ennek az ütemnek a megvalósulását. Azáltal, hogy szebb belvárosa lesz Nagykanizsának a helyi kereskedelmi és vendéglátó egységek forgalma is növekedést fog eredményezni. A első ütem egyik kiegészítő területe a szociális célú városrehabilitáció, melynek keretein belül a leromlott vagy romlásnak ítélt városrészek kerülnek felújításra.

19. ábra: Kitörési pontok a nagykanizsai lakosok véleménye szerint

Forrás: Saját adat, 2011

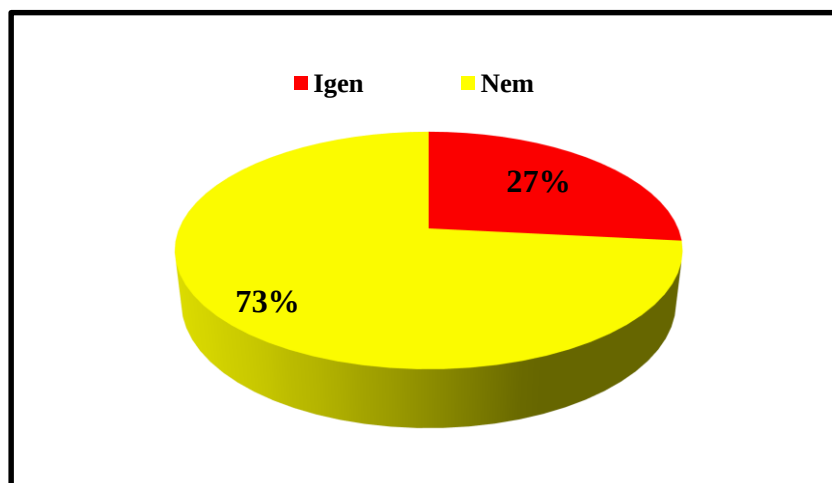
20. ábra: Lakosság véleménye a második ütem fontosságáról

Forrás: Saját adat, 2011

Ez a projekt Nagykanizsán is meg fog valósulni, csak még nincs végleges döntés mely terület legyen kijelölve erre a célra. Ebből következhet az, hogy a lakosság 73%-a nem hallott még ez irányú fejlesztésről (21. ábra).

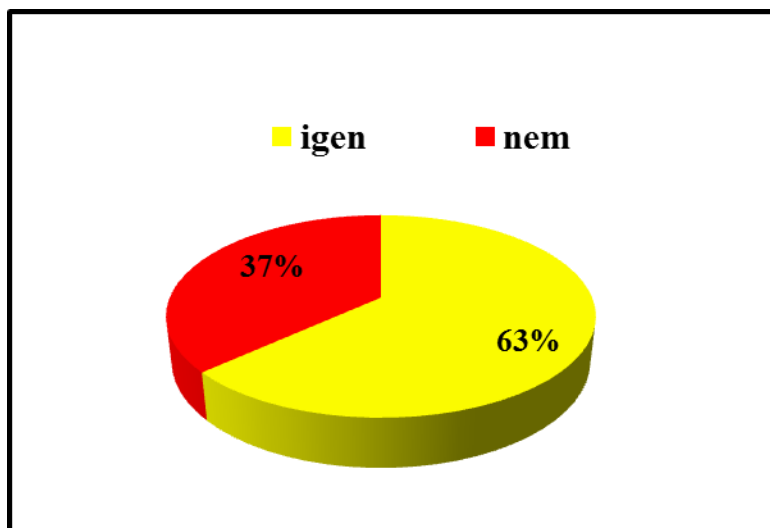
21. ábra: Városlakók informáltsága a Szociáliscélú Városrehabilitációról

Forrás: Saját adat, 2011

A lakosság 63%-a szerint fontos az ez irányú fejlesztés is Nagykanizsán, mégpedig azért, mert fontosnak tartják az elmaradott városrészek hanyatlását megállítani, segítyt kell nyújtani a rászorulóknak ez által is közel egy szintre kerülnek a társadalmi rétegeket, több bérlakás lesz, amit a fiatal házaspárok igénybe tudnak venni. Lakosság ezen fejlesztésen belül bölcsődék és óvodák létrehozását és a kórház felújítását is előnyben részesítenék. A lakosság 37%-a nem preferálja a szociáliscélú fejlesztéseket, mert egy részük nem hallott róla a másik rész véleménye szerint nem értékelik az igénybevevők és nem vigyáznának rá (22. ábra).

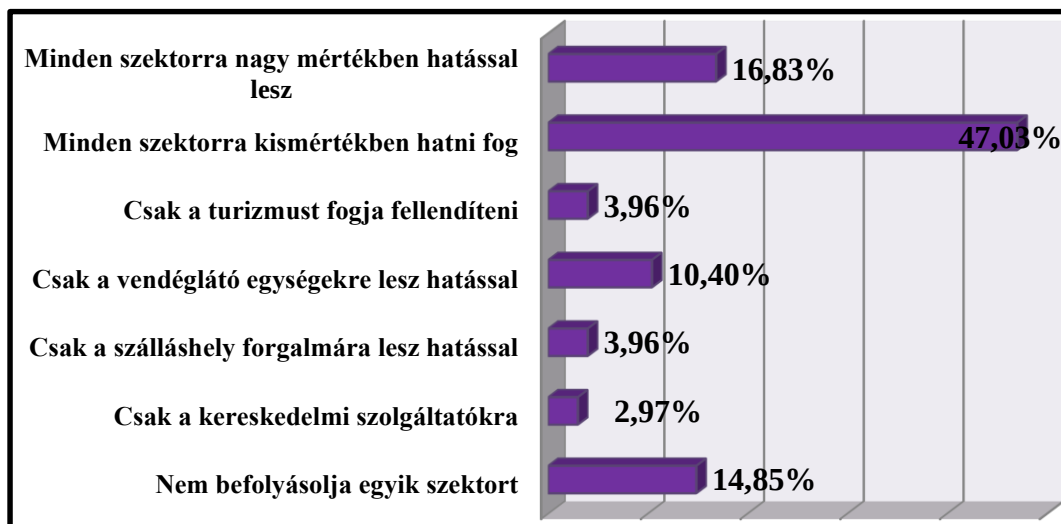
22. ábra: Szociáliscélú Városrehabilitáció fejlesztésének fontossága

Forrás: Saját adat, 2011

23. ábra szemlélteti a lakosság véleményét arról, hogy a belváros a fejlesztések befejeztével minden szektorra kis mértékben lesz hatással. Azért is lehet, hogy a válaszadók 47%-a ezt választotta, mert kicsit pesszimistán állnak a jövőbeli fejlesztésekhez. Általában olyan az ember, hogy ami hosszabb távú cél, mindig kételkedik annak megvalósulásában, és véleményem szerint a nagykanizsai lakosság is így áll a fejlesztésekhez.

23. ábra: Városrehabilitáció befolyásolja a belváros életét

Forrás: Saját adat, 2011

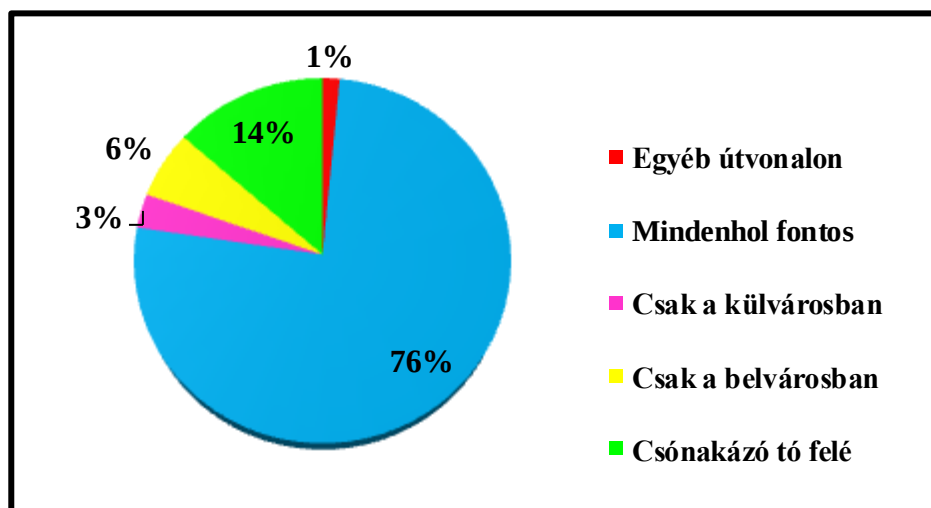
Fontos számomra az egészség és a testmozgás, kedvenc időtöltésem a biciklizés, gyors közlekedési eszköz és kikapcsolódási lehetőséget is ad. Munkába és iskolába is, amikor az időjárás engedi, kerékpárral közlekedem, és azt kellet tapasztalnom, hogy sem a gyalogosok, sem az autóvezetők nem szeretik, ha az ő „területükön” biciklizek.

Érdekelt, hogy a nagykanizsai lakosoknak mennyire fontos a kerékpárutak kialakítása és a biztonságos környezetben való biciklizés. Felmérésből kiderül, hogy a lakosság 76%-a Nagykanizsa területén mindenhol fontosnak tartja a kerékpárutak fejlesztését. Válaszadók kifejtették véleményüket, hogy miért lenne fontos a kerékpárutak fejlesztése, és a válaszadók többsége szerint európai városokhoz képest Nagykanizsa nagyon le van maradva és azzal, hogy lehetőség lenne biztonságosan közlekedni, akkor az autós forgalom visszaesne, mert többen választanák biciklijüket, mint az autójukat.

Válaszadók között sokan megemlítették, hogy ők is kerékpárral közlekednek a hétköznapiakban az egészségük és a magas benzin árak miatt, a buszjáratok közlekedése és csatlakozása is nem megfelelő a bérletek árát drágának tartják.

A lakosok az egészségük mellett a környezet védelmére is gondolnak. Azzal, hogy kocsival, hanem biciklivel mennek dolgozni vagy vásárolni azzal a környezetet is védik a káros anyag kibocsátástól (24. ábra).

24. ábra: Kerékpárút fejlesztésének igénye a nagykanizsai lakosság körében

Forrás: Saját adat, 2011

A megkérdezettek 14%-a Csónakázó-tó felé építene kerékpárutakat. A Csónakázó-tó és területe kiválóan alkalmas kirándulási helynek, valamint a turizmus szempontjából is fontos területe Nagykanizsának.

Sokan azonban a biciklisek ellen vannak és véleményük szerint az autósokat zavarják a szabályos közlekedésben, sokan a járdán való közlekedéssel veszélyeztetik a babakocsisokat és a gyalogosokat.

5. Hipotézis vizsgálatok eredménye

H1: A belváros megújulása befektetéseket indukál, a kereskedelmi és vendéglátó egységek esetében, a magántőke bevonása élhetőbb belvárost eredményez, amely nem csak a helyi lakosság, de a turisták számára is vonzó lehetőség.

Kutatásomból kiderül, hogy a lakosság a megújult városközpontban szívesen töltené el az idejét, sétálna egyet a belvárosban, majd betérne a fő út melletti cukrászda teraszára és elfogyasztana egy süteményt, vagy meginna egy üdítőt. Ha ezt még társaságban teszi, akkor hosszabb távon a kereskedelmi és vendéglátó egységek jövedelme emelkedne. A tulajdonosoknak érdekesebb lesz saját üzletükbe befektetni a még nagyobb forgalom növekedésért. Ezáltal több vendégnek tud helyet biztosítani, vagy a választékot tudja bővíteni.

Városfejlesztés befejeztével az Erzsébet tér helyszínt adhat nagyobb szabású rendezvényekre is, amire a távolabbi városokból is megéri, majd az embereknek ellátogatni. Az ideérkezőnek szállást is kell biztosítani és így a szálláshelyek forgalma is növekedést mutatna.

Fontos megemlíteni az Ipari park adta lehetőségeket, hiszen ha egy befektető ellátogat városunkba és látja, a szép városközpontot, szívesebben „települ” le Nagykanizsára, mint egy olyan városba, ahol nincsen vonzó környezet az ő ügyfelei számára. A befektetők, üzletemberek is inkább a belvárosba szervezik az üzleti ebédjüket, ami szintén jelentős bevétel a városnak.

H2: A Városrehabilitáció és az azt felügyelő Városfejlesztési Divízió munkájának köszönhetően a városi közélet felpezsdül, ami nem csak élhetőbb várost biztosít a helyi lakosok számára, de vonzó célpont a turistáknak is.

A Városfejlesztési Divíziónál dolgozó szakemberek fontosnak tartják, hogy ne csak a felújításokat végezzék a városban, hanem rendezvényekkel és más programokkal kedveskedjenek a városlakóknak. Horváth István az interjú során elmondta, hogy a lakosság tájékoztatása ilyen jellegű fejlesztéseknél elengedhetetlen, hiszen az általuk minden nap használt terület kerül átalakításra.

A rendezvények szervezésekor elsődleges cél az volt, hogy olyan típusú rendezvényeket szervezzenek, amely még nem volt Nagykanizsán, ezzel a lakosság is részt vehet különböző rendezvényeken. Ilyen esemény volt a Kiskarácsony-Nagykarácsony rendezvény, ahol a nagykanizsai lakosság az Erzsébet téren korcsolyázhattak, forralt borozhattak, vagy éppen állatokat simogathattak. Erre és a többi rendezvényre is nagyon sokat ellátogattak és elmondható az is, hogy széles korosztálynak kínáltak kedvező kapcsolódást a „Miénk a tér” programsorozattal. A legutóbbi rendezvény a Nyáresti szerenád volt, amely a nyári estétet pezsdítette fel. Több alkalommal került megrendezésre, helyszínéül a nagykanizsai Magyar Plakát Ház udvara szolgált. Fontos szempont volt az egész rendezvény sorozat alatt, hogy helyi fellépőket támogassanak.

Idén tavasszal került megrendezésre a „Sétakeri-piknik” elnevezésű rendezvény, ahova sok kisgyermekes családok, fiatal párok is eljöttek és a visszajelzések alapján jól érezték magukat. A kisgyermeknek versenyfutás, rajzolás és sok más program volt, ahol megcsillogtathatták ügyességüket.

A városnak kismértékű beruházást jelent a park korszerűsítése, ami alatt a padok és a parkban található játszótér felújítását jelentené.

A Városrehabilitáció I. ütemének befejeztével elkészülő Erzsébet tér is remek lehetőséget biztosít sok fajta rendezvény lebonyolítására. A zene pavilon megépülés helyszínt biztosít koncertek és zenés rendezvények lebonyolítására.

H3: A Nagykanizsai lakosság preferálja az olyan rendezvényeket, ahol résztvevőként jelen lehet és emellett a város megújulását a Városfejlesztési Divízió kiírásaira aktívan reagálva (szlogen- és logó pályázat stb.) is jobban magáénak érzi.

A feltevés vizsgálatát a nagykanizsai lakosság szemszövegéből vizsgáltam, mert a rendezvények elsődleges célcsoport ők. A kérdőíves felmérésből kiderült, hogy a nagykanizsai lakosság jobban preferálja az olyan rendezvényeket, ahol passzív szemlélőként lehet jelent, mint az aktív sportosabb rendezvényeket.

Véleményem szerint az aktivitás hiánya annak is az oka, hogy kevés olyan rendezvény van Nagykanizsán, ahol az ember aktív részese lehet az eseménynek. A Nagykanizsai Városfejlesztési Divízió ezt a hiányt szeretné pótolni és az elkövetkezőkben minél több olyan rendezvényt szervezni, ahol a városlakók sporttal, játékokkal tudnak kapcsolódni. Helyszíni adottságok is meg vannak ehhez a rendezvény típushoz, a Séta-kert kiválóan alkalmas szabadtéri játékokra és sportra.

A passzivitás oka lehet, az is, hogy kevés olyan rendezvény volt Nagykanizsán, ahol a lakosság aktívan részt tudott venni. A városnak két nagyobb méretű rendezvénye van egyik a Bor- és Dödölle fesztivál, amely a lakosság szempontjából a standok végignézését, majd a színpad elé ülést jelenti.

Véleményem szerint sok érdeklődője lenne egy sportos jellegű rendezvénynek, a városban vannak olyan helyei, ahol megrendezésre kerülhetne a rendezvény és a lakosságot lassan rá lehetne venni az aktívabb rendezvények ellátogatására.

5.1. Összefoglalás

Nagykanizsai lakosság körében végzett kutatás eredményesnek bizonyult sok szempontból. Szinte minden nagykanizsai megkérdezett lakos hallott a városfelújításról és ez irányú fejlesztéseket fontosnak is tartják, az előzetes tervekkel meg vannak elégedve. A megkérdezettek többsége hallott a fejlesztéseket lebonyolító Városfejlesztési Divízióról, ami pozitívumnak tekinthető, mert sok városban ez nem így működik.

Nagykanizsai Városfejlesztési Divízió kiemelten fontosnak tartja, hogy a lakosok tudják, hogy kik állnak a felújítások mögött és minden módon igyekeznek a kapcsolatot tartani a lakossággal, az újságokon, interneteken keresztül a közösségi oldalakon át a médiáig.

Leghatásosabb média eszköznek az újságok valamint az internet bizonyult, innen értesülnek a legújabb fejlesztésekről.

Városfejlesztési Divízió által szervezett rendezvények a kutatás alapján nem bizonyultak olyan rendezvénynek, ami vonzó lenne a lakosság számára. Ezt az eredmény kérdéses, mert az egyik rendezvény sorozaton lekérdezést végeztem és a feldolgozásnál szembesültem azzal, hogy a válaszadók azt jelölték meg, hogy nem voltak a rendezvényen, pedig csak nem tudtak arról, hogy a Városfejlesztési Divízió rendezvényén vannak adott pillanatban. A Nagykanizsa lakosság előnyben részesíti a koncerteket és a családi rendezvényeket, valamint szívesen részt venne, olyan eseményeken ahol aktív résztvevő lehet jelen családjával.

Felméréséből kiderült, hogy nagykanizsai lakosság a belváros területét valamint a Keleti városrészt fejlesztenék. Elsősorban, azért mert ezen a területen él, valamint, mert a lakosság véleménye szerint is az legelmaradottabb terület, ami fejlesztésre szorul. Nagykanizsai lakosság támogatja a belváros forgalomcsillapítását és reméli, hogy a fejlesztések befejeztével több munkahely lehetőség lesz.

Nagyon fontosnak tartom én is és a kutatási is alátámasztja, hogy fontos a kerékpár utak fejlesztése a városban mindenhol. A lakosság leginkább az olcsóbb egészségesebb közlekedés végett választanák a kerékpározást, de volt olyan válaszadó, aki az autósokat és a gyalogosok biztonsága végett építené meg a bicikli utakat.

5.2. Következtetések, javaslatok

Nagykanizsa turizmus szempontból segítség lenne, az ide látogatóknak a megfelelő informáltság emiatt javasolnám tájékozódást segítő táblák elhelyezését a város több pontján. Feltüntetném az utca neveket, múzeumokat, éttermeket, kávézókat.

Nagykanizsa meghatározó intézményeinek egy közös felületen hirdethetnék a rendezvényeiket, eseményeiket (például: Pannon Egyetem, VIA Kanizsa, Városfejlesztési Divízió, Kanizsa Kulturális Központ, Halis István Városi Könyvtár) on-line marketing eszközök segítségével (akár egységesen fellépve a közösségi portálokon), így minden információ egy helyen lenne, és nem aprózódna szét a kezdeményezések.

A második ütem esetén lehetőség lenne a mikro- kis és közepes vállalkozásoknak az önkormányzattal közösen pályázni beruházásokra, akik magántőke bevonásán keresztül élhetőbbé tehetnék ezáltal a belvárost, ami más befektetőket is a fejlesztésre ösztönöznék a multiplikátor hatásnak köszönhetően (pl.: kiülős teraszokat kialakítása stb.)

A rendezvények tovább fogtatása a Városfejlesztési Divízióon belül, mert igény van arra, hogy a „Miénk a Tér” program tovább folytatódjon. A rendezvények típusát tekintve sokkal több aktívabb, sportos eseményt szerveznék a városlakóknak a passzívak mellett, hogy a kikapcsolódás másik oldalát is megismerjék. Például biciklis vagy fitnesz hétvégét, ahol mindent megtalálnak az egészséges életmódról.

A programokkal igyekeztek minden korosztályt megszólítani a szervezők, de a fiataloknak szóló rendezvények is népszerűek. A Városfejlesztési Divízió és a Pannon Egyetem összekapcsolásával létre hozhatna közös rendezvényeket. A középiskolásokat és az egyetemistákat céloznák meg elsősorban, hiszen az a fiatal, aki jól érzi magát egy városban, az később is szeretne visszatérni, esetleg letelepedni, ami egy fejlődni képes és további fejlődést indukáló város esetén, mint amilyen Nagykanizsa nélkülözhetetlen tényező.

6.Felhasznált irodalom-jegyzék

6.1. Felhasznált irodalom jegyzék

- Babbie E. (2001): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest
- Bacsai Zs. (2011): Habitációs tézisek
- Bajnai L. (2007): Városfejlesztés, Scolar kiadó
- Barbalits L. (1929): Nagykanizsa, Wodianer és fia (2006)
- Couch C. (1990): Urban renewal theory and practice, Macmillan, Basingstoke
- Egedy T. - Kovács,Z. (2009): A városrehabilitáció néhány elméleti kérdése Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet
- Egedy T. (2005): Városrehabilitáció és Társadalom Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet
- Egedy T. (2009): Városrehabilitáció és életminőség, Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet
- Horváth D. – Kondor A.Cs. – Szabó B. (2008): Javaslat Budapest – Józsefváros zöldterületi stratégiájára. Budapest
- Horváth D. – Teller N. (2008): Egy városmegújítási modell tapasztalatai – Részletes tervezés és kivitelezés a Józsefvárosi negyedben. Budapest
- Kanizsai enciklopédia (1999): B.Z. Lapkiadó Kft., Nagykanizsa
- Kardos Z. - NÉ-Dugonics R. (2000): Alkalmazott statisztika, Keszthelyi Akadémiai Alapítvány-Talentum Kft, 223-224. p.
- Kereskau. I. (1992): Kiadja Polgármesteri Hivatal Nagykanizsa
- Kovács Z. – Szirmai V. (2006): városrehabilitációs beavatkozások és a térbeli társadalmi kirekesztés: A társadalmilag fenntartható fejlődés budapesti lehetőségei. Tér és Társadalom.
- Kovács Z. – Wiessner R. – Zischner R. (2007): Budapest Altbauquartiere im Revitalisierungsprozess. Europa Regional
- Kovács Z. (2005): A városrehabilitáció eredményei és korlátai Budapesten
- Kukely Gy. – Barta Gy. – Beluszky P. – Győri R. (2006): Barnamezős területek rehabilitációja Budapesten. Tér és Társadalom
- Lengyel M. (2001): A turizmus általános elmélete, KIT Képzőművészeti Kiadó és Nyomda Kft., Budapest
- Lichfield D. (1992): Urban regeneration for the 1990s – London Planning Advisory Committee. London

- Lichtenberg E.-Cséfalvay Z.-Paal M. (1994): A várospusztulás és felújítás Budapesten – Az átmenet trendjei
- Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Területfejlesztési és Építésügyi Szakállamtitkársága (2007): Városrehabilitáció 2007-2013-ban Kézikönyv a városok számára
- Péter E. (2008): A vállalalkozási hajlandóság elemzése- A kiskereskedelmi- és vendéglátó vállalkozások példáján a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben, 14. p.
- Roberts. P.- Sykes,H. (2000): Urban Regeneration – A handbook, SAGE Publications, London
- Sznopek B. (2009): Vendéglátásban tevékenykedő vállalkozások helyzetének bemutatása Nagykanizsán diplomadolgozat
- Tarnoczky A. (2009): Hol? Mi? Kanizsai házak és lakói
- Városrehabilitáció a Regionális Operatív Programokban

6.2. Felhasznált internetes források

- <http://itthon.hu/szakmai-oldalak/letoltesek/turisztikai-regiok> *letöltés dátuma: 2011. május 20.*
- <http://www.turizmus.com/cikk/index/Uni%C3%B3s%20t%C3%A1mog%C3%A1ssal%20b%C5%91v%C3%ADtettek%20fogad%C3%B3t%20Nagykanizsa%C3%A1n> *letöltés dátuma: 2011. június 10.*
- http://zalaihirlap.hu/fokusz/20110323_a_foteren_folytatjak *letöltés dátuma: 2011. június 10.*
- http://zalaihirlap.hu/fokusz/20110708_jon_a_folytatás_is_valtozik_a_forgalmi_r *letöltés dátuma: 2011. május 15.*
- http://zalaihirlap.hu/fooldal/20110402_nagykanizsa_foteri_parkolo *letöltés dátuma: 2011. május 16.*
- http://zalaihirlap.hu/helyi_kiadasok-nagykanizsa_kornyeke/20101117_eurropai_dij_nagykanizsanak *letöltés dátuma: 2011. június 2.*
- http://zalaihirlap.hu/helyi_kiadasok-nagykanizsa_kornyeke/20110923_menjen_a_gozos_varosfejlesztési_agytrosz *letöltés dátuma: 2011. május 16.*
- http://zalaihirlap.hu/kozelet/20101217_unnepvaras_uj_mobil_koripalyaval *letöltés dátuma: 2011. június 5.*
- ITD Hungary (<http://www.itd.hu/Engine.aspx>) *letöltés dátuma: 2011. május 15.*
- Kanizsa Kulturális Központ (www.kanizsakultura.hu) *letöltés dátuma: 2011. június 10.*
- Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. (www.vati.hu) *letöltés dátuma: 2011. május 7.*
- Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata (www.nagykanizsa.hu) *letöltés dátuma: 2011. június 9.*
- Nagykanizsa Tourinform iroda (www.tourinform.nagykanizsa.hu) *letöltés dátuma: 2011. május 17.*
- Nagykanizsa Vagyongazdálkodási és Szolgáltató Zrt. (www.nkvg.hu) *letöltés dátuma: 2011. május 15.*
- Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (www.nfu.hu) *letöltés dátuma: 2011. június 9.*
- Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség (<http://www.westpa.hu/cgi-bin/westpa/index.cgi?view=video&vID=10>) *letöltés dátuma: 2011. június 14.*
- Országos fejlesztési koncepció (2005) (http://www.nfu.hu/orszagos_teruletfejlesztési_koncepcio) *letöltés dátuma: 2011. június 5.*

- Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (<https://teir.vati.hu>)
letöltés dátuma: 2011. május 25.
- Pannon Novum Nyugat-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség (www.pannonnovum.hu)
letöltés dátuma: 2011. május 3.
- Pro Urbe Mérnöki és Városrendezési Kft. (www.prourebekft.hu) *letöltés dátuma: 2011. június 14.*
- Új Magyarország Fejlesztési terv (2007)
(http://www.nfu.hu/uj_magyarorszag_fejlesztési_terv_2) *letöltés dátuma: 2011. június 6.*
- Városrehabilitáció regionális operatív programokban (2007)
(http://www.nfu.hu/download/30395/varosrehabilitacio_ROP.pdf) *letöltés dátuma: 2011. május 2.*
- Zala megyei területrendezési terv módosítása (egyeztetési dokumentáció, II.kötet) (2010)
(http://www.eepites.com/anyagok/zalatrt/Zala_TrT_mod_2010_e_SKV.pdf) *letöltés dátuma: 2011. május 3.*
- Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (www.zmva.hu) *letöltés dátuma: 2011. május 5.*

7. Mellékletek

7.1. Interjúkérdések a helyi szakemberekkel

- Mióta dolgozik ezen a területen és miért ezt a hivatást, választotta?
- Mióta él Nagykanizsán, a jövőjét is városunkban képzei el?
- Milyen területen tudja elképzelni a további fejlesztéseket?
- 2010-es Európai díj. Ki indította el a pályázatra a rehabilitációs terveket? Milyen előnyök származnak belőle?
- Véleménye szerint több turista fog városunkba ellátogatni, ha befejeződik a városrehabilitáció? Gondolok itt az új beruházásokra, valamint a kereskedők a fejlődés felé mennyire hajlanak?
- Mennyire tartja fontosnak, a lakosok tájékoztatását?
- Milyen módon tájékoztatják a lakosokat a városrehabilitáció okozta változásokról?
- Véleménye szerint azzal, hogy a lakosok részt vettek a fejlesztésbe (szlogen, logó, ötletpályázat, rendezvények) ezáltal jobban magukénak érzik a fejlesztéseket?
- Mi a véleménye a lezajlott programokról? Milyen előnyei és hátrányai voltak, mi az, amin változtatni kellene a további rendezvényeknél?
- Városrehabilitáció tervez-e újításokat, ha a központ felújítása befejeződik? Ha igen melyek lennének azok?
- Milyen irányú fejlesztések várhatóak?
- Melyik városrész lenne a következő rehabilitált terület és miért?
- Rehabilitáció közben és után a városi közlekedés hogy lesz megoldva? Elkerülő utak, buszmegállók elhelyezkedése, parkolási lehetőségek
- Mit lehet tudni az ütemekről? Melyik részbe mi tartozik (I.ütem, II.ütem, Szociális célú városrehabilitáció)?
- Mennyire együttműködőek a helyi vállalkozók? Milyen mértékben kapcsolódnak a fejlesztésekhez a vállalkozók pl.: konzorciumi partnerként
- Zalakarossal való együttműködés, fürdőzés?

7.2. Interjú – Nyugat-Dunántúli városok szakértőivel

- Mióta foglalkozik városfejlesztéssel?
- Mivel tudja a saját munkája terén hozzájárulni a városrehabilitációhoz?
- Mikor indultak el a fejlesztések és mikorra várható a befejezésük?
- Hány ütemben tudják megvalósítani a teljes városfejlesztést? Hányra nyertek pályázatot?
- Melyik városrész lenne a következő rehabilitált terület és miért?
- Az önkormányzatok az Eu-s pályázatokon kívül is tudja fejlesztéseket eszközölni?
- Jelenleg, milyen városrekonstrukciók folynak Önöknél:
- Véleménye szerint több turista fog városukba ellátogatni, ha befejeződik a városrehabilitáció?
- Mennyire tartja fontosnak, a lakosok tájékoztatását?
- Milyen módon tájékoztatják a lakosokat a városrehabilitáció okozta változásokról?
- Rehabilitáció közben és után a városi közlekedés hogy lett megoldva? Elkerülő utak, buszmegállók elhelyezkedése, parkolási lehetőségek.
- Kik felelnek Önöknél a munkálatok zavartalan lefolyásáért?
- Célszerűnek tartanák-e egy külön szervezet létrehozását, hogy a városfejlesztést felügyelje?
- Milyen a városban a visszhangja a fejlesztéseknek? Végeztek-e lekérdezést a helyi lakosoktól?

7.3. Interjúkérdések - Bajnai László

- Mióta dolgozik ezen a területen és miért ezt a hivatást választotta?
- Milyen publikációi jelentek meg a városfejlesztéssel kapcsolatosan?
- Milyen városfelújításokban vett részt?
- Magyarországi fejlesztés mennyire van összehangolva az Európai országokkal?
- Milyen előrelépést lát a hazai városfejlesztésben?
- Mi a véleménye a Nagykánizsai Városrehabilitációról?

7.4. Nagykanizsa városrehabilitációs kérdőíve

Darvas Dóra vagyok a Pannon Egyetem Nagykanizsai Kampuszának turizmus-vendéglátás szakos hallgatója. Szakdolgozatom témájának Nagykanizsa városközpont megújítását választottam. Kérem, hogy a kérdőív kitöltésével segítse munkámat. A kérdőív kitöltése név nélküli és a benne szereplő adatokat bizalmasan kezelem.

Segítségét előre is nagyon szépen köszönöm!

VÁROSFEJLESZTÉSRŐL ÁLTALÁNOSÁGBAN

1. Hallott-e a Nagykanizsa városközpont megújításáról?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

2. Mennyire tartja fontosnak Nagykanizsán a városrehabilitációt?

- ☐ Nagyon fontos
- ☐ Kevésbé fontos
- ☐ Semleges
- ☐ Nem foglalkozom vele

3. Mi a véleménye a Városfejlesztési tervekről?

- ☐ Nagyon tetszik, kíváncsiak várom a folytatást
- ☐ Meg vagyok elégedve, de pesszimista vagyok a folytatással kapcsolatban
- ☐ Semlegesen érint az eddigi munka
- ☐ Nem fűzök hozzá sok reményt, hogy ebből komoly fejlesztés lesz
- ☐ Nekem nem tetszik, jobb a régi városkép

4. Nyomon követi a városfejlesztés eseményeit?

- ☐ Igen, rendszeresen
- ☐ Igen, de nem rendszeresen
- ☐ Csak amit véletlenül hallok róla
- ☐ Nem érdekel

5. Hallott-e a városrehabilitációt lebonyolító divízióról?

- ☐ Igen, hallottam
- ☐ Részben tudom, miről van szó
- ☐ Még nem hallottam róla, de érdekel
- ☐ Nem hallottam róla és nem is érdekel

6. Ön elég információt kap a Városfejlesztési Divíziótól a médián vagy az interneten keresztül városban történő változásokról?

- ☐ Igen, elegendő tájékoztatást kapok
- ☐ Igen, bár hiányosnak érzem az információ áradást
- ☐ Nem kapok elég információt

7. Milyen forrásból értesült a városfejlesztés lépéseiről? (több válasz is lehetséges)

- ☐ Rokonoktól/ismerősöktől
- ☐ Napi lapokból, és pedig
- ☐ Hirdetési újságokból
 - ☐ Maraton
 - ☐ Szuperinfó
 - ☐ Kanizsa újság
 - ☐ Zalai hírlap
- ☐ Internetről
 - ☐ Nagykanizsa város hivatalos portáljáról
 - ☐ Nagykanizsa Vagyongazdálkodási és Szolgáltató Zrt.
 - ☐ Városfejlesztési Divízió oldaláról
 - ☐ Városfejlesztési Divízió hírlevélből
 - ☐ Kanizsa Kulturális Központ (KKK) oldaláról
 - ☐ Kanizsa Kulturális Központ (KKK) hírlevélből
- ☐ Közösségi portálokról (Facebook, Iwiw stb.)
- ☐ Helyi Tv-ből
- ☐ Helyi Rádióból
- ☐ Egyéb és pedig
- 8.

RENDEZVÉNYEK/ PROGRAMOK LÁTOGATÁSA

9. Részt vett-e valamelyik „Miénk a tér” rendezvényen?

- ☐ Nyárvégi táncgála (2010. szeptember 2.)
- ☐ Rocktóber kanizsai rock zenekarok fesztiválja (2010. október 15.)
- ☐ Kiskarácsony – Nagykarácsony – ünnepi program (2010. december 20-21. és december 31.)
- ☐ Nyáresti szerenád (2011. június - július - augusztus)
- ☐ Nem, mert nem hallottam róluk
- ☐ Nem vettem részt

10. Amennyiben részt vett valamelyik rendezvényen mennyire nyerték el tetszését? Kérem, értékelje 1-7 skálán. (1-rossz volt, 7-nagyon tetszett)

	1	2	3	4	5	6	7
Nyárvégi táncgála							
Rocktóber							
Kiskarácsony, Nagykarácsony							
Nyáresti szerenád							

11. Hallott-e más rendezvényekről, amit a városrehabilitáció, szervezett, támogatott vagy a rendezvényhez kapcsolódott?

- ☐ Igen, éspedig:
 - ☐ Séta-kerti rendezvény
 - ☐ Vállalkozók fóruma
 - ☐ Alapkő letétele
 - ☐ Színezd újra!
 - ☐ Lakossági fórum
- ☐ Nem hallottam róla

12. Egyéb rendezvények közül melyiken vett részt? (több válasz is lehetséges)

- ☐ Színezd újra!
- ☐ Ültessünk fát a jövőnek
- ☐ Együtt a Sétakertért plakátkészítő verseny
- ☐ Nem vettem részt egyiken sem

13. Kivel érkezett az eddigi rendezvényekre?

- ☐ Családommal
- ☐ Barátommal/Párommal
- ☐ Barátokkal
- ☐ Egyedül
- ☐ Egyéb éspedig
- ☐ Nem vettem részt egyik rendezvényen sem

14. Milyen jellegű rendezvényt részesít előnyben?

- ☐ Családi rendezvények
- ☐ Koncertek
- ☐ Előadások
- ☐ Kiállítás
- ☐ Sportrendezvény
- ☐ Tánc
- ☐ Művészeti rendezvény
- ☐ Gasztronómia
- ☐ Egyéb, éspedig

15. Milyen típusú rendezvényt részesít előnyben?

- ☐ Aktív rendezvényt, amiben én is részt vehetek (pl.: Plakátkészítő verseny a Sétakertben, Színezd újra!)
- ☐ Olyan rendezvényen ahol passzív résztvevőként vehetek részt
- ☐ Mindegy csak legyen valamilyen program a városban
- ☐ Egyéb, éspedig

16. Véleménye szerint a környékbeli lakosoknak, illetve a turistáknak a

Városfejlesztési Divízió által szervezett programok vonzó lehetőségek?

- ☐ Igen, a környékbeli lakosoknak vonzó lehetőség
- ☐ Igen, a turistáknak vonzó lehetőség
- ☐ Igen, a környékbeli lakosoknak és a turistáknak is vonzó lehetőség
- ☐ Egyiknek sem vonzó lehetőség

VÉLEMÉNYEK /JAVASLATOK

17. Szívesen töltené el szabadidejét a megújult városközpontban?

- ☐ Igen, mindenféleképpen
- ☐ Igen, ha programokon is részt tudok venni
- ☐ Nem, máshol tölteném el a szabadidőmet

18. Ön melyik városrészt fejlesztené?

- ☐ Kanizsa belvárosa
- ☐ Észak és északkeleti városrész
- ☐ Keleti városrész
- ☐ Déli városrész
- ☐ Sánc és Szabadhegy
- ☐ Kiskanizsa és Bajcsa
- ☐ Miklósfa és Bagola
- ☐ Palin és Korpavár
- ☐ Egyik városrészt sem fejleszteném

19. Miért a fent említett városrészt fejlesztené Nagykanizsán?

- ☐ Azért, mert ott élek
- ☐ Mert véleményem szerint az a legelmaradottabb rész Nagykanizsán
- ☐ Egyéb, éspedig
.....
.....
- ☐ Nem fejleszteném egyik városrészt sem

20. Városrehabilitáció keretein belül szépülő város vonzó lehetőség a környékbeli lakosok számára?

- ☐ Igen, szívesebben látogatnak el városunkba
- ☐ Igen, de nem nagy ember tömegeket mozgat meg
- ☐ Nem hoz változást a környékbeli lakosoknál

21. Véleménye szerint több turista fog ellátogatni Nagykanizsára a felújításokat követően?

- ☐ Igen, Nagykanizsa vonzóbb város lesz a turistáknak
- ☐ Igen, de nem kimagasló számban fognak érkezni
- ☐ Nem hiszem, hogy több turista látogatna el városunkba

22. Fontosnak tarja-e a belváros forgalmának csillapítását?

- ☐ Nagyon fontosnak tartom
- ☐ Részben tartom fontosnak
- ☐ Semlegesen érint
- ☐ Nem tartom fontosnak
- ☐ Egyéb, éspedig

23. Véleménye szerint, milyen irányú fejlesztések történjenek a városban? (több válasz is lehetséges)

- ☐ Munkahelyteremtés
- ☐ Turizmus fejlesztése
- ☐ Gazdaság
- ☐ Szociális
- ☐ Kulturális
- ☐ Infrastruktúra
- ☐ Egyéb, éspedig

24. Miben látja a kitörést a város számára a többi településhez képest? (több válasz is lehetséges)

- ☐ Munkahelyteremtés
- ☐ Turizmus fejlesztése
- ☐ Gazdaság
- ☐ Kultúra
- ☐ Infrastruktúra
- ☐ Egyéb, éspedig
- ☐ Nem hiszek abban, hogy lenne kitörési pont

25. Indokoltnak tartja a második ütem (Eötvös tér, többi tér és Fő utca) megvalósítását?

- ☐ Igen, fontosnak tartom Nagykanizsa fejlesztését
- ☐ Egyáltalán nem fontos a további fejlesztés

26. Ön szerint, városrehabilitáció által várható-e fellendülés a helyi kiskereskedelemben és vendéglátásban?

- ☐ Véleményem szerint igen
- ☐ Részben várható fellendülés
- ☐ Kis mértékben fog ez bekövetkezni
- ☐ Nem lesz rá hatással

27. Hallott-e a szociális típusú városrehabilitációról?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

28. Fontosnak tartja a szociális célú városrehabilitációt?

- ☐ Igen, éspedig.....
.....
☐ Nem, mert.....
.....

29. Városrehabilitáció befolyásolja a belváros életét?

- ☐ Minden szektorra nagy mértékben hatással lesz
☐ Minden szektorra kismértékben hatni fog
☐ Csak a turizmust fogja fellendíteni
☐ Csak a vendéglátó egységekre lesz hatással
☐ Csak a szálláshely forgalmára lesz hatással
☐ Csak a kereskedelmi szolgáltatókra lesz hatással
☐ Nem befolyásolja egyik szektort sem

30. Hol tartaná legfontosabbnak a kerékpárút fejlesztését?

- ☐ Csónakázó tó felé
☐ Csak a belvárosban
☐ Csak a külvárosban
☐ Mindenhol fontosnak tartom
☐ Egyéb útvonalon, éspedig.....
.....
.....

31. Miért az előbb választott kerékpár utat fejlesztené? Kérem, válaszát röviden írja le!

.....
.....
.....
.....
.....

DEMOGRÁFIAI KÉRDÉSEK:

32. Az Ön neme?

- ☐ Nő
☐ Férfi

33. Az Ön életkora?

- ☐ 15 év alatti
- ☐ 16 és 30 év közötti
- ☐ 31 és 45 év közötti
- ☐ 46 és 60 év közötti
- ☐ 61 és 75 év közötti
- ☐ 76 év feletti

34. Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?

- ☐ Általános iskolai végzettség
- ☐ Szakmunkásképző
- ☐ Szakközépiskola/Gimnázium
- ☐ OKJ-s képzés
- ☐ Technikusi/felsőfokú szakképesítés
- ☐ Főiskola/Egyetem
- ☐ Egyéb, éspedig

35. Mi az Ön foglalkozása?

- ☐ Felsővezető
- ☐ Középvezető
- ☐ Szellemi foglalkoztatott
- ☐ Köztisztviselő/ közalkalmazott
- ☐ Vállalkozó
- ☐ Fizikai foglalkoztatott
- ☐ Tanuló/Hallgató
- ☐ Gyesen/Gyeden lévő
- ☐ Nyugdíjas
- ☐ Jelenleg álláskereső
- ☐ Egyéb, éspedig

36. Mi a jelenlegi családi állapota?

- ☐ Egyedülálló
- ☐ Házaspárkapcsolatban él gyermek nélkül
- ☐ Házaspárkapcsolatban él gyermekkel
- ☐ Nagycsaládos
- ☐ Gyermekét egyedül nevelő szülő
- ☐ Özvegy
- ☐ Egyéb, éspedig

37. Nagykanizsa melyik városrészén él?

- ☐ Kanizsa belvárosa
- ☐ Észak és északkeleti városrész
- ☐ Keleti városrész
- ☐ Déli városrész
- ☐ Sánc és Szabadhegy
- ☐ Kiskanizsa és Bajcsa
- ☐ Miklósfa és Bagola
- ☐ Palin és Korpavár

Köszönöm szépen, hogy a kérdőív kitöltésével segítette a munkámat

